

USAID | **УКРАЇНА**
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ
СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

КВАРТАЛЬНИЙ ЗВІТ

за впровадження проекту ПУЛЬС

КВІТЕНЬ-ЧЕРВЕНЬ 2016 РОКУ
ДРУГИЙ КВАРТАЛ ВПРОВАДЖЕННЯ

ЗМІСТ

Вступ	6
Розділ 1. ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ У ЗВІТНОМУ КВАРТАЛІ	7
Розділ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТУ	10
ОР 1: Законодавство на підтримку децентралізаційної реформи відображає позицію ОМС	10
Контекст	10
1.1. Посадові особи ОМС беруть участь у розробці секторального законодавства, що ґрунтується на принципах європейського секторального законодавства	11
1.1.1. Стратегії підготовки та прийняття секторальних реформ	11
1.1.2. Розробка галузевого законодавства	25
1.1.3. Моніторинг законодавства	29
1.2. Органи місцевого самоврядування та зацікавлені сторони долучені та активно користуються інструментами участі у роботі над законодавством та підтримки його прийняття	33
1.2.1 Підтримка прийняття розроблених законопроектів в парламенті: інструменти взаємодії з ВРУ	33
1.2.2 Підтримка прийняття постанов та рішень Уряду: інструменти взаємодії з Урядом України	57
1.3. Поліпшується практика діяльності ОМС завдяки якісній законодавчій основі децентралізаційної реформи, в рамках якої діють ОМС	62
1.3.1. Правова та методологічна допомога	62
1.3.2. Веб-інструменти для підвищення ефективності діяльності ОМС	63
1.3.3. Зворотній зв'язок: одержання та поширення	65
ОР 2: Ресурси місцевого самоврядування збільшились	69
Контекст	69
2.1. Збільшено обсяг власних ресурсів місцевого самоврядування, що забезпечує його фінансову автономію	70
2.1.1. Інструменти для збільшення власних ресурсів ОМС	70
2.1.2. Поширення кращих практик та реплікація досвіду	75
2.2. Створено умови та інструменти для доступу ОМС до додаткових фінансових ресурсів	75
2.2.1. Навчання для посадових осіб ОМС	75

2.2.2. Просування доступу до ресурсів	75
ОР 3: Спроможність зацікавлених сторін збільшилась	76
Контекст	76
3.1. ОМС та стейкхолдери знають та спроможні виконувати нові повноваження, що витікають із децентралізаційної реформи	77
3.1.1. Навчання для ОМС місцевого рівня	77
3.1.2. Навчання для ОМС обласного та районного рівня	91
3.1.3. Навчання бібліотерів як комунікаторів реформ (спільно з ІРЕХ)	92
3.1.4 Навчання представників НДО (спільно з ІРЕХ)	92
3.2. Підсилено комунікації та інформування про хід децентралізаційної реформи	92
3.2.1.Надання ЦОДВ постійних каналів поширення меседжів про державну політику щодо децентралізації та хід реформ у різних сферах	92
3.2.2 Поширення стратегічних меседжів через різні ЗМІ	93
Діяльність 3.3. Населення краще знає про успіхи реформи та більше довіряє місцевому самоврядуванню	99
3.3.1. Підтримка діяльності офісів реформ	99
3.3.2. Просування успіхів реформи	101
Розділ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ ВПРОВАДЖЕННЯ	103
Розділ 4. ІСТОРІЇ УСПІХІВ	107
Розділ 5. СПІВПРАЦЯ З ІНШИМИ ПРОЕКТАМИ	108
Розділ 6. ПЛАН НА НАСТУПНИЙ КВАРТАЛ	115

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- АМУ – Асоціація міст України
 АТО – антитерористична операція
 БТІ – Бюро технічної інвентаризації
 БФП – багатофункціональний пристрій
 ВГО – всеукраїнська громадська організація
 ВНЗ – вищий навчальний заклад
 ДБН – державна будівельна норма
 ДП – державне підприємство
 ДССН – державні соціальні стандарти і нормативи
 ДФРР – Державний фонд регіонального розвитку
 ЄС – Європейський Союз
 ЖКГ – житлово-комунальне господарство
 ЗМІ – засоби масової інформації
 ЗНО – зовнішнє незалежне оцінювання
 КМДА – Київська міська державна адміністрація
 КМУ – Кабінет Міністрів України
 МЕР – місцевий економічний розвиток
 МДО – міжфракційне депутатське об'єднання
 МОЗ – Міністерство охорони здоров'я
 МОН – Міністерство освіти і науки України
 МСП – Міністерство соціальної політики України
 МТД – міжнародна технічна допомога
 МФР – Муніципальний фіскальний реєстр
 МФУ – Міністерство фінансів України
 НАДУ – Національна академія державного управління
 НАК – національна акціонерна компанія
 НДО – недержавна організація
 НКРЕКП – Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг
 ОДА – обласна державна адміністрація
 ОЕСР – Організація економічної співпраці та розвитку
 ОМС – органи місцевого самоврядування
 ОСББ – об'єднання співвласників багатоповерхових будинків
 ОТГ – об'єднана територіальна громада
 ПБП – проект ЄС «Прозорий, публічний бюджетний процес на місцевому рівні в Україні»
 ПДФО – податок з доходів фізичних осіб
 ППП – публічно-приватне партнерство
 ПТУ – професійно-технічне училище
 РВ АМУ – регіональне відділення Асоціації міст України
 РДА – районна державна адміністрація
 ТБ - телебачення
 УАРОР – Українська асоціація районних і обласних рад
 ЦНАП – Центр надання адміністративних послуг
 ЦОДВ – центральний орган державної влади
 USAID – Агентство США з міжнародного розвитку

CAMERI

Проекту ПУЛЬС працює над формуванням належного правового поля децентралізаційної реформи в Україні, забезпечуючи внесок ОМС у формування та впровадження політики у сфері децентралізації, збільшення ресурсів місцевого самоврядування та здатності ОМС ними ефективно розпоряджатись, збільшення спроможності та професійного рівня усіх долучених до реформи груп

Реалізація проекту в квітні - червні 2016 року принесла наступні результати:

- ... Розроблено **11** проектів нормативно-правових актів, ще до **11** проектів НПА були подані пропозиції чи долучені експерти в ході засідань робочих груп (з них: внесено на розгляд - 5),
- ... Експертами проекту підготовлено та надіслано **46** експертних висновків до законопроектів, що перебувають на розгляді у комітетах Верховної Ради України та центральних органах виконавчої влади,
- ... Членами МДО було зареєстровано **4** законопроектів розроблених в рамках ПУЛЬСу,
- ... Експерти проекту взяли участь у **32** засіданнях **11** парламентських комітетів,
- ... Проведено День діалогу з Урядом, День стратегій в рамках Дванадцятого українського муніципального форуму,
- ... Проведено **18 засідань регіональних платформ** з політичного діалогу,
- ... В відбулося **34 практикуми** із застосування законодавства, у яких взяли участь **720** посадовців місцевого самоврядування.
- ... Проведено **6 практикумів з розробки законодавства**, в яких взяли участь **128** посадовців місцевого самоврядування,
- ... Сформовано мережу з регіональних консультантів з правових, бюджетних питань та комунікацій, організації заходів Децентралізаційного марафону,
- ... Регіональними консультантами з організаційно-правових питань проекту ПУЛЬС надано **947** юридичних консультацій,
- ... Регіональними консультантами з комунікацій зібрано **111** кращих практик та **135** історій успіху,
- ... Проведено соціологічне опитування громадськості та посадових осіб місцевого самоврядування на предмет їх ставлення до децентралізації та секторальних реформ.

ВСТУП

В квітні завершився майже піврічний процес перемовин навколо нового складу Уряду. Гідно полишив прем'єрське крісло Арсеній Яценюк, залишивши в історії «уряд камікадзе» – який втримав державу чи не в найскрутніші для неї часи: військове протистояння на сході, тисячі вбитих військових і мирних жителів, більше мільйону внутрішньо переміщених осіб, анексія Криму, падіння гривні, нові валютні кредити, нові ціни на газ і енергоносії – це короткий список викликів, з якими прийшлося мати справу Уряду Яценюка.

Майже два тижні консультацій всередині президентської партії, стійкість Народного Фронту і їх готовність підтримати практично будь-який прийнятний для найбільшої парламентської фракції варіант складу нового Уряду, - і в середині квітня Україна з новим Урядом, на чолі з Володимиром Гройсманом, який зробив усе можливе, щоб мати серед міністрів свою команду підтримки – працювати з людьми, яким він довіряє.

Одне із перших урядових рішень – вирівнення ціни на газ, що зросла одразу для всіх чи не в п'ять разів. Крок, який можна було дозволити собі зробити лише на самому початку прем'єрського шляху, бо пізніше він може вартувати посади. Обіцяна система субсидій та спрощеного доступу до них дала свої результати: лише за перше 2016 року з держбюджету на субсидії пішло більше сорока мільярдів, хоча на рік планувалось лише тридцять сім. Громадяни ніби поки повірили, поки не одержали платіжок на тепло.

Нові тарифи, оголошені з липня, сколихнули нову хвилю популізму для виборців, в першу чергу, в Парламенті. Батьківщина за підтримки Радикалів Олега Ляшка розпочала передвиборну кампанію, хоч і до виборів офіційно ще далеко. Повернулось так гостро критиковане ними ж блокування трибуни, бойкотування, сидячі і лежачі протести в так потрібний для країни час прийняття рішень. Голосування звісно були, але дуже вибірккові. Тому невирішеними залишились так довгоочікувані для місцевого самоврядування питання реформування служби в органах місцевого самоврядування, поширення юрисдикції місцевого самоврядування в земельних питаннях за межі населених пунктів, підтримка формування спроможних громад.

В першому півріччі 2016 року об'єднання ніби підвисло – цілком природньо після місцевих виборів небагато з новообраних команд знов захочуть піти на вибори. Для активізації процесу Асоціація міст України в рамках проекту USAID ПУЛЬС, залучившись підтримкою Адміністрації Президента України, Уряду, в червні 2016 року запустила Децентралізаційний марафон. До кінця року інформаційні заходи – зустрічі з головами сільських рад, депутатами, небайдужими до майбутнього своїх громад жителями пройдуть більш ніж у 1000 громадах в усіх областях України. Їх мета – ініціювати процес об'єднання, підтвердити, що він не завершився на 159 піонерах об'єднання 2015 року – їх список може бути розширений. Велику підтримку надає та обіцяє в майбутньому новоствореним громадам держава, активізувались і донори, які з готовністю працюють як з тими, хто вже об'єднався так і для тих, хто в процесі або ще вагається.

Розділ 1. ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ У ЗВІТНОМУ КВАРТАЛІ

5 квітня 2016 року, засідання Київської регіональної платформи, м. Київ

5 квітня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Рівненському РВ АМУ

7-8 квітня 2016 року, практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань соціального захисту населення, Парламентський офіс місцевого самоврядування, м. Київ

8 квітня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Житомирському РВ АМУ

12 квітня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Львівському РВ АМУ

13 квітня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Закарпатському РВ АМУ

14-15 квітня 2016 року, практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань охорони здоров'я, Парламентський офіс місцевого самоврядування, м. Київ

15 квітня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Київському РВ АМУ

15 квітня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Дніпропетровському РВ АМУ

15 квітня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Харківському РВ АМУ

21-22 квітня 2016 року, практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань освіти, Парламентський офіс місцевого самоврядування, м. Київ

22 квітня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Запорізькому РВ АМУ

22 квітня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Волинському РВ АМУ

20 квітня 2016 року, засідання Харківської регіональної платформи, м. Чугуїв

23 квітня 2016 року, засідання Львівської регіональної платформи, м. Львів

25 квітня 2016 року, засідання Рівненської регіональної платформи, м. Рівне

27 квітня 2016 року, засідання Полтавської регіональної платформи, м. Миргород

29 квітня 2016 року, засідання Сумської регіональної платформи, м. Суми

Кінець квітня, підготовлено та поширено Вісник АМУ, 129

5 травня 2016 року, засідання Хмельницької регіональної платформи, м. Хмельницький

11 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Тернопільському РВ АМУ

12-13 травня 2016 року, практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань сталого розвитку та містобудування, Парламентський офіс місцевого самоврядування, м. Київ

13 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Чернівецькому РВ АМУ

17 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Кіровоградському РВ АМУ

18 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Хмельницькому РВ АМУ

19-20 травня 2016 року, практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань організації діяльності органів місцевого самоврядування, Парламентський офіс місцевого самоврядування, м. Київ

19 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Одеському РВ АМУ

19 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Полтавському РВ АМУ

19 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Херсонському РВ АМУ

19 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Харківському РВ АМУ

20 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Сумському РВ АМУ

24 травня 2016 року, засідання Вінницької регіональної платформи, м. Вінниця

24 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Івано-Франківському РВ АМУ

25 травня 2016 року, засідання Дніпропетровської регіональної платформи, м. Дніпро

25 травня 2016 року, засідання Кіровоградської регіональної платформи, м. Кіровоград

25 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Черкаському РВ АМУ

26 травня 2016 року, засідання Тернопільської регіональної платформи, м. Тернопіль

26-27 травня 2016 року, практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань місцевих фінансів, Парламентський офіс місцевого самоврядування, м. Київ

26 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Луганському РВ АМУ

26 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Миколаївському РВ АМУ

26 травня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Чернігівському РВ АМУ

27 травня 2016 року, засідання Чернівецької регіональної платформи, м. Чернівці

30 травня – 2 червня 2016 року, Тиждень стратегій, м. Київ

Кінець травня, підготовлено та поширено Вісник АМУ, 130

3 червня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Житомирському РВ АМУ

3 червня 2016 року, практикум із застосування законодавства в Київському РВ АМУ

- 7 червня 2016 року**, робоча нарада з регіональними консультантами з організації заходів щодо запуску Децентралізаційного марафону, м. Київ
- 8 червня 2016 року**, засідання Житомирської регіональної платформи, м. Житомир
- 8 червня 2016 року**, засідання Миколаївської регіональної платформи, м. Миколаїв
- 9 червня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Львівському РВ АМУ
- 9-10 червня 2016 року**, проведено семінар-нараду з регіональними консультантами з питань комунікацій у Кам'янець-Подільському
- 10 червня 2016 року**, засідання Волинської регіональної платформи, м. Луцьк
- 10 червня 2016 року**, засідання Черкаської регіональної платформи, м. Черкаси
- 10 червня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Рівненському РВ АМУ
- 14 червня 2016 року**, практикум із застосування законодавства в Вінницькому РВ АМУ
- 15 червня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Кіровоградському РВ АМУ
- 15 червня 2016 року**, практикум із застосування законодавства в Закарпатському РВ АМУ
- 15 червня 2016 року**, практикум із застосування законодавства в Івано-Франківському РВ АМУ
- 16 червня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Харківському РВ АМУ
- 17 червня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Дніпропетровському РВ АМУ
- 17 червня 2016 року**, практикум із застосування законодавства в Херсонському РВ АМУ
- 21 червня 2016 року**, засідання МДО «За розвиток місцевого самоврядування», м. Одеса
- 21 червня 2016 року**, День діалогу на Дванадцятому Українському муніципальному форумі, м. Одеса
- 22 червня 2016 року**, робоча нарада з регіональними консультантами з правових питань, м. Одеса
- 22 червня 2016 року**, фахова майстерня для представників районних і обласних рад у Одеській області
- 23 червня 2016 року**, фахова майстерня для представників районних і обласних рад у Миколаївській області
- 23 червня 2016 року**, День стратегій на Дванадцятому Українському муніципальному форумі, м. Одеса
- 29 червня 2016 року**, засідання Луганської регіональної платформи, м. Северодонецьк
- 30 червня 2016 року**, засідання Херсонської регіональної платформи, м. Херсон

Кінець червня, підготовлено та поширено Вісник АМУ, 131 (спецвипуск по XII Українському муніципальному форуму)

Розділ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТУ

ОР 1: Законодавство на підтримку децентралізаційної реформи відображає позицію ОМС

Контекст

14 квітня 2016 року Верховна Рада проголосувала за кандидатуру Володимира Гройсмана на пост Прем'єр-міністра України. Того ж дня Володимиром Гройсманом було внесено склад Кабінету міністрів. 27 травня затверджується план пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, в якому, зокрема передбачається створення умов для стабільного, передбачуваного та доступного фінансування регіонального розвитку; схвалення Концепції оптимізації системи територіальної організації влади; затвердження методики розрахунку вартості надання послуг в галузях освіти та охорони здоров'я на базовому рівні; удосконалення формули розрахунків освітньої та медичної субвенцій; удосконалення земельних відносин; забезпечення адресності соціальної підтримки бідних верств населення. У червні Уряд схвалив проект Основних напрямків бюджетної політики на 2017 рік. У документі, зокрема враховано пропозиції всеукраїнських асоціації органів місцевого самоврядування щодо запровадження середньострокового бюджетного планування, вдосконалення механізму забезпечення адресності допомоги, монетизації субсидій і пільг, посилення контролю за адмініструванням ПДФО, виконання заходів з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року та інші.

У оновленому складі Уряду залишається Віце-прем'єр-міністром – Міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Геннадій Зубко. Такі кадрові рішення залишають без змін взятий курс на проведення реформи місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою. В той же час відмічається сповільнення темпів об'єднання територіальних громад. Якщо в 2015 році їх об'єдналося -159, то за перше півріччя 2016 року в 13 громадах відбулися місцеві вибори, а ще в п'ятьох -вибори призначені на 31 липня. Частково це обґрунтовується небажанням на місцях брати участь у нових виборах.

Призначення на посаду Міністра соціальної політики Рєви А.О., який має значний досвід роботи в органах місцевого самоврядування, дає сподівання на проведення реформ у сфері соціального захисту, зокрема і монетизації пільг на проїзд у громадському транспорті. В той же час залишається вакантною посада Міністра охорони здоров'я, що відкладає розробку та прийняття концепції розвитку сфери, а законодавчі ініціативи щодо автономізації закладів охорони здоров'я у парламенті не знаходять достатньої підтримки. Із призначенням Міністра освіти Гриневич Л.М. співпраця з Асоціацією лише зміцнилася, зокрема у звітному кварталі спільно напрацьовуються рішення щодо фінансування професійно-технічної освіти, якою з 2016 року опікуються, зокрема і міські ради.

У звітному кварталі парламент приймає у першому читанні законопроект про розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами (реєстр. № 4355). В той же час зростання фінансових ресурсів місцевих ресурсів спровокувало намагання окремих політичних сил в парламенті щодо ініціювання перерозподілу частини доходів бюджетів міст, селищ та сіл на користь обласних бюджетів.

Продовжено роботу у комітетах Верховної Ради України щодо підготовки важливих для органів місцевого самоврядування законопроектів до другого читання. Протягом звітного кварталу підготовлено редакції законопроектів до другого читання та подано їх на розгляд відповідних парламентських комітетів: «Про службу в органах місцевого самоврядування»

(реєстр. № 2489), «Про житлово-комунальні послуги» (реєстр. № 1581-д), «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель» (реєстр. № 4355).

1.1. Посадові особи ОМС беруть участь у розробці секторального законодавства, що ґрунтується на принципах європейського секторального законодавства

1.1.1. Стратегії секторальних реформ

Тиждень стратегій секторальних реформ

З метою визначення проблемних питань та напрямів подальшого розвитку основних сфер діяльності місцевого самоврядування з 30 травня по 3 червня 2016 року у рамках проекту ПУЛЬС проведено Тиждень Стратегій із залученням представників міністерств, органів місцевого самоврядування, іноземних та вітчизняних експертів. Протягом 5 днів було проведено 9 засідань робочих груп за такими напрямками: «Соціальний захист населення», «Місцеві фінанси та податки», «Земля та комунальне майно», «Охорона здоров'я», «Місцевий економічний розвиток», «Професійний розвиток та організація діяльності», «Освіта», «Житлово-комунальне господарство», «Адміністративні послуги та електронне врядування».

На засіданні робочих груп експертами ПУЛЬСу презентувався аналіз існуючої ситуації в галузі та основна проблематика. Іноземні експертами представляли аналіз ситуації сфери у своїй країні. Презентації українських та іноземних формувалася за однією структурою з метою подальшого порівняння ситуації між країнами. Типова структура презентації включала такі розділи:

- ... Територіальна організація надання послуг.
- ... Адміністративні рівні відповідальності за надання послуги. Розподіл функцій і повноважень між державою та муніципалітетами. Недержавний сектор
- ... Система та джерела фінансування послуги. Розподіл функцій і повноважень між державою та муніципалітетами. Недержавний сектор.
- ... Система виробництва послуги, відповідальні за виробництво послуги. Розподіл функцій і повноважень між державою та муніципалітетами. Недержавний сектор.
- ... Системи державного та муніципального контролю за якістю послуги.
- ... Соціальні стандарти та фінансові нормативи у сфері. Зміст. Орган, що їх встановлює.
- ... Методи визначення вартості послуги.

Після презентацій учасники робочих груп напрацьовували можливі шляхи вирішення проблем, а також стратегічні напрями розвитку галузі з врахуванням іноземного досвіду.

Нижче наведено огляд засідань галузевих робочих груп, проведених в рамках Тижня стратегій:

Стратегічна робоча група «Місцеві фінанси»

30-31 травня 2016 року, м. Київ

Участь у заході взяли посадові особи Міністерства фінансів України, представники органів місцевого самоврядування, громадських організацій, міжнародні експерти (зокрема представник Ради Європи Даніель Попеску). Досвідом європейських країн у контексті місцевих бюджетів поділились Анджей Поравскі - Виконавчий директор Асоціації польських міст (Польща) та Крістіан Вайзер, юрист, керівник Палати публічних бухгалтерів Гессена, член виконкому Еппштайна з 2001 року, депутат міської ради з квітня 2016 року (Німеччина).

Відбулося представлення теперішнього стану та проблемних питань місцевих фінансів в Україні та обговорення низки гострих питань з цієї тематики. Наприклад, як зберегти місцевий акциз, чи слід переходити по туристичному збору на оподаткування від обороту, як підвищити ефективність паркувального збору, які джерела наповнення дохідної частини місцевих бюджетів, зокрема проаналізовано доцільність запровадження Муніципального фіскального реєстру та як оформити нововведення законодавчо.

За підсумками роботи представлено результати роботи стратегічної робочої групи у вигляді висновків проведеного засідання. Насамперед, враховано пропозиції та напрацювання іноземних експертів, а саме: беручи до уваги досвід Польщі щодо впровадження муніципальних реєстрів вирішено створити Муніципальний фіскальний реєстр та розширити права ОМС по адмініструванню та контролю за сплатою місцевих податків та зборів, враховуючи рекомендації німецького експерта прийнято рішення щодо необхідності підвищення ефективності паркувального та туристичного зборів, за пропозицією представника Ради Європи зауважено на доцільності удосконалення обслуговування бюджетних коштів та перегляду розподілу функцій між державою та місцевим самоврядуванням і діючих субвенцій.

Загалом, презентований іноземний досвід та здобутки інших країн надали змогу учасникам засідання спроектувати підхід до організації сфери місцевих фінансів в Україні з урахуванням передових зарубіжних напрацювань. Присутні зауважили, що наразі доцільно зменшити перелік захищених статей видатків, переглянути механізм використання коштів державного фонду регіонального розвитку та не допустити розмежування надходжень акцизного податку з нафтопродуктів між різними рівнями місцевих бюджетів тощо. Крім того, учасниками заходу обговорено подальші напрями здійснення реформи бюджетної системи, координацію дій та пропозицій щодо врегулювання нагальних проблем.

Стратегічна робоча група «Земля та комунальне майно»

30-31 травня 2016 року, м. Київ

У засіданні взяли участь представники Держгеокадастру, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, помічники народних депутатів. Також у заході взяли участь Роман Догановські - член правління Асоціації міст Польщі, колишній міський голова міста Зелена Гора (Польща) та Ульріх Ділгер - спеціаліст з містопланування, місто Штутгарт (Німеччина).

Було розглянуто загальний стан та наявні проблеми сфери «Земля та комунальне майно». Особливу увагу було приділено складній системі управління земельними ресурсами публічної власності, розподілу повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, неповній інформації в Державному реєстрі речових прав та Державному земельному кадастрі, відсутності системи обліку об'єктів нерухомого майна, відсутність контрольних функцій у муніципалітетів за використанням земельних ділянок.

Під час роботи стратегічної групи взято до уваги досвід Німеччини та Польщі в частині здійснення контрольних повноважень муніципалітетів у сфері управління земельними ресурсами та на будівництві. Відзначено ефективність використання планувальної документації населених пунктів при прийнятті рішень з управління земельними ресурсами на прикладі міста Штутгарт (Німеччина). Досвід як Німеччини та і Польщі доводить ефективність управління земельними ресурсами саме муніципалітетами, а не органами державної влади, як це здійснюється в Україні. Також корисним був досвід Польщі у проведенні земельних торгів на конкурсних засадах, а також у запровадженні місцевих геоінформаційних систем для управління інфраструктурою міста, контролю на об'єктами нерухомості.

За підсумками роботи представлено результати роботи стратегічної групи, який врахував іноземний досвід. Учасники робочої групи зробили висновок, що вибраний Україною напрям

передачі повноважень органам місцевого самоврядування у сфері управління земельними ресурсами та комунальною власністю та здійснення контролю за їх використанням є правильним. Крім того учасниками були обговорені можливі шляхи ефективного використання комунального майна з метою залучення інвестицій.

Стратегічна робоча група «Соціальний захист населення»

30-31 травня 2016 року, м. Київ

В засідання взяли участь представники Міністерства соціальної політики України, інституту праці і зайнятості населення Мінсоцполітики та НАН України, громадських організацій, працівники структурних підрозділів виконавчих органів рад з питань соціального захисту населення. Також, було запрошено іноземного експерта з Польщі Александру Ковальську, директора регіонального центру соціального захисту у Познанському повіті, яка поділилась досвідом розвитку та реформування системи соціального захисту населення в Польщі.

Учасникам стратегічної групи представлено теперішній стан сфери та проблеми її розвитку. Зокрема, обговорювалось питання потреби здійснення монетизації деяких гарантованих державою пільг, зміна підходу до контролю у соціальному захисті, уніфікації електронних баз даних, впровадження соціального замовлення, державне забезпечення власних та делегованих повноважень.

За підсумками роботи в підходах до роботи над стратегією враховано пропозиції та напрацювання іноземного експерта, зокрема щодо максимального впровадження соціального замовлення в організацію надання соціальних послуг, оптимізації кількості пільгових категорій осіб та проведення деінституціалізація із залученням недержавних коштів.

Загалом результатом засідання робочої групи було виокреслення стратегічного бачення реформування сфери соціального захисту населення через призму сучасних вітчизняних проблем та європейського шляху розвитку галузі. Учасники засідання робочої групи активно брали участь в обговоренні проблем та перспектив розвитку сфери та наприкінці останнього чітко розуміли концептуальну ідею реформування сфери соціального захисту населення в умовах децентралізації.

Стратегічна робоча група «Охорона здоров'я»

31 травня - 1 червня 2016 року, м. Київ

Участь у роботі взяли аналітики Асоціації міст України, представники органів місцевого самоврядування з громад-членів АМУ – керівники управлінь охорони здоров'я, керівники комунальних закладів охорони здоров'я, представники Міністерства охорони здоров'я та Міністерства фінансів України, експерт групи «Реформа системи охорони здоров'я» Реанімаційного пакету реформ. Іноземним експертом виступив експерт з Латвії Ульдис Лікопс, який свого часу очолював Міністерство охорони здоров'я Латвії та був експертом Світового банку в сфері охорони здоров'я.

Відбулося представлення теперішнього стану та проблемних питань системи охорони здоров'я в Україні та обговорення низки питань, активно дискутували представники медичних закладів. Наприклад, можливість оптимізації існуючої мережі закладів охорони здоров'я в Україні в рамках існуючого правового поля, надання закладам охорони здоров'я самостійності в управлінні фінансовими та кадровими ресурсами тощо.

Починаючи працювати над стратегією, галузевим аналітиком було взято до уваги пропозиції та застереження іноземного експерта, зокрема, щодо доцільності концентрації фінансових ресурсів на державному рівні та фінансування медичних послуг через централізованого замовника. Оскільки, наприклад, досвід Латвії з фінансування галузі через органи місцевого самоврядування призвів до диспропорції в якості надання медичної допомоги на різних територіях та обмеження права громадян на вільний вибір лікаря. Доцільним було визнано

необхідність визначення гарантованого державою обсягу медичної допомоги. Дискусійним виявилось лише питання, чи держава має визначити що є безоплатним або що є платним, як, зокрема в Латвії. Учасники висловлювали думку, що в умовах обмеженості фінансових ресурсів в Україні треба визначити обсяг безоплатної допомоги, гарантованої державою. Загалом іноземний експерт порадив Україні шукати свій шлях розбудови ефективної системи охорони здоров'я з урахуванням досвіду реформ зарубіжних країн.

Презентований іноземний досвід та здобутки інших країн щодо організації галузі надав змогу учасникам засідання спроектувати підхід до організації сфери охорони здоров'я в Україні з урахуванням передових зарубіжних напрацювань. В цілому, всі учасники залишилися задоволеними конструктивною розмовою та можливістю обмінятися досвідом і думками з експертом, який очолював Міністерство охорони здоров'я європейської країни під час проведення реформи галузі.

Стратегічна робоча група «Місцевий економічний розвиток та містобудування»

31 травня – 1 червня 2016 року, м. Київ

Участь у засіданні взяли представники органів місцевого самоврядування, громадських організацій, міжнародні експерти. Досвідом європейських країн у контексті місцевого економічного розвитку поділились Януш Шевчук – експерт з місцевого економічного розвитку (Польща) та Крістіан Вайзер, юрист, виконавчий директор Палати публічних бухгалтерів земель Гессен, Рейнланд-Пфальц, Саарланд і Тюрінгі, депутат ради міста Епстайн в 2001 – 2016 роках, член виконавчого комітету м. Епстайн (Німеччина).

На засіданні обговорили стан сфери, основні проблеми сфери та шляхи їх вирішення, динаміку основних економічних показників розвитку України, повноваження виконавчих комітетів в сфері місцевого економічного розвитку, взаємозв'язок стратегічного планування та розробки містобудівної документації, джерела та обсяги фінансування місцевого економічного розвитку. Окремо обговорили питання зарахування до місцевих бюджетів податку з доходів фізичних осіб, вдосконалення процедур відбору інвестиційних проєктів, що фінансуватимуться за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку.

За підсумками засідання сформовано основні стратегічні завдання сфери. Насамперед враховано пропозиції та досвід іноземних експертів, а саме: досвід Польщі щодо запровадження системи постійного обміну досвідом між працівниками економічних служб органів місцевого самоврядування з метою впровадження кращих практик, створення міського публічного простору, інноваційних центрів та досвід Німеччини щодо передачі управління землями поза межами населених пунктів, запровадження маркетингу міст, концентрації зусиль на збереженні та створенні нових робочих місць

Стратегічна робоча група «Професійний розвиток та організація діяльності»

31 травня – 1 червня 2016 року, м. Київ

У засіданні взяли участь посадові особи Міністерства регіонального розвитку, будівництва та місцевого самоврядування України, органів місцевого самоврядування, їхніх асоціацій, міжнародні експерти. Досвідом європейських країн у визначеному контексті поділились Анджей Поравскі - Виконавчий директор Асоціації польських міст (Польща), Хакан Густафссон - Керуючий директор SKL International, який керує проєктом з децентралізації в Україні (Швеція) та Антуан Годберт - депутат міської ради міста Турс та член правління Національного відділення Ради європейських муніципалітетів і регіонів (Франція).

Відбулося представлення стану та проблем організації роботи українських органів місцевого самоврядування та їхнього кадрового забезпечення, а також обговорення низки ідей з цієї тематики. Наприклад, чи слід в Україні відмовитися від загальних виборів старости села та обирати його на зборах, як у Польщі обирається солтис. Чи варто в Україні залишити право дострокового припинення повноважень місцевої ради та мера лише громадянам за

результатами місцевого референдуму. При цьому, чи повинна невідтримана виборцями ініціатива мера щодо припинення повноважень ради мати, як у Польщі, наслідком припинення повноважень мера і навпаки. Хто має навчати мерів, депутатів і службовців – держава, як в Україні, навчальна інституція при Асоціації міст, як у Швеції, чи, щодо мерів і депутатів, політичні партії, як у Франції і Польщі.

За підсумками роботи насамперед враховано пропозиції та напрацювання іноземних експертів, а саме: беручи до уваги позитивний досвід Польщі з обрання сільських солтисів, поставити за мету перехід до обрання старост в Україні на загальних зборах села; в новому законі про місцеве самоврядування домагатися, щоб дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови, місцевої ради здійснювалося лише за результатами місцевого референдуму (крім випадків порушення Конституції, коли рішення про це може прийматися на державному рівні); опрацювати можливість створення під егідою Асоціації міст, як у Швеції, неприбуткової інституції з навчання голів, депутатів та службовців ефективним шляхам вирішення питань місцевого значення, адаптації до нового законодавства. З можливих наглядових інстанцій за дотриманням місцевими радами законодавства перевагу надано префекту, який здійснює такі функції у Франції.

Присутні, враховуючи отриману інформацію про досвід децентралізації в Польщі, Франції та Швеції, зробили висновок про необхідність продовження та завершення реформи місцевого самоврядування в Україні, перейшовши найближчим часом до етапу адміністративного об'єднання територіальних громад у рамках Перспективних планів. Було також зроблено наголос на особливій необхідності навчання працівників новоутворюваних виконавчих органів сільських об'єднаних територіальних громад, застосувавши для цього всі засоби та іноземний досвід.

Стратегічна робоча група «Адміністративні послуги та електронне врядування»

2-3 червня 2016 року, м. Київ

У засіданні взяли участь представники Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, органів місцевого самоврядування, громадських організацій. Також у заході взяв участь міжнародний експерт Каймо Каарманн-Лііве, представник Асоціації міст Естонії.

Було розглянуто загальний стан та наявні проблеми сфери «Адміністративні послуги та електронне врядування». Особливу увагу було приділено неналежному рівню впровадження електронних технологій взагалі та зокрема при наданні адміністративних послуг, а також застарілості або непотрібності окремих адміністративних послуг.

Цікавим для українців виявився досвід Естонії, де держава створила розвинену електронну мережеву інфраструктуру, яка пов'язала всі органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Опрацювання переважної більшості звернень фізичних та юридичних осіб відбуваються через мережу Інтернет. Безпосереднє фізичне звернення відбувається переважно для первинної ідентифікації фізичної особи (видача електронної картки-паспорту, закордонного паспорту), а також коли особа не володіє або не бажає користуватися електронними сервісами. Серед переваг такого підходу для споживачів послуг: простота, зручність, швидке надання, відсутність корупції.

Представлений іноземний досвід дозволив учасникам засідання сформулювати власне бачення подальшої організації сфери адміністративних послуг та електронного врядування в Україні з урахуванням передових напрацювань. Крім того, учасниками було обговорено шляхи розвитку сфери як в довгостроковій так і в коротко строків перспективі. Особливу увагу було приділено дієвому правовому та фінансовому забезпеченню розвитку інфраструктури надання адміністративних послуг. Загалом учасники були задоволені таким форматом роботи та досягненими напрацюваннями, які дозволили зосередитися не на буденних проблемах, а на довгостроковій перспективі.

Стратегічна робоча група «Освіта»

2-3 червня 2016 року, м. Київ

Участь у засіданні взяли учать посадові особи Міністерства освіти і науки України, представники органів місцевого самоврядування, громадських організацій, міжнародні експерти. Досвідом європейських країн у контексті освіти поділились Аймур Лііва, голова сільського муніципалітету Кіілії, член Комітету з питань освіти Національної асоціації місцевих та регіональних влад Естонії (Естонія), Маріанне Ліндгейм, радник із питань освіти (Норвегія), Ханнель Салмінен, менеджер із розвитку, кандидат наук у сфері освіти (Фінляндія) та Ян Герчинський, експерт SKL Інтернешнл шведсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» (Польща).

Серед проблем, ідентифікованих паспортом сфери, що вимагають врегулювання: низька ефективність навчальних закладів у сільській місцевості, старіння педагогічних кадрів, зловживання з роздуттям штатів, неможливість запровадження платних послуг у сфері, тінізація видатків та приховування батьківських доплат.

За підсумками роботи в роботі над стратегією використано пропозиції та напрацювання іноземних експертів, а саме: за приклад організації освіти в сільській місцевості було взято досвід Естонії, зокрема запровадження автономії навчальних закладів; досвід Польщі щодо повноважень органів місцевого самоврядування (гмін) у системі освіти; норвезький досвід оцінки якості надання освітніх послуг дітьми та батьками; система освіти Фінляндії визначена актуальною для України в аспектах організації професійної освіти та методики навчання учнів у загальноосвітньому навчальному закладі.

Присутні зауважили, що наразі доцільно здійснити чіткий розподіл повноважень щодо управління та фінансування різних сфер освіти: дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійної; внести зміни у чинні нормативні документи; сприяти створенню умов для надання якісної освіти дітям, незалежно від місця проживання та регіону. Поряд із тим учасниками заходу обговорено подальші напрями здійснення реформи освіти, координацію дій та пропозицій щодо врегулювання нагальних проблем. Загалом усі учасники залишились задоволеними напрацьованими результатами та взяли собі за мету вдосконалювати форми та зміст навчально-виховного процесу, апробувати міжнародний досвід у вітчизняному освітньому просторі з метою створення умов для надання якісних освітніх послуг у громадах.

Стратегічна робоча група «Житлово-комунальне господарство»

2-3 червня 2016 року, м. Київ

В засідання групи взяли учать посадові особи Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, представники органів місцевого самоврядування, профільних громадських організацій та підприємств. Досвідом європейських країн стосовно проблем житлово-комунального господарства, їх шляхів вирішення та перспектив розвитку, поділились міжнародні експерти Мірослав Ольчак (Польща) та Мірослава Собкова (Чехія).

Під час засідання стратегічної групи відбулося представлення існуючого стану та основних проблемних питань сектору житлово-комунального господарства. Після презентації стану сектору відбулося жвава дискусія з обговорення проблемних питань, зокрема щодо: механізму реалізації законодавства щодо управління багатоквартирними будинками, повноважень органів місцевого самоврядування з встановлення тарифів на житлово-комунальні послуги, створення сприятливого середовища для залучення інвестицій у житлово-комунальне господарство (у тому числі й формі публічно-приватного партнерства), дерегуляції сектору та зменшення втручання до нього органів державної влади, обмеження монополізму постачальників енергоресурсів.

Результати роботи стратегічної групи представлено у вигляді висновків проведеного засідання, при підготовці яких було враховано досвід та пропозиції іноземних експертів. Насамперед використано досвід Польщі з переходу від пострадянської системи житлово-комунального господарства до існуючої. Так, висновками визнано, що пріоритетним напрямком є створення ринкового та конкурентного середовища у секторі житлово-комунального господарства. Для цього необхідно зокрема мінімізувати втручання органів державної влади та самоврядування в діяльність підприємств житлово-комунального господарства, залишивши у них чітко розподілені та реально працюючі функції контролю з можливістю застосування суттєвих санкцій. Ще одним кроком для досягнення результату є створення ринку постачальників енергоресурсів, який обмежить вплив монополістів у цій сфері. Важливим моментом є також передача органам місцевого самоврядування повноважень з встановлення тарифів, оскільки лише на такому рівні вони будуть встановлені обґрунтовано. Як показав досвід Польщі, при застосуванні одних і тих-же податкових та регуляторних правил до діяльності суб'єктів підприємництва різних форм власності та організаційно-правових форм, муніципальні підприємства на ринку надання житлово-комунальних послуг є досить конкурентними та прибутковими.

Учасники робочої групи погодилися, що презентований іноземний досвід з організації галузі, надав суттєву можливість для накладення таких напрацювань на сектор житлово-комунального господарства України. Також учасники групи обговорили актуальні напрямки подальшого реформування житлово-комунального господарства, можливість взаємної координації дій, шляхи вирішення нагальних проблем сектору. Окрім того присутніми було окремо акцентовано увагу на необхідність встановлення обґрунтованих тарифів з гарантованою інвестиційною складовою, вирішення питання скасування клірингових розрахунків у секторі, забезпечення чіткого та своєчасного розрахунку державою витрат за надані підприємствами житлово-комунального господарства субсидії та пільги, необхідність забезпечення державної підтримки у сфері запровадження енергоефективних технологій. Учасники робочої групи зазначили, що Тиждень Стратегій пройшов у робочій атмосфері, отриманий позитивний досвід та напрацьовані під час засідання матеріали будуть активно реалізуватися. Окрім того було акцентовано увагу на ефективності таких заходів та необхідності продовженні в подальшому їх проведення.

День стратегій на Дванадцятomu українському муніципальному форумі

23 червня у третій день XII Українського муніципального форуму відбувся День Стратегій. Захід проведено в рамках проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізує АМУ за підтримки USAID.

Відкрив засідання Виконавчий директор АМУ М. Пітцик. Він зазначив, що стратегії – це бачення Асоціації міст України щодо розвитку галузевого законодавства на наступні кілька років. Ці проекти були розроблені аналітиками проекту ПУЛЬС для того, щоб у муніципалітетів були спільні цілі в питаннях реформування галузей освіти, соціальних послуг, охорони здоров'я, тощо. Крім того, ці стратегії слугуватимуть рамками, які не дозволять владі щоразу після виборів змінювати вектор розвитку.

Учасникам презентовано результати соціологічного дослідження з впровадження реформи місцевого самоврядування. Представник Центру соціальних експертиз Г.Чепурко розповіла, що переважна більшість опитаних респондентів підтримує впровадження реформи. Разом з тим, найнижчий рівень її підтримки у віковій групі від 55 років серед жителів сіл та селищ. Також більшістю підтримується ідея об'єднання територіальних громад. Серед мешканців сіл та селищ відсоток прихильників та противників такого об'єднання практично однаковий. Основною причиною відмови від об'єднання територіальних громад є острах, що села, які втратять власні сільради, швидко деградуватимуть.

Далі паралельно працювали три стратегічні групи: «Ресурси», «Соціальні послуги», «Сервісні послуги». Учасникам Форуму було представлено проекти дев'яти секторальних

стратегій розвитку, що були напрацьовані під час Стратегічного тижня проекту ПУЛЬС за участі експертів Ради Європи. Зокрема, акцентовано на таких пріоритетних напрямках розвитку галузей:

- ... «Місцеві фінанси та податки»: зберегти та розширити власну ресурсну базу міст; зменшити перелік захищених статей видатків; переглянути розрахунок та використання освітньої, медичної та соціальних субвенцій; запровадити бюджетні регламенти; розширити права органів місцевого самоврядування з адміністрування та контролю за сплатою місцевих податків і зборів, впровадити муніципальну варту; замінити податкові пільги механізмом адресної підтримки; впровадити середньострокове планування на рівні головних розпорядників коштів місцевих бюджетів.
- ... «Земля, комунальне майно»: запровадити автоматичні зміни розміру орендної плати; надати органам місцевого самоврядування контрольні функції за використанням та охороною комунального майна; спростити механізм використання земельних ділянок та стягнення плати за розташування тимчасових споруд; удосконалити механізм поводження з незавершеним будівництвом; передати землі державної власності, що не використовуються для державних цілей, до комунальної власності; відмінити безоплатну передачу державного та комунального майна; запровадити додаткові механізми передачі комунального майна або прав на таке майно через конкурси на кращий інвестиційний проект.
- ... «Місцевий економічний розвиток»: передбачити якісні кваліфікаційні вимоги до розробників та оцінювачів інвестиційних проектів; переглянути критерії відбору інвестиційних проектів з метою приведення до світової практики; запровадити Національним банком України пільгового кредитування органів місцевого самоврядування; законодавчо закріпити, що регіональні програми та стратегії формуються виключно на підставі стратегії розвитку громад; привести законодавство України у відповідність до законодавства ЄС у частині повноважень органів місцевого самоврядування.
- ... «Професійний розвиток та організація діяльності»: перетворити місцеві державні адміністрації на наглядово-координаційні органи; завершити формування спроможних громад (не пізніше 2017 року); визначити належний статус службовців через прийняття та впровадження нового закону «Про службу в органах місцевого самоврядування»; повернутися до мажоритарної системи виборів депутатів місцевих рад (уже на наступних виборах у 2019 році); сформувати систему регулярного навчання та підвищення кваліфікації службовців органів місцевого самоврядування.
- ... «Адміністративні послуги та електронне врядування»: перевести надання найбільш поширених адміністративних послуг в усіх громадах через ЦНАПи (крім повністю електронних послуг); удосконалити процедуру надання адміністративних послуг; встановити обґрунтовані розміри адміністративних зборів; поетапно впроваджувати електронне врядування в діяльність органів місцевого самоврядування.
- ... «Житлово-комунальне господарство»: встановити механізм автоматичного перегляду тарифів у випадках зміни вартості енергоносіїв, розміру податків та заробітної плати; скасувати клірингові системи розрахунків щодо пільг і субсидій, перейти на розрахунки грошовими коштами між державою та підприємствами – надавачами послуг; передати органам місцевого самоврядування повноваження щодо встановлення тарифів на послуги ЖКГ; визначити обов'язковий мінімальний рівень інвестиційної складової в тарифі на послуги ЖКГ та механізм контролю за використанням отриманих коштів.
- ... «Освіта»: забезпечити чіткий розподіл повноважень між державою та ОМС щодо управління галуззю; удосконалити методику атестації навчальних закладів; запровадити оцінку якості освітніх послуг замовником (учнем/батьками); змінити механізм фінансування ПТУ (передати на обласний рівень); затвердити соціальні стандарти і нормативи в описовому та вартісному вигляді; розробити методику розрахунку вартості платних освітніх послуг; запровадити систему призначення

- вчителів за конкурсом; запровадити загальнодержавні та муніципальні моніторингові дослідження у галузі щодо оцінки якості освіти.
- ... «Соціальний захист»: оптимізувати систему пільг; спростити систему обміну інформацією між органами державної влади та ОМС; монетизувати максимальну кількість пільг; нормативно визначити оптимальну необхідну чисельність працівників для організації виконання делегованих повноважень; переглянути програми підготовки працівників соціальної сфери у ВНЗ та ПТУ; створити Єдину соціальну інформаційну систему; запроваджувати механізми залучення громадськості до контролю надання соціальних послуг; створити систему місцевих «гарячих ліній»; забезпечити функціонування системи соціального захисту населення за принципом єдиного вікна; прийняти Соціальний кодекс (єдина законодавча та інформаційна бази).
- ... «Охорона здоров'я»: затвердити соціальні стандарти і нормативи в описовому та вартісному вигляді; розробити та затвердити методичку розрахунку вартості платних медичних послуг; напрацювати законодавчу базу для автономізації закладів охорони здоров'я; вирішити проблеми надання первинної медичної допомоги в ОТГ; затвердити гарантований державою обсяг медичної допомоги; оптимізувати (перепрофілювати) мережу закладів охорони здоров'я; запровадити принцип самостійності медичних закладів в управлінні фінансовими ресурсами; перейти до оплати медичних послуг на договірній основі.

Короткий огляд підготовлених проєктів Стратегій:

Сектор	Стратегічне бачення	Цілі	Завдання
Ресурсні галузі			
Місцеві фінанси	Створення умов та середовища, в якому органи місцевого самоврядування мають достатню ресурсну базу, ефективно нею розпоряджаються, громадяни долучені до формування та реалізації бюджетної політики на місцевому рівні, а держава повністю виконує свої зобов'язання із забезпечення фінансування делегованих нею повноважень та встановлених завдань.	Стратегія спрямована на надання місцевим органам влади додаткового ресурсу та усіх важелів впливу для забезпечення надання якісних послуг населенню, в першу чергу в частині самоврядних повноважень. Завдання і заходи Стратегії визначено виходячи з необхідності забезпечення якісного надання гарантованих послуг безпосереднім споживачам з урахуванням нагальних проблем у зазначеній сфері, які потребують невідкладного розв'язання. Вони передусім орієнтовані на створення стимулів до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів та створення умов для ефективного планування і використання бюджетних коштів.	-Створення повноцінних муніципальних фіскальних реєстрів, -Залучення громад до ринку дешевих кредитних ресурсів, - Підвищення гнучкості використання бюджетних коштів (спеціальний фонд, екологічний податок, власні надходження бюджетних установ), -Чітке розмежування відповідальності і бюджетних прав між органами місцевого самоврядування та органами державної влади, - Формування системи навчання ефективному бюджетуванню, - Надання можливості органам місцевого самоврядування коригувати вартісну величину державних соціальних стандартів залежно від зміни цін та інших умов їх формування, - Законодавче затвердження

			<p>обов'язкового середньострокового бюджетного прогнозу на основі базових показників на рівні усіх місцевих бюджетів</p> <ul style="list-style-type: none"> - Надання можливості переходу від казначейської форми обслуговування місцевих бюджетів на банківське обслуговування
Місцевий економічний розвиток	<p>Забезпечені гідно оплачуваними робочими місцями, професійно підготовленими трудовими кадрами, високоякісною інфраструктурою і територіями для розвитку територіальні громади - предмет конкуренції для іноземних і внутрішніх інвесторів</p>	<p>Стратегія спрямована на підвищення конкурентоспроможності громад, розвиток інфраструктури та зміцнення їх ресурсного потенціалу, забезпечення збереження та розвитку людських ресурсів. Створення мережі допомогових інституцій – центрів розвитку громад, які б працювали над залученням інвестицій, підготовкою та реалізацією розвиткових проектів і програм, в тому числі в рамках співробітництва територіальних громад, практикою соціального партнерства та відповідальності бізнесу.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Розробка стратегій розвитку громад та містобудівної документації (детальні плани територій), - Підготовка проектів, направлених на реалізацію стратегій розвитку громад, - створення умов для залучення інвестицій в міста: форуми інвесторів, ярмарки проектів/ідей, - Підтримка створення інноваційної інфраструктури (технополіси, технопарки, ноу-хау центри, інкубатори змін, тд), - Дерегуляція в сфері ведення бізнесу, спрощення в зачаткуванні та виході з бізнесу шляхом запровадження відповідних реєстрів, - Удосконалення дозвільної системи та ліцензування, - Удосконалення механізмів банківського кредитування, як мікропроектів для малого і середнього бізнесу, так і інфраструктурних проектів для громад, - Налагодження партнерських відносин громад України з громадами інших країн, спільна реалізація проектів, передача досвіду, технологій, - Створення інституцій сприяння розвитку громад, - Підготовка кадрів, професійне навчання, - напрацювання пулу проектів (за категоріями громад),
Земельні	В Україні ефективна та	Стратегія спрямована на	- Поширення юрисдикції

ресурси	прозора система управління земельними ресурсами та комунальним майном під чітким громадським контролем забезпечує задоволення потреб та розвиток територіальних громад і націлена на збереження та передачу наступним поколінням землі, як національного багатства.	створення умов, за яких земля та комунальне майно є ефективним джерелом наповнення місцевих бюджетів та інструментами для розвитку територіальних громад. Задля уникнення корупційних можливостей управління земельними ресурсами та комунальним майном здійснюється з урахуванням спільних, а не індивідуальних інтересів, прозоро, справедливо під контролем громадськості. Земля та комунальне майно працюють на територіальну громаду, ефективно використовуються за своїм призначенням, а не занепадає.	місцевого самоврядування на землі за межами населених пунктів, -Запровадження механізмів надання земельних ділянок за спрощеною процедурою у разі наявності відповідної детальним планам територій, -Запровадження додаткових механізмів передачі комунального майна або прав на таке майно через проведення конкурсів на кращий інвестиційний проект, - Відміна безоплатної передачі державного та комунального майна у приватну власність, -Удосконалення механізмів поведінки з покинутим майном, - Паспортизація комунального майна, створення реєстрів майна та землі, їх наповнення та ведення, - Створення умов для ефективного збору плати за землю, запровадження систем диверсифікованої оплати.
Сервісні галузі			
Житлово-комунальне господарство	Увесь житловий фонд в громадах має свого власника, який відповідає за його утримання, збереження, розвиток. Обслуговування житлового фонду та інших об'єктів міської інфраструктури і благоустрою здійснюється виключно на ринкових засадах за умов вільної конкуренції з дотриманням принципів самоокупності та прибутковості надання послуг.	Стратегія направлена на реанімацію галузі житлово-комунального господарства, шляхом врегулювання питань власності та відповідальності в секторі, перехід на ринкові відносини, де споживач має право вибору і вибирає оптимального постачальника послуг. Реформування підходів до встановлення тарифів на послуги на рівні, який забезпечить бездотаційну роботу підприємств сфери з одночасним запровадженням адресного механізму субсидій. Створення умов для залучення інвестицій в галузь та запровадження практики публічно-приватного партнерства	-Встановлення чіткого, прозорого, механізму встановлення тарифів з максимально фіксованим рівнем прибутку, -Прийняття законодавчих актів, які будуть гарантувати на державному рівні тривалий у часі період, протягом якого законодавче поле сектору буде незмінним. Це буде стимулювати інвестування коштів у сектор на тривалий період, -Розробка ефективного механізму надання адресних пільг та субсидій окремим категоріям громадян, -Визначення механізму повного та своєчасного розрахунку органів державної влади та місцевого самоврядування

			<p>з підприємствами житлово-комунального господарства, за субсидії та пільги, -Передача повноважень щодо встановлення тарифів до органів місцевого самоврядування, -Відмова від клірингових розрахунків та рахунків із спеціальним режимом використання, -Включення до складу тарифів у обов'язковому порядку інвестиційної складової, мінімальний та максимальний рівень яких встановлюється на законодавчому рівні, -Розробка автоматичного механізму перегляду тарифів у разі зміни таких їх складових як вартість енергоносіїв, мінімальна заробітна плата та величина податків і зборів, -Забезпечення державної підтримки підприємств житлово-комунального господарства шляхом введення спрощеної системи оподаткування, -Створення умов для впровадження проектів публічно-приватного партнерства.</p>
Кадри та організація діяльності	<p>Сформовані на належній територіальній основі відповідно до волевиявлення громади професійно підготовлені та добросовісні органи її самоврядування, які, спираючись на довіру громадян та маючи вільний мандат, злагоджено та якісно, з дотриманням законів і Конституції, успішно працюють для задоволення потреб місцевого населення в публічних послугах та виходячи, перш за все, з його інтересів.</p>	<p>Стратегія направлена на побудову ефективної системи місцевого самоврядування в Україні, що включає створення нової системи адміністративно-територіального устрою держави, оновлення системи виборів шляхом запровадження мажоритарної виборчої системи на місцевому рівні, формування системи навчання та професійного розвитку кадрів місцевого самоврядування та підвищення престижності служби в органах місцевого самоврядування.</p>	<p>-Завершення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади, - Запровадження мажоритарної системи виборів депутатів місцевих рад, - Створенню умов для підвищення привабливості служби в органах місцевого самоврядування, - Запровадження системи (включаючи інституції) для підвищення кваліфікації кадрів місцевого самоврядування та обміну досвідом, - Запровадження ефективного нагляду за діяльністю органів місцевого самоврядування з боку держави та громадськості.</p>
Адміністративні	Держава від громадянина – на	Стратегія направлена на	- Концентрація усіх

послуги	відстані витягнутої руки: усі адміністративні послуги децентралізовані, їх перелік радикально скорочено, отримання максимально спрощено, запроваджено мобільні та електронні інструменти доступу до адміністративних послуг. В Україні створено систему реєстрів даних, що є базою відносин «громадянин-держава» та умовою подолання корупційних схем, уникнення зловживань та ухиляння від сплати податків.	поетапну дерегуляцію всіх адміністративних послуг шляхом їх скорочення, переведення у електронну форму із максимальною автоматизацією, поступове запровадження повсюдного електронного документообігу, створення в кожній спроможній громаді власної системи електронного врядування та самоокупного центру надання адміністративних послуг.	реєстраційно-дозвільних процедур під одним дахом ЦНАПу; - Дерегуляція та зменшення кількості дозволів, скорочення переліку адміністративних послуг; - Уніфікація програмного забезпечення діяльності ЦНАПів; - Забезпечення виключно електронного документообігу в системі ЦНАПу та між відповідними інформаційними ресурсами; - Встановлення обґрунтованих розмірів адміністративного збору з метою досягнення самоокупності діяльності ЦНАПів; - Перехід до здійснення виключно електронного документообігу в органах місцевого самоврядування та максимально у дозвільно-реєстраційних відносинах громадянина з державою/місцевим самоврядуванням.
Соціальні галузі			
Освіта	Україна – країна шкіл: тут комфортно, цікаво і просто вчитись маленькому громадянину, бо творчо і відповідально працюють вчителі, розуміють і підтримують батьки, створює всі необхідні технічні умови громада, фінансує та ефективно планує навчальний процес, програми, методики держава, щоб маленькі українці мали велике майбутнє.	Стратегія направлена на формування в Україні оптимальної мережі навчальних закладів, що повною мірою покриває потребу в одержанні доступних та якісних освітніх послуг. Впровадження механізмів прозорого та адекватного співфінансування розвитку та удосконалення галузі – державою, місцевим самоврядуванням, батьками. Запровадження новітніх підходів та методів навчання, стимулювання педагогів-новаторів, сприяння професійному розвитку педагогічних кадрів, в тому числі шляхом співфінансування системи професійного розвитку педагогічними працівниками. Створення умов для комфортного перебування учнів в	- Запровадження чіткого розподілу повноважень між державою та органами місцевого самоврядування щодо управління освітою, -Запровадження стандарту освітньої послуги та нормативу фінансової забезпеченості, -Впровадження прозорості та зрозумілої системи фінансування галузі, в тому числі шляхом покладання фінансової відповідальності на батьків (в частині послуг, що виходять за межі встановленого стандарту), - Впровадження елементів професійної освіти в загальну середню освіту- випуск зі школи з професійною спеціальністю, -Удосконалення методики атестації навчальних закладів, запровадження

		<p>навчальних закладах (технічна складова) та позитивного ставлення до навчального процесу (змістовна та психологічна сторона навчального процесу). Запровадження практики гарантування якості освіти шляхом запровадження ефективної системи контролю в освіті, в тому числі шляхом долучення безпосереднього споживача послуг – учня.</p>	<p>оцінки якості освітніх послуг замовником та споживачем – батьками та учнями, -Запровадження системи призначення вчителів за конкурсом, стимулювання педагогів за результатами атестації, запровадження ефективної системи професійного розвитку педагогічних кадрів та навчання у колег-новаторів, -Осучаснення навчальних програм та підходів, їх пристосування до життєвих потреб, спрощення, при цьому спрямованість на формування свідомої особисті, здатної знайти вихід та сформулювати власну думку, відстояти її в дискусії.</p>
<p>Охорона здоров'я</p>	<p>В Україні створена оптимізована в межах територіальних громад система укомплектованих необхідним обладнанням, ліками, кваліфікованими медичними кадрами закладів охорони здоров'я, що якісно забезпечують профілактику захворювань та лікування хвороб і належно утримуються переважно на засадах загального медичного страхування.</p>	<p>Стратегія направлена на створення умов для впровадження в Україні системи солідарної відповідальності в охороні здоров'я. Запровадження нових підходів до фінансування галузі, спрямованих на оплату медичних послуг, а не утримання мережі медичних закладів. Впровадження гарантованого державою обсягу медичних послуг. Інтеграція приватного сектору в охорону здоров'я, в першу чергу на первинному рівні. Запровадження ефективної системи профілактики захворюваності.</p>	<p>- Запровадження соціальних стандартів та нормативів в галузі в описовому та вартісному варіантах, -Розробка та затвердження розрахунку вартості медичних послуг, здійснення фінансування галузі з розрахунку наданих медичних послуг, -Створення законодавчої бази та умов для автономізації закладів охорони здоров'я разом з їх самостійністю в управлінні фінансовими ресурсами водночас із запровадженням ефективної системи контролю якості в галузі, в тому числі громадського, - Перехід до оплати медичних послуг, в тому числі на договірній основі (платні медичні послуги), - Перехід до оплати праці медичних працівників в залежності від навантаження, інтенсивності, ефективності, - Запровадження практики міжсекторального співробітництва в охороні здоров'я: паліативна,</p>

			хоспісна допомога, соціальних захист населення, піклування про інвалідів та людей літнього віку, -Запровадження механізмів реімбурсації лікарських засобів на національному рівні.
Соціальний захист населення	Соціальними послугами та пільгами користуються ті, хто їх насправді потребує. Громада, використовуючи державні та власні ресурси, допомогу волонтерів, підтримує тих, хто опинився у складних життєвих умовах: літніх, важко хворих, неспроможних, соціалізуючи їх та інклюзуючи у громадське життя.	Стратегія направлена на створення умов, за яких соціальний захист та забезпечення максимально наближені до потреб споживача, зручні, доступні та якісні. Система будується на реальних потребах громадян, що потребують підтримки, але враховує реальні можливості держави та органів місцевого самоврядування цю потребу забезпечити.	-Оптимізація пільг, уніфікація підходу та критеріїв надання (нарахування) пільг та допомог, -Монетизація максимальної кількості пільг, -Створення інституту державних соціальних інспекторів, -Перегляд функцій та можливостей соціальних закладів з метою їх оптимізації та усунення дублювання, -Нормативне визначення оптимальної необхідної чисельності працівників для організації послуг, -Об'єднання соціальних служб в єдину систему, міжсекторальне співробітництво, -Оптимізація програмного забезпечення, створення єдиної соціальної інформаційної системи, -Розвиток соціального замовлення, волонтерства, -Функціонування системи соціального захисту населення за принципом єдиного вікна, -Підвищення заробітної плати працівникам, зокрема в установах надання соціальних послуг, до ринкових умов, -Введення загальнообов'язкового державного пенсійного та медичного страхування.

1.1.2. Розробка галузевого законодавства

За звітний квартал експертами проекту «ПУЛЬС» розроблено 22 проекти нормативно-правових актів, із них:

- ... **11** законопроектів, розроблених виключно експертами ПУЛЬСу, із них 5 зареєстровано в Парламенті;

... 11 проектів нормативно-правових актів, до яких були подані правки та пропозиції, під час їх погодження, у спосіб, передбачений Законом України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» або при наданні експертних висновків.

Крім цього до 2 законопроектів під час їх підготовки до другого читання в парламентських комітетах були внесені правки та пропозиції

Таблиця 1. Розподіл розроблених проектів нормативно-правових актів за галузями

Галузь	Кількість розроблених проектів у звітному кварталі	Кількість розроблених проектів з початку впровадження проекту
Місцеві фінанси	9	13
Житлово-комунальне господарство	4	5
Земля та комунальне майно	0	3
Кадри та організація роботи	4	10
Соціальний захист та забезпечення	4	4
Охорона здоров'я	0	0
Освіта	1	1
Адміністративні послуги та електронне врядування	0	0
Сталий економічний розвиток та містобудування	0	4
Усього	22	40

Таблиця 2. Перелік розроблених проектів нормативно-правових актів

Реєстраційний номер	Суть запропонованих змін
4385 від 12.04.2016	Проект Закону України «Про внесення змін до Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо індексації орендної плати за користування державним та комунальним майном». Проектом пропонується відновити дію норми статті 10 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» в частині індексації орендної плати
4386 від 12.04.2016	Проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування плати за надання адміністративних послуг до бюджетів об'єднаних територіальних громад» Проектом пропонується уточнення окремих норм Бюджетного кодексу України в частині зарахування до бюджетів об'єднаних територіальних громад плати за адміністративні послуги, що здійснюється виконавчими органами сільських, селищних та міських (міст районного значення) рад об'єднаних територіальних громад
4495-1 від 04.05.2016	Проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо спрямування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі нафтопродуктів, скрапленого газу, речовин, які використовуються як компоненти моторних палив, палива моторного альтернативного)» Зміни передбачають спрямування 30% акцизного податку, що зараховується до загального фонду бюджетів сіл та селищ, до спеціального фонду обласних бюджетів
4495-2 від 05.05.2016	Проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі нафтопродуктів, скрапленого

Реєстраційний номер	Суть запропонованих змін
	газу, речовин які використовуються як компоненти моторних палив, палива моторного альтернативного» Зміни передбачають спрямування 20% акцизного податку, що зараховується до загального фонду бюджетів сіл та селищ, до спеціального фонду обласних бюджетів
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо розмежування надходжень акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі нафтопродуктів, скрапленого газу, речовин які використовуються як компоненти моторних палив, палива моторного альтернативного» Зміни передбачають зарахування 30% акцизного податку до спеціального фонду бюджетів об'єднаних територіальних громад, міських, сільських, селищних бюджетів
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про джерела фінансування дорожнього господарства України» щодо розширення джерел наповнення територіальних дорожніх фондів» Зміни передбачають розширення джерел наповнення територіальних дорожніх фондів за рахунок надходжень 30% акцизного податку, що зараховується до спеціального фонду відповідних бюджетів.
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо оптимізації фінансування професійно-технічної освіти» Зміни передбачають закріплення повноважень із забезпечення здобуття професійно-технічної освіти на обласному рівні
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо оптимізації фінансування професійно-технічної освіти» Зміни передбачають вилучення з видаткових повноважень бюджетів міст республіканського Автономної Республіки Крим та обласного значення, районних бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад видатків на професійно-технічну освіту, відновлення механізму надання з Державного бюджету України місцевим бюджетам відповідної субвенції на підготовку робітничих кадрів та включення видатків на ПТУ до видаткових повноважень бюджету Автономної Республіки Крим та обласних бюджетів
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо оптимізації системи фінансування професійно-технічної освіти Зміни передбачають здійснювати фінансування професійно-технічних навчальних закладів у 2016 році за рахунок коштів обласного бюджету
4742 від 01.06.2016	Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо статусу старости села, селища)» Законопроект розроблено з метою більш чіткого визначення статусу старости шляхом визначення просторових меж його діяльності, кола повноважень, підстав та порядку дострокового припинення повноважень, гарантій діяльності.
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання статутами територіальних громад питань визначення правового статусу, порядку організації та діяльності органів самоорганізації населення за місцем проживання; кількісного складу депутатів відповідної місцевої ради; порядку проведення загальних зборів громадян за місцем проживання» Законопроект розроблено з метою більш чіткого визначення

Реєстраційний номер	Суть запропонованих змін
	предмету статуту територіальної громади, в першу чергу, в частині регламентації питань участі членів територіальних громад у здійсненні місцевого самоврядування, взаємовідносин органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб з інститутами громадянського суспільства, статусу органів самоорганізації населення.

Робота над законопроектами, під час їх підготовки до другого читання в парламентських комітетах

Експерти ПУЛЬСу протягом другого кварталу 2016 року в складі робочої групи Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства продовжили допрацьовувати проект Закону «Про житлово-комунальні послуги» (реєстр. № 1581-д від 10.12.2015) до другого читання. Зокрема, експертами проекту ПУЛЬС додатково запропоновано: виключити з законопроекту покладення на органи місцевого самоврядування повноважень щодо контролю за захистом прав споживачів (як не притаманне їм, та дублююче повноваження органу державної влади); передбачити передачу від НКРЕКП до органів місцевого самоврядування повноважень з затвердження всіх тарифів на складові послуги поводження з побутовими відходами.

До проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель» (реєстр. № 4355 від 31.03.2016) під час доопрацювання до другого читання додатково було внесено правки, що стосуються передачі у комунальну власність земель, тих колективних підприємств, які вже ліквідовані і виключені з державних реєстрів.

Проекти нормативно-правових актів, до яких були подані правки та пропозиції, під час їх погодження, у спосіб, передбачений Законом України «Про асоціації органів місцевого самоврядування», або під час надання експертних висновків:

- ... проект Закону «Про внесення змін до статті 13 Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку». Пропозиції стосувалися механізму припинення укладеного договору органом місцевого самоврядування з управителем у випадку, коли співвласники самостійно визначилися з формою управління.
- ... проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо добровільного приєднання територіальних громад)» (р. № 4772 від 03.06.2016). Пропозиції стосувалися щодо проведення виборів в таких громадах, умов зміни меж районів при об'єднанні/дооб'єднанні територіальних громад.
- ... проект Основних напрямків бюджетної політики на 2017 рік, Зокрема пропозиції стосувалися запровадження середньострокового бюджетного планування, вдосконалення механізму забезпечення адресності допомоги, монетизація субсидій і пільг, посилення контролю за адмініструванням податку на доходи фізичних осіб, виконання заходів з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року.
- ... проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України». Проект передбачає внесення змін до Порядку надання інвалідам та дітям-інвалідам реабілітаційних послуг. Запропоновано розширити перелік органів, до яких особа може звернутися для отримання послуг.
- ... проект Закону «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України». Законопроектом виділити кошти із державного бюджету на реалізацію експерименту із здійснення

- патронату над дитиною. Запропоновано внести відповідні зміни у прикінцеві положення Бюджетного кодексу України.
- ... проект Закону «Про внесення змін до додатків № 3 та № 7 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік. Законопроектом виділити кошти із державного бюджету на реалізацію експерименту із здійснення патронату над дитиною. Запропоновано фінансування таких заходів здійснювати через виділення окремої субвенції місцевим бюджетам.
 - ... проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 9 березня 2006 р. № 268». Проект стосується умов оплати праці посадовим особам місцевих рад об'єднаних територіальних громад. Запропоновано уточнити механізми встановлення надбавок таким особам, усунути правові колізії.
 - ... проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту». Пропозиції експертів ПУЛЬСу стосувались приведення державного стандарту до вимог чинного законодавства, зокрема передбачення в ньому переліку та обсягу безоплатних послуг, які надаються населенню закладами фізичної культури і спорту та оцінки ефективності і якості надання фізкультурно-спортивних послуг.
 - ... проект постанови Кабінету Міністрів України «Про надання населенню субсидій для відшкодування витрат з оплати послуг з управління багатоквартирним будинком(витрат з управління багатоквартирним будинком)». Правки стосувалися механізму встановлення моменту, на який визначається максимальний розмір витрат на послугу з утримання будинку.
 - ... проект наказу Мінрегіону «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з призначення управителя багатоквартирного будинку». Правки стосувалися умов проведення конкурсу по лотам, до яких входять декілька житлових будинків; зменшення та уточнення переліку документації для участі у конкурсі, уточнення механізму визначення переможця.
 - ... проекту наказу Мінрегіону «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів». Правки стосувалися уточнення переліку органів, які погоджують схеми відповідно до вимог законодавства.

1.1.3. Моніторинг законодавства

16 проектів нормативно-правових актів були надіслані на погодження до Асоціації міст України органами центральної виконавчої влади, з них:

- ... Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства – 11;
- ... Міністерством соціальної політики – 2;
- ... Міністерством молоді та спорту – 1;
- ... Міністерством фінансів - 2.

З цих проектів нормативно-правих актів 6 погоджено без зауважень, 8 погоджено із зауваженнями, 2 – не погоджено.

Експертами проекту підготовлено та надіслано 46 експертних висновків до законопроектів, що перебувають на розгляді у комітетах Верховної Ради України та центральних органах виконавчої влади, з яких:

- негативні, з пропозицією відхилити або повернути на доопрацювання - 30;
- позитивні – 9;
- містять зауваження та пропозиції – 7

Висновки були направлені до:

- ... Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування – 4;
- ... Комітету з питань освіти і науки – 6;
- ... Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства – 12;
- ... Комітет з питань запобігання і протидії корупції – 1;
- ... Комітету з питань охорони здоров'я – 3;
- ... Комітету з питань бюджету -15;
- ... Міністерством молоді та спорту – 1;
- ... Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства – 3
- ... Кабінету Міністрів України -1

Протягом звітнього періоду Верховною Радою України та Урядом було прийнято нормативно-правові акти, що мають істотний вплив на місцеве самоврядування:

- ... Закон України від 17.05.2016 № 1365-VIII «Про внесення змін до Закону України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції" щодо безперешкодної діяльності органів місцевого самоврядування». Вказаний Закон розблокував: проведення реєстраційних дій щодо органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств та установ на підконтрольній державі зоні проведення антитерористичної операції; справлення плати за користування земельними ділянками на вказаній території.
- ... Закон України від 02.06.2016 № 1405-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності », який прийнятий з метою удосконалення системи управління державними та комунальними підприємствами (у тому числі й створення наглядових рад на таких підприємствах), додаткового регулювання можливості взяття на себе зобов'язань, розширення публічності їх діяльності.
- ... Закон України від 02.06.2016 № 1406-VIII «Про внесення зміни до підпункту 4 пункту 24 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України», яким передбачено, що до повернення населених пунктів під контроль державної влади, залишки коштів місцевих бюджетів таких населених пунктів, що обліковуються станом на 1 січня 2016 року на рахунках в органах Казначейства України, зараховуються до спеціального фонду відповідних обласних бюджетів Донецької та Луганської областей і спрямовуються на відновлення об'єктів соціальної і транспортної інфраструктури, житлового фонду, систем забезпечення життєдіяльності, включаючи їх утримання, та соціально-економічний розвиток Донецької та Луганської областей, а також погашення з обласного бюджету Донецької області місцевого боргу Донецької міської ради, що виник за кредитом, отриманим у публічному акціонерному товаристві «Державний експортно-імпорتنний банк України»
- ... Закон України від 16.06.2016 № 1413-VIII «Про внесення зміни до статті 13 Закону України "Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку". Метою цього Закону є забезпечення безперервності в належному обслуговуванні багатоквартирних будинків, до моменту визначення управителя для таких будинків. Окрім того, передбачено право співвласників багатоквартирних будинків, утримання яких здійснювали житлово-будівельні (житлові) кооперативи, і далі відшкодовувати витрати на утримання відповідних будинків і споруд та прибудинкових територій таким кооперативам до моменту створення в багатоквартирному будинку об'єднання співвласників або прийняття співвласниками рішення про форму управління багатоквартирним будинком.
- ... Постанова КМУ від 20 квітня 2016 р. № 301 «Про затвердження Порядку списання з балансу багатоквартирних будинків». Постановою встановлює послідовний механізм, за яким відбувається списання багатоквартирних будинків, у яких розташовані

- приміщення приватної та інших форм власності, з балансу органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств.
- ... Постанова КМУ від 20 квітня 2016 р. № 306 «Питання присвоєння рангів державних службовців та співвідношення між рангами державних службовців і рангами посадових осіб місцевого самоврядування, військовими званнями, дипломатичними рангами та іншими спеціальними званнями». Нею визначено порядок визначення рангів службовців при переході з державної служби на службу в органи місцевого самоврядування і навпаки відповідно до нового Закону України «Про державну службу».
 - ... Постанова КМУ від 08.06.2016 № 352 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509». Змінами вирішено гостру проблему з видачою довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, яка існувала з квітня цього року після передачі органам місцевого самоврядування від ДМС повноважень з реєстрації місця проживання фізичних осіб;
 - ... Постанова КМУ від 24.06.2016 р. № 386 «Про внесення зміни до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 9 березня 2006 р. № 268». Прийнятою постановою умови оплати праці посадових осіб об'єднаних територіальних громад приведено у відповідність з рівнем оплати праці посадових осіб органів місцевого самоврядування міст обласного значення.
 - ... Розпорядження КМУ від 24.06.2016 №478-р «Про схвалення проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2017 рік ». Прийнятим нормативно-правовим актом, зокрема, визначено основні положення щодо взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами у 2017 році.
 - ... Розпорядження КМУ від 24.06.2016 № 395 «Деякі питання надання у 2016 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій ». Прийнятим розпорядженням розподілено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій у сумі 1,8 млрд. гривень. Також внесено зміни до Порядку та умов надання відповідної субвенції, зокрема щодо спрямування субвенції на виготовлення проектно-кошторисної документації.
 - ... Наказ Мінрегіону від 05.04.2016 року № 82 «Про затвердження Форми проектної заявки на проект, який може реалізовуватися за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад». Цим наказом унормують механізм, що дозволяє ефективно використовувати кошти субвенції з Державного бюджету на розвиток (створення та модернізацію) інфраструктури об'єднаних територіальних громад.
 - ... Наказ Мінрегіону 22.04.2016 р. № 97 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Мінрегіону» Цим наказом вносяться уточнення до Порядку розроблення та затвердження технологічних нормативів використання питної води підприємствами, які надають послуги з централізованого водопостачання та/або водовідведення, зокрема і комунальними підприємствами, в частині визначення та застосування таких нормативів. Окрім того, наказом виправляються технічні помилки в інших актах Мінрегіону, що стосуються централізованого водопостачання та водовідведення.
 - ... Наказ Міністерства фінансів України від 05.05.2016 №469 «Про затвердження Змін до бюджетної класифікації». Змінами передбачено відповідні нові позиції в класифікації доходів бюджету та тимчасова класифікація видатків та кредитування місцевих бюджетів, а також процедури передачі залишків освітньої субвенції до бюджетів об'єднаних територіальних громад.
 - ... Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.05.2016 року № 544 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки від 04 листопада 2010 № 1055 (про типові штатні нормативи дошкільних навчальних закладів).
 - ... Наказ Міністерства фінансів України 02.06.2016 № 523 «Про затвердження Змін до Порядку складання фінансової, бюджетної та іншої звітності розпорядниками та

одержувачами бюджетних коштів». Зміни торкнулися відображення даних в звітності іноземних кредитів. Також врегульовано відображення залишків на особових рахунках розпорядників коштів місцевих бюджетів.

- ... Наказ Мінрегіону 13.06.2016 р. № 150 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з призначення управителя багатоквартирного будинку», який регулює порядок проведення органами місцевого самоврядування конкурсу з призначення управителя у тих випадках, коли мешканці багатоквартирних будинків самостійно не визначилися з формою управління.

Завдяки налагодженій ефективній співпраці експертів з народними депутатами, органами виконавчої влади та високому якісному рівню внесених пропозицій та обґрунтувань, у звітному періоді вдалося досягти позитивних проміжних результатів законотворчої діяльності:

- ... 19.04.2016 р. Верховна Рада України ухвалила в першому читанні проект Закону «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель» (№ 4355). Законопроект розроблявся за участі експертів проекту ПУЛЬС. Законопроектом пропонується передати сільським, селищним, міським радам повноваження з розпорядження частини земель державної власності за межами населених пунктів як делеговані повноваження, а для об'єднаних територіальних громад встановити порядок передачі земель державної власності за межами населених пунктів у комунальну власність.
- ... 22.04.2016 року Верховна Рада України ухвалила в першому читанні проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я» (№2309а-д). Зазначена редакція проекту напрацьована Комітетом Верховної Ради України з питань охорони здоров'я. Проект передбачає можливість утворення та існування закладів охорони здоров'я комунальної власності як у формі комунальних установ, так і комунальних некомерційних підприємств за рішенням органів місцевого самоврядування. Зазначені зміни стануть першим кроком до автономії закладів охорони здоров'я та забезпечать органам місцевого самоврядування можливості для прийняття виважених рішень. Комітет врахував висновок про підтримку цього законопроекту, надісланий експертами ПУЛЬС. Крім цього профільний комітет рекомендував парламенту відхилити урядовий законопроект №2309а. Відповідний висновок про його відхилення також був надісланий до профільного комітету. Зокрема, у висновку експертів ПУЛЬСу зазначалося, що урядовий законопроект № 2309а містить ризики приватизації закладів охорони здоров'я.
- ... 04.05.2016 р. Кабінетом Міністрів України зареєстровано Проект Закону «Про внесення зміни до статті 46 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо погодження надання надр у користування» за №4557. Ним передбачено скликання сесії місцевої ради з погодження надання надр у користування не рідше одного разу на місяць, що позитивно впливає на вирішення питань місцевого економічного розвитку.
- ... 17.05.2016 р. групою народних депутатів України зареєстровано проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов зміни меж районів у процесі добровільного об'єднання територіальних громад» № 4676. Ним пропонується усунення перешкод у формуванні об'єднаних територіальних громад навколо міст обласного значення, в процесі якого змінюються межі між районом і міською громадою.
- ... 01.06.2016 р. за результатами круглого столу, проведеного 16 травня у Верховній Раді Комітетом з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування та Асоціацією міст України, групою народних депутатів України зареєстровано проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів

- України (щодо статусу старости села, селища)» № 4742, яким пропонується усунення низки законодавчих неузгодженостей та неврегульованостей у статусі цієї посадової особи.
- ... Комітетом ВРУ з питань науки та освіти допрацьовано проект Закону «Про освіту» (реєстр. № 3491-д від 28.12.2015) із урахуванням висновків експертів ПУЛЬС, а саме: передбачено на кожному рівні повної загальної середньої освіти різні форми проведення державної підсумкової атестації, у тому числі й зовнішнє незалежне оцінювання; передбачено територіальну доступність до закладів освіти; визначено форми освіти дорослих, зокрема післядипломну освіту; розмежовано поняття атестації та сертифікації педагогічних працівників; передбачено підставу для звільнення педагогічного працівника у разі непроходження ним атестації; забезпечено мотиваційний механізм для проходження сертифікації педагогічними працівниками; передбачено механізм виявлення порушення «академічної доброчесності» та встановлення відповідальності; узгоджено норми щодо забезпечення пільгового проїзду учнів та вихованців громадським транспортом.
 - ... Комітетом ВРУ з питань науки та освіти прийнято рішення про відхилення законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо призначення, звільнення, заохочення, притягнення до дисциплінарної відповідальності та звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів» (реєстр. № 3776 від 15.01.2016, н.д. Бублик Юрій Васильович). Законопроект загрожував перевантаженню роботи місцевих рад, політизації у прийнятті рішень про призначення та звільнення керівників навчальних закладів. Попередньо було надіслано висновок експертів ПУЛЬС з пропозицією про відхилення законопроекту.
 - ... Комітетом ВРУ з питань науки та освіти прийнято рішення про відхилення законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення безкоштовного харчування окремих категорій учнів загальноосвітніх та професійно-технічних закладів» (реєстр. № 3829-1 від 11.02.2016, н. д. Н. Королевська, Ю. Солод). Законопроект загрожував додатковими витратами з місцевих бюджетів. Експертами проекту ПУЛЬС попередньо було надіслано експертний висновок на Комітет Верховної Ради України про повернення Законопроекту на доопрацювання.
 - ... У червні на розгляд Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування була подана суттєво доопрацьована редакція проекту Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" (реєстр. № 2489), у якій відображена позиція органів місцевого самоврядування;

1.2. Органи місцевого самоврядування та зацікавлені сторони долучені та активно користуються інструментами участі у роботі над законодавством та підтримки його прийняття

1.2.1. Підтримка прийняття розроблених законопроектів в парламенті: інструменти взаємодії з ВРУ

У звітному періоді ПУЛЬС використовував інструменти взаємодії з Парламентом, які включали підтримку діяльності МДО «За розвиток місцевого самоврядування», хайлайтс законопроектів для депутатських фракцій, участь у роботі парламентських комітетів, підготовку висновків на законопроекти.

В цей період діяльність Проекту була зосереджена в основному на проблемах збільшенні фінансових ресурсів муніципалітетів за рахунок комунальної власності та адміністративних послуг, захисту ресурсної бази органів місцевого самоврядування (блокування спроб відібрати місцевий акциз), унормування інституту старост в ОТГ, розширення повноважень органів місцевого самоврядування у сфері земельних відносин.

Міжфракційне депутатське об'єднання «За розвиток місцевого самоврядування»

Членами МДО було зареєстровано 4 законопроекти розроблені в рамках ПУЛЬСу:

1. «Про внесення змін до Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо індексації орендної плати за користування державним та комунальним майном» (4385 від 12.04.2016);
2. «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування плати за надання адміністративних послуг до бюджетів об'єднаних територіальних громад» (4386 від 12.04.2016);
3. «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо спрямування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі нафтопродуктів, скрапленого газу, речовин, які використовуються як компоненти моторних палив, палива моторного альтернативного)» (4495-1 від 04.05.2016);
4. «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо статусу старости села, селища)» (4742 від 01.06.2016).

Для просування зазначених законопроектів ПУЛЬСом було підготовлено і поширено серед депутатських фракцій та груп хайлатс з вищенаведеної проблематики, проведено відповідні консультації.

По законопроекті №4385 ПУЛЬСом на основі опитування органів місцевого самоврядування для народних депутатів членів Бюджетного комітету було підготовлено та поширено інформаційну довідку щодо втрат місцевих бюджетів внаслідок мораторію індексації орендної плати на комунальне майно.

Для просування законопроекту №4386 були проведені спільні консультації з народними депутатами України, Мінрегіоном та Мінфіном. Було доведено необхідність термінового врегулювання проблеми зарахування коштів з надання адміністративних послуг до бюджетів ОТГ. Проблема виникла внаслідок того, що наприкінці березня 2016 року Держказначейством було фактично заблоковано рахунки ОТГ по доходам з адміністративних послуг. Держказначейство посилалось на неузгодженість норм бюджетного законодавства. Коли проблему не вдалося вирішити на рівні Кабінету Міністрів України, експертами ПУЛЬСу був зареєстрований законопроект №4386 через членів МДО. В той же день, був зареєстрований альтернативний законопроект №4386-1. Після тривалих консультацій з Мінфіном Бюджетним комітетом в травні було підготовлено узагальнюючий законопроект №4386-д в якому повністю враховано пропозиції ПУЛЬСу. 31 травня 2016 року законопроект був включений в порядок денний Парламенту на основі позитивних висновків Уряду та Бюджетного комітету. ПУЛЬС переконав народних депутатів рекомендувати Парламенту прийняти законопроект в цілому без проходження процедури читань. Оскільки за квітень-травень до роботи над цим законопроектом завдяки активній позиції ПУЛЬСу було долучено широке коло стейкхолдерів.

Що стосується законопроекту №4495-1, то необхідність його розробки була викликана потребою відхилення законопроекту №4495, який передбачав позбавлення сіл, селищ, міст, ОТГ 30% місцевого акцизу. З метою розпорошення голосів депутатів в підтримку законопроекту № 4495 та затягування його розгляду експерти ПУЛЬСу розробили чотири альтернативні законопроекти. А вже 2 роки АМУ відстоює різними способами місцевий акциз. Після проведених консультацій з народними депутатами від всіх політичних сил було вироблено загальну стратегію захисту місцевого акцизу. Законопроект №4495-1 був зареєстрований за підтримки Народного фронту, №4495-2 від Опозиційного блоку, а два інші передані в Мінфін як альтернативні від Уряду. Законопроекти №4495-1, 4495-2 передбачали позбавлення частини місцевого акцизу виключно села і селища з метою їх стимулювання до об'єднання, а передані Мінфіну – цільове використання муніципалітетами коштів місцевого акцизу виключно на дорожнє господарство. Для просування ініціатив ПУЛЬСу було підготовлено та розповсюджено серед народних депутатів ґрунтований аналіз використання муніципалітетами коштів місцевого акцизу в 2015-2016 роках. В якому переконливо доведено, що завдяки місцевому акцизу витрати на розвиток інфраструктури збільшились в 2-3 рази в порівнянні з минулими роками (зросли з 28 євро на 1 мешканця до 59 євро).

ПУЛЬС домігся підготовки негативного висновку Уряду на законопроект №4495 з акцентом на те, що місцевий акциз є дієвим інструментом боротьби з тіньовою економікою. Висновок був доведений до народних депутатів. Крім того, ПУЛЬС провів широку інформаційну кампанію серед органів місцевого самоврядування із залученням відповідних мажоритарних народних депутатів. Більше 200 звернень місцевих рад та 20 запитів народних депутатів надійшло на адреси голови ВРУ, керівництва Бюджетного комітету з проханням відхилити законопроект №4495. В результаті більшість фракцій, груп та мажоритарників стали прихильниками відхилення законопроекту №4495.

Прикладом ефективного просування ідей ПУЛЬСу може слугувати законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо статусу старости села, селища)» (№4742). На круглому столі 16.05.2016 Комітету ВРУ з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування «Обговорення питань правового регулювання статусу старост в об'єднаних територіальних громадах» експерти ПУЛЬСу висловили своє бачення законодавчого унормування інституту старост в ОТГ. Результатом цього стало те, що народні депутати звернулись до ПУЛЬСу з проханням розробити відповідний законопроект, який був зареєстрований 01.06.2016 року і повністю підтримується профільним Комітетом.

Засідання МДО «Законодавчі аспекти стимулювання формування спроможних територіальних громад в Україні»

21 червня 2016 року, м. Одеса

Спільний захід з проектом РАДА

Засідання МДО пройшло в форматі дискусійного клубу в рамках Дванадцятого українського муніципального форуму в Одесі 21 червня 2016 року. У засіданні взяли участь народні депутати-члени МДО «За розвиток місцевого самоврядування» та міські і селищні голови.

Дискусія точилася навколо можливостей, в тому числі законодавчих, стимулювання формування спроможних територіальних громад. Активну участь у дискусії взяли міські голови Балти та Біляївки, які пройшли через процес об'єднання та створили ОТГ в 2015 році. Саме з їх вуст народні депутати почули про необхідність переходу від добровільного до адміністративного етапу об'єднання – врешті, це завдання держави побудувати ефективну систему управління територіями.

На думку інших учасників від місцевого самоврядування ще одним дієвим стимулом до об'єднання може стати прийняття змін до земельного законодавства та поширення юрисдикції місцевого самоврядування за межі населених пунктів.

За словами народних депутатів на розгляді в Парламенті перебуває ціла низка законопроектів, що сприятимуть формуванню спроможних територіальних громад, які включають законопроект щодо спрощення зміни меж районів, спрощення процедури затвердження перспективних планів, усунення дублювання повноважень райрад, РДА та ОТГ, низки законопроектів із врегулювання запровадження інституту старост. Окремо учасники засідання зупинились на обговоренні законопроекту про сприяння приєднанню територіальних громад, щодо якого Асоціація має негативну позицію. На думку експертів АМУ, законопроект під відомою умовною назвою «про олійну пляму» створюватиме білі плями на карті областей. Адже згідно законопроекту Кабінет Міністрів України одержує право визнати спроможною та вивести на прямі бюджетні відносини ОТГ, де об'єдналися громади, в яких проживає більше 50% населення затвердженої в Перспективному плані територіальної громади. Що в такому випадку робити решті, які і утворюють цю білу пляму.

Учасники засідання вирішили звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією провести день децентралізації в Парламенті та сприяти прийняттю законопроектів, направлених на підтримку формування спроможних громад. Крім того, експерти АМУ та

народні депутати домовились про розробку окремого законопроекту про стимулювання державою формування спроможних громад.

Консультації з фракціями

З метою просування законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель» (№4355) ПУЛЬСом було підготовлено відповідні звернення до всіх депутатських фракцій та груп у Парламенті, а також народних депутатів - мажоритарників. Крім того, було підготовлено відповідну інфографіку по цьому законопроекті і розповсюджено серед народних депутатів. Спільно з всеукраїнською асоціацією сільських та селищних рад Голові ВРУ було надіслано звернення з аргументацією необхідності термінового ухвалення законопроекту. Серед муніципалітетів і в першу чергу ОТГ було розповсюджено інфографіку ПУЛЬСу з проханням звернутись до народних депутатів щодо ухвалення законопроекту №4355. В результаті 19.04.2016 Парламент ухвалив законопроект в першому читанні. Після цього з представниками фракцій Самопомочі, Опозиційного блоку, Народного фронту, Блоку Петра Порошенка і частиною позафракційних депутатів Проект провів відповідні консультації на яких було досягнуто згоди щодо підтримки законопроекту у другому читанні. В результаті законопроект отримав позитивний висновок профільного комітету щодо розгляду його в цілому.

Участь у роботі парламентських комітетів

За звітний квартал впровадження проекту експерти взяли участь у 32 засіданнях 11 парламентських комітетів.

Комітет з питань бюджету – 4;

Комітет з питань податкової та митної політики – 1;

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування – 3;

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства – 5;

Комітету з питань промислової політики та підприємництва – 1;

Комітет з питань охорони здоров'я – 6;

Комітет з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення – 2;

Комітету з питань науки і освіти – 3;

Комітету ВРУ у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю – 1;

Комітет з питань інформатизації та зв'язку – 1;

Комітету з питань економічної політики – 5.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 14.04.2016 року розглянув пропозиції Президента України до Закону України «Про внесення змін до додатків № 3 та № 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо фінансового забезпечення компенсації за пільговий проїзд окремих категорій громадян та інших передбачених законодавством пільг» (до реєстр. № 4024). Закон розроблявся за участі експертів ПУЛЬСу та був прийнятий парламентом 18 лютого 2016 року. Законом пропонується передбачити в Державному бюджеті фінансування компенсації для місцевих бюджетів за пільговий проїзд у розмірі 1,9 млрд. гривень, що гарантується державою. Однак Президент України відповідно до частини другої статті 94 Конституції України повернув зі своїми пропозиціями Закон для його повторного розгляду Верховною Радою України. Такі пропозиції надійшли до Верховної Ради України 5 квітня 2016 року. Експертами ПУЛЬСу був підготовлений відповідний висновок АМУ до Комітету з проханням сприяти відхиленню парламентом пропозицій Президента України до цього Закону України. За підсумками розгляду Комітет з питань бюджету не прийняв результативне рішення щодо пропозицій

Президента про відхилення Закону України «Про внесення змін до додатків № 3 та № 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо фінансового забезпечення компенсації за пільговий проїзд окремих категорій громадян та інших передбачених законодавством пільг» (до реєстр. № 4024), та запропонував народним депутатам визначитися щодо них безпосередньо на пленарному засіданні Верховної Ради. Протягом звітнього кварталу пропозиції Президента до цього Закону у парламенті не розглядалися.

Експерти проекту «ПУЛЬС» на засіданні Комітету 11 травня 2016 року відстояли позицію АМУ щодо необхідності повернення суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання законопроекту за реєстр. №3639 від 11.12.2015 «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо механізму стимулювання подальшого процесу добровільного об'єднання територіальних громад)». Було наголошено, на ряді негативних наслідків прийняття таких законодавчих ініціатив. Дослухавшись до рекомендацій експертів ПУЛЬСу, Комітет прийняв рішення відправити законопроект за реєстр. №3639 на доопрацювання.

На засіданні Комітету з питань бюджету 11 травня 2016 року експертами ПУЛЬСу підтримано законопроект за реєстр. № 4386-д від 12.04.2016, який спрямований на відновлення надання адміністративних послуг населенню на території об'єднаних громад. Крім того, експертами ПУЛЬСу підготовлено лист на адресу голови Комітету з питань бюджету щодо якнайшвидшого його прийняття парламентом у зв'язку з необхідністю розблокування рахунків ОТГ. Комітет, врахувавши позицію АМУ, в найкоротші терміни надав позитивний висновок на законопроект, який наразі включений в порядок денний Верховної Ради України та має всі шанси бути прийнятим в першому читанні за основу та в цілому як закон.

Комітет Верховної Ради України з питань податкової та митної політики

13 травня 2016 року експерти ПУЛЬСу взяли участь у засіданні робочої групи Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики під керівництвом Голови Комітету Южаніної Н.П. щодо підготовки до другого читання проекту Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення стабільного розвитку сфери фізичної культури і спорту (реєстр. №2068). За результатами засідання, враховуючи обґрунтування експертів ПУЛЬСу щодо негативних наслідків прийняття цього законопроекту для органів місцевого самоврядування, втрат місцевих бюджетів, негативних тенденціях надання податкових пільг, прийнято рішення виключити неприйнятні пункти, зокрема щодо звільнення від оподаткування податком на нерухоме майно аероклубів та авіаційно-спортивних клубів Товариства сприяння обороні України, прибуткових установ, закладів та організацій галузі фізичної культури і спорту.

Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

7 квітня Комітет підтримав законопроект, що розроблявся за участі експертів ПУЛЬС «Про внесення змін до деяких законів України щодо виборів старост» (реєстр. №4091) та рекомендував парламенту прийняти його в першому читанні. Законопроект передбачає можливість обрання одного старости виборцями декількох населених пунктів об'єднаної територіальної громади на підставі рішення відповідної місцевої ради. Також експерти ПУЛЬСу на цьому ж засіданні Комітету підтримали законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо набуття повноважень сільських, селищних, міських голів» (реєстр. №4110). Законопроектом передбачається, що набуттю повноважень сільським, селищним, міським головами має передувати його реєстрація відповідною територіальною виборчою комісією. Таким чином будуть усунуті правові прогалини в частині правового забезпечення вимог несумісності посад стосовно сільського, селищного, міського голови, адже реєстрація територіальною виборчою комісією буде підтвердженням факту відповідності зазначеним вимогам. Комітет прийняв рішення рекомендувати парламенту прийняти цей законопроект в першому читанні.

Експерти проекту ПУЛЬС на засіданні Комітету 20 квітня 2016 року відстояли позицію АМУ, щодо необхідності відхилити законопроект «Про проведення позачергових виборів Миколаївського міського голови» (реєстр. № 3690), як такий, що суперечить Конституції України. Адже Верховна Рада не має повноважень достроково припинити повноваження сільських, селищних, міських голів.

11 травня за результатами розгляду Комітет з врахуванням позиції експертів ПУЛЬСу, викладеній в листі АМУ, рекомендував Верховній Раді відхилити законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо внесення пропозицій по персональному складу виконавчих комітетів місцевих рад) (реєстр. №4017), як такий, що не сприятиме злагодженій роботі виконавчих органів місцевих рад. Також, врахувавши позицію експертів ПУЛЬСу, Комітет повернув на доопрацювання проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо механізму стимулювання подальшого процесу добровільного об'єднання територіальних громад» (реєстр. №3638) як такий, що не забезпечує представництва населення приєднаних територій у рада об'єднаних територіальних громад.

16 травня Комітет провів круглий стіл на тему: «Обговорення питань правового регулювання статусу старост в об'єднаних територіальних громадах». Захід організовано за сприяння та підтримки, зокрема, проекту ПУЛЬС. Круглий стіл зібрав близько 150 учасників, серед яких народні депутати України – члени Комітету, представники органів місцевого самоврядування всіх рівнів з усіх регіонів України, тому числі новообрані старости, всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, центральних органів виконавчої влади, громадянського суспільства, експертного і наукового середовища. В ході дискусії учасники порушували найбільш важливі питання щодо теоретичних і практичних аспектів впровадження інституту старост у нашій країні. Також обговорювалися питання доцільності фінансування перших виборів старост за кошти державного бюджету, обов'язковості членства старости за посадою у складі виконавчого комітету, можливості уповноважувати старосту на виконання «владних» повноважень виконавчих органів ради, оплати праці старост. Переважна більшість учасників обговорення висловилися за збереження інституту обрання старост прямим голосуванням виборців старостинських округів та за запровадження навчання старост. Менше промовців підтримали членство старост у виконавчих комітетах рад об'єднаних територіальних громад за посадою. Члени Комітету народні депутати М.Федорук, О.Бойко та О.Дехтярчук висловилися щодо вдосконалення правової основи функціонування інституту старост. Зокрема, наголошувалося на необхідності відображення статусу старост у новій редакції Закону «Про службу в органах місцевого самоврядування», його врахування у тесті нової редакції Закону України «Про органи самоорганізації населення», особливості надання старостами адміністративних та нотаріальних послуг тощо.

Комітет Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства

20 квітня за наслідками розгляду народні депутати прийняли рішення відхилити законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо пільг з оплати житлово-комунальних послуг» (№3313). Таке рішення відповідає висновку АМУ, підготовленому експертами ПУЛЬСу, який був надісланий до Комітету. У висновку зазначалося, що така соціальна підтримка, яка пропонується законопроектом, повинна надаватися за єдиним порядком із встановленням загальних критеріїв її надання, а не окремим категоріям осіб без з'ясування їх реальних потреб. Окрім того, до законопроекту не було надано належного фінансово-економічного обґрунтування законопроекту, а його прийняття призвело б до суттєвого збільшення витрат бюджету у зв'язку з розширенням переліку осіб, які матимуть відповідні пільги. Також враховуючи зауваження експертів ПУЛЬСу Комітет прийняв рішення про повернення законопроекту «Про запровадження принципу мовчазної згоди при наданні житлових субсидій» (реєстр. №3420), оскільки такий принцип не може бути застосований при нарахуванні субсидій. Також було враховано позицію експертів ПУЛЬС та відправлено на доопрацювання проект Постанови Верховної Ради України «Про

встановлення мораторію на введення в дію підвищених цін і тарифів для населення на житлово-комунальні послуги та спожиті у побуті природний газ і електроенергію» (реєстр. № 2347), як такий що порушує принцип розподілу повноважень між парламентом та органами виконавчої влади.

Також експерти проекту ПУЛЬСу були залучені до робочої групи під головуванням заступника голови Комітету Сабашука П. П. з питань:

- ведення будівельного бізнесу (щодо бачення плану секторальних реформ та плану першочергових дій), на якій відстоювалася позиція щодо необхідності врахування інтересів органів місцевого самоврядування при розробці законопроектів в галузі містобудування та будівництва.
- розгляду законопроектів щодо приєднання до електричних мереж (реєстр. №№ 4310-1, 4310-2, 4310-3), на якій була висловлена пропозиція щодо обмеження впливу монополістів галузі енергопостачання на процеси будівництва, внаслідок якого суттєво зростає вартість такого будівництва.

Експерти проекту ПУЛЬСу прийняли участь у робочій нараді під головуванням заступника голови Комітету н.д. Бабак А.В. щодо обговорення проекту Закону "Про внесення змін до статті 13 Закону України "Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному житловому будинку" (реєстр.№ 4860), під час якої підтримали необхідність прискорення прийняття та висловили окремі зауваження до законопроекту в частині припинення договору при самостійному обранні співвласниками форми управління будинком.

Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я

Комітетом враховано позицію АМУ щодо урядового проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я» (№2309а). АМУ зверталася до Комітету з проханням відхилити зазначений проект, оскільки він містив ризики приватизації закладів охорони здоров'я. В доопрацьованій в Комітеті редакції проекту (№2309-д) зазначені ризики відсутні. Проект передбачає можливість утворення та існування закладів охорони здоров'я комунальної власності як у формі комунальних установ, так і комунальних некомерційних підприємств за рішенням органів місцевого самоврядування. 22.04.2016 р. проект 2309а-д прийнятий в першому читанні.

Комітетом на засіданні 19 травня 2016 р. враховано позицію АМУ щодо проекту Закону України «Про лікарняні каси» (№1377) та рекомендовано відправити його на доопрацювання. Проектом пропонується занадто ускладнена система органів управління лікарняною касою, їх повноваження чітко не розподілені, а іноді навіть дублюються. Крім того, проект містить чисельні неточності та неузгодженості, що на практиці може призвести лише до ускладнення діяльності існуючих кас.

Аналітик проекту взяла участь в проведенні Комітетських слухань на тему «Сімейна медицина – шанс на здоров'я та значне зменшення особистих витрат на лікування» 11 травня 2016 року. Позицію місцевого самоврядування представляли члени Секції АМУ з питань охорони здоров'я - заступники міських, селищних голів, які відповідають за питання охорони здоров'я, зокрема, в ОТГ, керівники управлінь охорони здоров'я, головні лікарі комунальних закладів охорони здоров'я. Під час слухань були висловлені проблемні питання розвитку сімейної медицини в Україні, зокрема, щодо порядку перепідготовки фахівців, забезпеченості кадрами центрів первинної медико-санітарної допомоги (на сьогодні забезпечено потребу в сімейних лікарях на 50%). В той же час, незважаючи на проблеми, учасники дійшли висновку, що кращої альтернативи для вдосконалення якості надання первинної допомоги, ніж розвиток сімейної медицини для України немає. За підсумками ухвалено за основу проект Рекомендацій слухань, у якому визначено важливі кроки, які сприятимуть удосконаленню умов надання первинної медичної допомоги населенню України.

Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти

Аналітик ПУЛЬСу був долучений до обговорення проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення безкоштовного харчування окремих категорій учнів загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів» (реєстр. № 3829-1 від 11.02.2016). Основною метою законопроекту є визначення основних вимог до порядку забезпечення дітей грудного та раннього віку безпечним і якісним харчуванням та вимог до виробництва й обігу дитячого харчування. При розгляді законопроекту 11.05.2016 року відстоювалась позиція щодо його повернення на доопрацювання, оскільки фактично здійснювалась передача повноважень органам місцевого самоврядування функції держави з пільгового забезпечення дитячим харчуванням дітей грудного та раннього віку із малозабезпечених сімей, що призвело до додаткових видатків із місцевих бюджетів. Комітет підтримав позицію АМУ і відхилив законопроект.

Також 11.05.2016 року аналітик ПУЛЬСу взяла участь в обговоренні проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо призначення, звільнення, заохочення, притягнення до дисциплінарної відповідальності та звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів» (реєстр. № 3776 від 15.01.2016). Законопроект передбачав норми щодо запровадження додаткових узгоджувальних процедур представницьким органом, що призвело б до перевантаження роботи рад та надмірної політизації питання, що є недопустимим в освітньому середовищі, адже на посаду навчального закладу має призначатись керівник передусім за фаховими критеріями. Було запропоновано відхилити законопроект. Комітет підтримав позицію АМУ.

18.05.2016 року аналітик ПУЛЬСу була долучений до обговорення проекту Закону «Про внесення змін до статті 26 Закону України «Про позашкільну освіту» щодо забезпечення права інвалідів на доступ до позашкільної освіти» (реєстр. № 2073а від 15.06.2015 р., н.д. В. Писаренко). Законопроектом пропонувалось додатково віднести до категорії осіб, які безплатно здобувають позашкільну освіту, дітей-інвалідів у віці з 18 до 23 років, які продовжують навчання у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації та професійно-технічних закладах. Озвучено позицію АМУ щодо необхідності визначити розмір та джерела покриття витрат місцевим бюджетам із Державного бюджету на навчання таких дітей у гуртках, щоб не допустити обмежень у здобутті ними такої освіти. Комітет прийняв рішення взяти Законопроект за основу із урахуванням рекомендацій АМУ.

Поряд із іншим, на розгляд Комітету було винесено електронну петицію “Захистимо професійну освіту України!”, у якій порушено питання необхідності прийняття Закону України «Про професійну освіту». Експертом ПУЛЬСу було спростовано думку щодо неспроможності громад окремих міст-обласних центрів утримувати заклади професійної освіти, зокрема акцентовано на офіційній інформації, зібраній АМУ, та зазначено про необхідність враховувати показник регіонального замовлення для забезпечення потреб ринку праці на місцях. Комітет прийняв рішення підтримати петицію. У Постанові Верховної Ради України про Рекомендації парламентських слухань на тему: “Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення” було враховано позицію АМУ щодо фінансування професійної освіти з різних джерел.

Комітет ВРУ з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення

Комітет врахував позицію експерту ПУЛЬСу та підтримав проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гарантій трудових прав осіб, які займали виборні посади в органах місцевого самоврядування, у зв'язку із проходженням ними військової служби (реєстр. № 3464). Законопроектом пропонується законодавчо уточнити коло осіб, на яких не поширюються гарантії щодо збереження місця роботи під час несення військової служби (особи, які займали виборні посади в органах місцевого самоврядування та строки повноважень яких закінчено), продовжити строк реалізації гарантій, передбачених статтею 33 Закону України «Про статус депутатів місцевих рад» щодо надання попередньої роботи (посади) або компенсаційних виплат колишнім депутатам місцевих рад, які працювали у радах на постійній основі та були призвані на військову службу, на час після їх демобілізації.

Асоціація підтримала зазначений законопроект, адже його прийняття сприятиме уникненню неоднакового застосування законодавства органами місцевого самоврядування щодо гарантій збереження місця роботи для працівників, які працювали на виборних посадах в органах місцевого самоврядування і були призвані на військову службу.

Комітет ВРУ у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю

Комітет врахував позицію АМУ та повернув на доопрацювання проект Закону «Про внесення зміни до статті 12 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" щодо додаткових прав на першочергове відведення земельної ділянки для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва членам сімей та батькам учасників бойових дій» (реєстр № 3727). Законопроектом пропонується передбачити можливість передавати право отримання земельних ділянок від учасників бойових дій їх родичам (навіть, якщо сам учасник бойових дій вже своїм правом скористувався). У експертному висновку АМУ зазначалося на такі недоліки:

- виконання законопроекту потребує додатково 297 тис. земельних ділянок, яких фактично нема;
- реалізація законопроекту створює передумови для вчинення корупційних правопорушень, зокрема пов'язаних з отриманням земельних ділянок;
- законопроект підвищить соціальну напруженість та соціальну несправедливість, тому що одні учасники бойових дій зможуть отримати декілька земельних ділянок, а інші – жодної у зв'язку з їх фактичною відсутністю.

Комітет частково врахував висновок Асоціації, підготовлений експертами ПУЛЬСу та прийняв рішення доопрацювати проект Закону про внесення змін до Закону України «Про жертви нацистських переслідувань» щодо відновлення пільг (реєстр. № 3815). Законопроектом пропонується відновити деякі пільги жертвам нацистських переслідувань, у тому числі право на пільгове перевезення у транспорті. Асоціація не підтримала зазначений законопроект, оскільки його прийняття призведе до збільшення видатків із місцевих бюджетів, які не покриваються державним бюджетом.

Комітет підтримав позицію експертів ПУЛЬСу та у своєму висновку рекомендував парламенту повернути на доопрацювання проект Закону «про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо відновлення пільг» (реєстр. № 4143). Законопроектом пропонується відновити пільги, зокрема, право безоплатного та пільгового перевезення в транспорті, учасникам війни та особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, а призведе до збільшення видатків із місцевих бюджетів, які не покриваються державним бюджетом.

Комітет Верховної Ради України з питань економічної політики

1 червня Комітет врахував позицію АМУ та підтримав законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язковості проведення оцінки об'єкта оренди державної та комунальної власності для продовження (поновлення) договору оренди» (реєстр. № 3702). Метою проекту є встановлення норми щодо недопущення користування об'єктом оренди державного чи комунального майна понад трирічний термін без переоцінки його вартості. Такі норми, на думку експертів АМУ, сприятимуть ефективному використанню об'єктів оренди комунальної власності та наповненню місцевих бюджетів.

Комітет Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин

12 квітня на своєму засіданні Комітет підтримав законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель» (реєстр. № 4355). Законопроект розроблявся за участі експертів ПУЛЬСу. Законопроектом пропонується передати сільським, селищним, міським радам повноваження з розпорядження землями державної власності за межами населених пунктів як делеговані повноваження (крім земель оборони, земель природно-заповідного та

іншого природоохоронного призначення на об'єктах природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та інших, що мають важливе значення для держави), а для об'єднаних територіальних громад встановити порядок передачі земель державної власності за межами населених пунктів у комунальну власність. Окрім цього, пропонується надати органам місцевого самоврядування контрольні функції за використанням та охороною земель.

Засідання регіональних платформ

Регіональні платформи – майданчик для налагодження контактів керівників громад-членів РВ АМУ з народними депутатами України обраними по округах області. Основною метою цих засідань є забезпечення підтримки прийняття законодавства, в тому числі і підтримки законопроектів напрацьованих фахівцями АМУ, направлено на вирішення проблем місцевого самоврядування та окремих регіонів. Щороку в кожному РВ планується два засідання регіональних платформ.

За звітний період проведено 18 засідань регіональних платформ у 18 областях, а саме: Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Кіровоградській, Київській, Луганській, Львівській, Миколаївській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій.

Дата, місце, тема, учасники заходу	Коротко про захід
<p>Засідання Київської регіональної платформи 5 квітня 2016 року, м. Київ</p> <p>Тема: Проект Закону України щодо змін до Конституції України в частині децентралізації влади.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники ОДА, науковці, народні депутати України: Я. Москаленко, Ю. Дерев'яно.</p>	<p>Перед учасниками засідання виступила голова Київської обласної ради Г. Старикова, яка зазначила: що децентралізація – це не лише передача повноважень від державних органів влади місцевим громадам, а ще й делегування колосальної відповідальності за соціально-економічний розвиток населених пунктів та поліпшення добробуту громадян.</p> <p>Про необхідність прийняття змін до Конституції в частині децентралізації публічної влади, як основи подальшого розвитку і трансформації місцевого самоврядування в Україні, про складові децентралізації у місцевому самоврядуванні, про об'єднання територіальних громад та проблеми із практики об'єднання говорили спікери М. Пухтинський, О. Батанов, В. Удовиченко, В. Толкованов, Я. Москаленко та міські голови.</p> <p>Народний депутат України Юрій Дерев'яно підтримав думку учасників засідання щодо необхідності затвердження на конституційному рівні принципів децентралізації влади, і відзначив, що є практиком з точки зору розробки законопроектів, які дали можливість 159-ти громадам запрацювати в минулому році. Окремо ним підкреслено, що нерегульованість до цього часу питання земельних відносин поза межами населених пунктів (блокування законопроектів 3510 та 3510-1) не сприяє процесу об'єднання територіальних громад. Народний депутат також повідомив присутніх, що уже погоджений і зареєстрований у Верховній Раді 31 березня цього року за № 4355 компромісний законопроект щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель.</p> <p>На останок учасники засідання ще раз звернули увагу народних депутатів на необхідність підтримки змін до Конституції України в частині децентралізації, як основного елемента розбудови системи влади в Україні на основі європейських принципів демократії та формування спроможного, самодостатнього місцевого самоврядування.</p>

<p>Засідання Харківської регіональної платформи 20 квітня 2016 року, м. Чугуїв</p> <p>Тема: Проект змін до Основного Закону України (в частині місцевого самоврядування): перспективи та можливості становлення спроможних громад</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, науковці, народний депутат України Д. Шенцев.</p>	<p>Відкриваючи засідання міський голова м. Чугуїв Г. Мінаєва, наголосила на тому, що місцеве самоврядування це влада, яка стоїть найближче до людей і саме від нас залежить соціально-економічний розвиток територіальних громад та добробут громадян. Конституційні зміни відкривають шлях для вирішення проблем хронічної незабезпеченості делегованих державою повноважень.</p> <p>Професор кафедри регіонального розвитку та місцевого самоврядування Харківського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України В. Мамонова в своєму виступі зупинилася на питаннях забезпечення нормативно-правовою базою процесу децентралізації влади. Науковець особливо наголосила на тому, що в статті в ст. 140 проекту змін до Конституції України відсутнє визначення місцевого самоврядування.</p> <p>Про проблеми, на які натикаються громади в ході підготовки до об'єднання, про виконання власних і делегованих повноважень органів місцевого самоврядування говорили міські голови, учасники платформи. Було наголошено на необхідності на законодавчому рівні визначити механізм фінансування делегованих державою органам місцевого самоврядування повноважень, чітко встановити відсоток з валового національного продукту держави, який має направлятися на фінансування освітньої галузі та ПТУ, прийняти Закон України, який встановлює повноваження територіальних громад щодо розпорядження землями за межами населених пунктів, прискорити процес реформування в галузі охорони здоров'я і, зокрема, розподілу фінансування надання первинної та вторинної ланок медицини.</p> <p>Народний депутат Д. Шенцев відзначив, що конституційна реформа системи місцевого самоврядування, децентралізація влади та об'єднання територіальних громад мають бути направлені, в першу чергу, на задоволення потреб людей.</p> <p>За підсумками засідання регіональної платформи учасниками було напрацьовано ряд пропозицій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - рекомендувати в проекті змін до Конституції України чітко прописати визначення поняття «місцевого самоврядування» та «об'єднаних територіальних громад»; - уточнити окремі статті проекту змін до Конституції (п. 29 статті 85, статті 118 визначають райони і області, стаття 133 – райони і регіони, стаття 140 – не має визначення місцевого самоврядування); - прискорити процес реформування галузей освіти та охорони здоров'я; - прийняти рішення про передачу трансфертів з обласних бюджетів містам обласного значення на утримання професійно-технічних закладів в розмірі пропорційно до кількості учнів, які не є мешканцями цих міст; - при прийнятті законів, які впливають на формування доходної частини місцевих бюджетів та призводять до необхідності внесення змін до нормативних актів з питань встановлення місцевих податків та зборів необхідно визначити оптимальні терміни для затвердження органами місцевого самоврядування відповідних нормативно-правових регуляторних актів.
<p>Засідання Львівської регіональної платформи 23 квітня 2016 року, м. Львів</p> <p>Тема: Обговорення проекту змін до Конституції України в частині</p>	<p>Відкриваючи засідання народний депутат України О. Березюк розповів про проект змін до Конституції України в частині децентралізації влади. Зокрема він зазначив, що у частині запланованих Конституційних змін потрібно підходити дуже зважено та попередньо проаналізувати необхідність та доцільність внесення таких змін до Основного Закону.</p>

<p>децентралізації влади в Україні та реалізації реформи місцевого самоврядування</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної ради, народний депутат України О. Березюк</p>	<p>Особливо важливою є відповідність таких норм суті та духу децентралізації державного урядування і реального, а не декларативного зменшення тиску на територіальні громади зі сторони держави. Необхідно створити механізми запобігання концентрації влади в органах державної влади.</p> <p>Учасники підтримали думку народного депутата, але зауважили на неможливості зволікання прийняття відповідних змін до Конституції.</p> <p>За результатами обговорення, учасники визначили такі пріоритетні напрямки для ефективної реалізації й досягнення цілей реформи децентралізації влади:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гарантувати збалансоване правове, фінансове та кадрове забезпечення процесів модернізації системи місцевого самоврядування, а також налагодження активної комунікації та залучення до процесів консультацій усіх зацікавлених сторін, в тому числі через підтримане міжнародною спільнотою, утворення інституту уповноважених (офісів) з питань реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади; - забезпечити належну підтримку процесу прийняття змін до Конституції України в частині забезпечення децентралізації влади та реформи місцевого самоврядування; - в процесі розбудови законодавчих засад розвитку місцевого самоврядування, включно із змінами до Конституції України та вдосконаленням секторального законодавства, неухильно дотримуватися принципу імплементації в національне законодавство та підзаконні акти положень Європейської хартії місцевого самоврядування й інших ратифікованих Україною міжнародних договорів та забезпечувати обов'язкову експертизу відповідних законопроектів на предмет їхньої відповідності положенням ратифікованих міжнародних договорів.
<p>Засідання Рівненської регіональної платформи 25 квітня 2016 року, м. Рівне</p> <p>Тема: Оновлення Конституції заради децентралізації. Роль міст та селищ у процесі формування об'єднаних територіальних громад. Перші результати фінансової децентралізації: залучення додаткових бюджетних коштів та міжнародної технічної допомоги для розвитку ОТГ. Практичний досвід.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної ради, регіональні консультанти, народний депутат України С. Євтушок</p>	<p>Розпочав засідання перший заступник голови Рівненської обласної ради М. Драганчук, який звернувся до присутнього народного депутата України з проханням підтримати позицію керівників органів місцевого самоврядування щодо необхідності якнайшвидшого прийняття змін до Конституції. Також виступаючий відзначив необхідність внесення змін у статтю 140 щодо визначення поняття «об'єднана територіальна громада», у статті 141 визначити особливості виборів в ОТГ, у статті 143 визначити особливості фінансування програм соціально-економічного розвитку ОТГ, у статті 144 ввести поняття повсюдності місцевого самоврядування.</p> <p>У своєму виступі народний депутат України С. Євтушок наголосив, що децентралізація залишається одним із пріоритетів у діяльності нового уряду та назвав 8 причин, які необхідні для оновлення Конституції заради децентралізації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ефективний європейський адміністративно – територіальний устрій. 2. Субсидіарність – місцева влада стає незалежною у прийнятті рішень в межах повноважень. 3. Повноваження і відповідальність - у громаду. Фінансова незалежність. Право розпоряджатись землею. 4. Дієві виконавчі органи обласних рад. 5. Обласні ради планують розвиток регіону. 6. Місцева влада – обрана народом. 7. Регулярні звіти місцевої влади або розпуск місцевої ради та відсторонення голови громади. 8. Функції центральної влади: приймати закони, наглядати за додержанням Конституції і законів України.

	<p>Забезпечувати територіальну цілісність і незалежність України, права і свободи громадян.</p> <p>Бюджетне питання висвітлила регіональний консультант АМУ Л.Кушнер Л.В. Вона зазначила, що найсуттєвішою зміною у чинному Бюджетному законодавстві є можливість прямих міжбюджетних стосунків Міністерства фінансів для об'єднаних територіальних громад.</p> <p>Також учасники засідання регіональної платформи обговорили перші результати фінансової децентралізації: залучення додаткових бюджетних коштів та міжнародної технічної допомоги для розвитку об'єднаних територіальних громад. Зокрема селищний голова Клесівської ОТГ В. Гринич розповів про облаштування спортивно – ігрового майданчику в селі. Вартість цього проекту становить 198 тисяч гривень. 50 тисяч гривень було залучено з коштів обласної програми підтримки ОМС, 40 тисяч – з місцевого бюджету, 8 тисяч грн. зібрала територіальна громада. Окрім того за рахунок коштів субвенції з державного бюджету ОТГ вирішили провести енергозберігаючі заходи в медичних закладах. З Державного Фонду регіонального розвитку заплановано у цьому році 110 тисяч на ремонт доріг для цієї громади. Громада селища в поточному році підготувала і подала 11 проектів до міжнародних донорів щодо розвитку Клесівської ОТГ.</p> <p>За результатами засідання учасники прийняли рішення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звернутися до присутнього на засіданні народного депутата України С. Євтушка, сприяти невідкладному прийняттю змін до Конституції України в частині децентралізації влади; - прискорити прийняття проекту Закону № 3638 «Про внесення змін до законодавчих актів України щодо механізму стимулювання добровільних ОТГ та їхнього подальшого процесу», що дасть змогу зняти ряд проблемних питань в процесі діяльності ОТГ; - рекомендувати органам місцевого самоврядування невідкладно розглянути можливість використання їх права передбаченого Законом України (від 05.02.15) «Про добровільне об'єднання територіальних громад». - Рекомендувати органам місцевого самоврядування Рівненщини розробити місцеві програми з питань висвітлення діяльності ОТГ; - Продовжити роботу регіональної платформи у 2016 році, рекомендувати збирати засідання регіональної платформи щокварталу, запрошувати ширше коло народних депутатів.
<p>Засідання Полтавської регіональної платформи 27 квітня 2016 року, м. Миргород</p> <p>Тема: Про невідкладність прийняття змін до Конституції України в частині децентралізації. Результати фінансової децентралізації на прикладі ОТГ.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, народний депутат України А. Река</p>	<p>Відкрив засідання Миргородський міський голова С. Соломаха, який доповів про основні положення змін до Конституції України в частині децентралізації. Щодо об'єднання територіальних громад він зазначив, що сьогодні на Полтавщині вже створено 12 ОТГ, які об'єднали 181 населених пунктів і в яких проживає понад 100 тисяч мешканців області.</p> <p>Про нормативно – правове забезпечення децентралізації публічної влади, розповів народний депутат України А. Река. Він зазначив, що децентралізація, яка розпочалася з липня 2015 року вже показала себе. За його словами, звісно закон не досконалий, але і є позитивні результати, які стануть взірцем і аргументом для об'єднання інших громад. Треба якомога більше підтримати об'єднані громади.</p> <p>Досвідом роботи в ОТГ поділилися Глобинський міський голова С. Джусь, Шишацький селищний голова О. Тутка Так, завдяки об'єднанню і фінансовій децентралізації Глобинська</p>

	<p>об'єднана громада перевиконала бюджет за перший квартал на 124%.</p> <p>Шишацька громада — найбільша з ОТГ країни, адже тут об'єдналося відразу 12 сільських рад. До того, як вони об'єдналися їх сукупний бюджет складав до 40 мільйонів гривень. Зараз єдиний бюджет об'єднаної громади — понад 70 мільйонів.</p> <p>За результатами засідання, учасники зазначили на необхідності проведення державною курсу на децентралізацію влади, і найголовнішим вважають конституційне її закріплення без подальшого зволікання. І звернулися до присутнього на засіданні народного депутата А. Реки з проханням підтримати в Парламенті позицію представників органів місцевого самоврядування Полтавщини з цього питання.</p>
<p>Засідання Сумської регіональної платформи 29 квітня 2016 року, м. Суми</p> <p>Тема: Підтримка прийняття змін до Конституції в частині децентралізації. АМУ. Питання бюджетної децентралізації.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної ради, народні депутати України О. Медуниця, О. Сугоняко</p>	<p>З першого питання виступив Сумський міський голова О. Лисенко, який презентував основні положення проекту Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)".</p> <p>Під час обговорення даного питання міські голови наголосили на тому, що окремі статті проекту змін до Основного закону потребують уточнення задля однозначних трактувань та визначень, зокрема, п.29 статті 85 і ст. 118 визначають райони і області, а стаття 133 райони і регіони. А в ст.140 відсутнє визначення місцевого самоврядування.</p> <p>Окремо учасники обговорили проект ст. 144, щодо зупинення префектом дії актів місцевого самоврядування. Учасники зазначили, що дію актів місцевого самоврядування має зупинити лише суд, а не префект.</p> <p>Народні депутати О. Медуниця і О. Сугоняко у своїх виступах підтримали позицію місцевого самоврядування щодо невідкладності прийняття змін до Конституції в частині децентралізації влади, особливо акцентувавши увагу на тому, що абсолютна більшість положень існуючого законопроекту відповідає європейським законодавчим нормам.</p> <p>Ними також підтримано пропозиції міських голів щодо однозначного визначення в тексті законопроекту поняття або «область» або «регіон» і доповнення до ст.144 законопроекту, щодо необхідності при зупиненні префектом дії актів місцевого самоврядування і зверненням з цього приводу до суду, розгляду судами таких справ як невідкладних.</p> <p>З другого питання слухали заступника Конотопського міського голови І. Степанченка. Виступаючий відмітив позитивні досягнення у наповненні місцевих бюджетів. Але є і проблеми.</p> <p>Щорічні фіскальні новації крім позитиву несуть з і поетапне додаткове навантаження на місцеві бюджети, а саме: не забезпечується виконання усіх зобов'язань згідно з бюджетним законодавством, зокрема в частині перерахування міжбюджетних трансфертів. Окремо стоять усі проблеми щодо фінансування профтехосвіти та відсутність фінансування окремих пільг населенню, адже Законом України «Про Державний бюджет на 2016 рік» кошти місцевим бюджетам на це не передбачені.</p> <p>За результатами обговорення учасники засідання прийняли рішення звернутися до присутніх народних обранців з проханням підтримати напрацьовані пропозиції щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Доповнення Статті 144 проекту Конституції України наступним положенням (після слів: «Дію актів місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції чи законам України зупиняє префект з одночасним зверненням

	<p>до суду. Суд відповідної інстанції розглядає таке звернення невідкладно».</p> <ul style="list-style-type: none"> - внесення змін та доповнень до Закону України про Адміністративно-територіальний устрій України та у інші законодавчі акти щодо єдиної адміністративної назви – або області, або регіони. - Підтримати прийняття змін до Конституції в частині децентралізації та законопроектів напрацьованих АМУ» ; - повернення фінансування закладів профтехучилищ до Державного Бюджету; - в Державному бюджеті на 2016 рік та на наступні роки передбачити кошти для фінансування окремих пільг населенню за рахунок коштів з Державного бюджету на здійснення відповідних видатків.
<p>Засідання Хмельницької регіональної платформи 5 травня 2016 року, м. Хмельницький</p> <p>Тема: Підтримка прийняття змін до Конституції України в частині децентралізації.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної ради, регіональні консультанти, народні депутати України С. Мельник, О. Ксенжук</p>	<p>Розпочав засідання Голова обласної ради М. Загородний, який зупинився на питанні взаємодії обласної ради та АМУ в питанні децентралізації в державі. Розповів про досягнення області в питанні об'єднання 24 громад, які були труднощі в роботі та яку б роль мали зміни до Конституції України в частині децентралізації в розвитку та створенні територіальних громад.</p> <p>Регіональний консультант з правових питань С. Яцковський у своєму виступі порекомендував звернути особливу увагу на питання прийняття законів, які б чітко визначали принципи діяльності ОТГ, зокрема питання повноваження та статусу старост, бюджетного забезпечення ОТГ, в тому числі за рахунок місцевих податків та частини акцизного збору, штатної чисельності працівників місцевих рад ОТГ.</p> <p>Народний депутат С. Мельник доповів на засіданні про труднощі, з якими зіткнулась Верховна Рада України при прийнятті змін до Конституції. Одним з проблемних питань було обрання старост в селах, що входять до ОТГ. Народний обранець наголосив на ролі АМУ в просуванні держави до децентралізації і небажанні Мінрегіону рішуче міняти законодавство, в т.ч. і Конституцію.</p> <p>Народний депутат України О. Ксенжук підтримав позицію колеги, але окремо зазначив про необхідність дуже чіткого визначення повноважень префекта, особливо в питанні втручання його в діяльність органів місцевого самоврядування.</p> <p>Окремо учасники акцентували увагу народних депутатів на необхідності 100% відрахування акцизного збору за роздрібну реалізацію нафтопродуктів та скрапленого газу до бюджетів сіл, селищ та міст, оскільки саме за ці кошти органам місцевого самоврядування вдалося розпочати масштабне виконання робіт з відновлення комунальної інфраструктури.</p> <p>За результатами засідання учасниками платформи було прийнято такі рішення:</p> <ul style="list-style-type: none"> -звернутися до Голови Верховної Ради України та народних депутатів України з проханням необхідності невідкладного прийняття змін до Конституції України в частині децентралізації; - чітко визначити повноваження та статус префектів і старост; - звернутись до Голови Верховної Ради України та народних депутатів України з проханням не підтримувати проект закону № 4495 від 21.04.2016р. що стосується перерозподілу акцизного збору за реалізацію нафтопродуктів та скрапленого газу;
<p>Засідання Вінницької регіональної платформи</p>	<p>Відкрив засідання Вінницький міський голова С. Моргунов, який відзначив, що регіональна платформа – це майданчик,</p>

<p>24 травня 2016 року, м. Вінниця</p> <p>Тема: Прийняття змін до Конституції України в частині децентралізації. Бюджетна децентралізація.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники, обласної державної адміністрації, обласної ради, народні депутати України С. Кудлаєнко, О. Домбровський, Р. Демчак</p>	<p>який дає змогу для спілкування міських голів, керівників області, народних депутатів України, для обговорення місцевих та регіональних проблем, шляхів їх вирішення через прийняття законодавчих актів, спрямованих на підтримку місцевого самоврядування.</p> <p>Голова ОДА В. Коровій окреслив ризики процесу децентралізації за відсутності змін до Конституції. Окремо він зазначив, що в минулому році місцеві бюджети додатково отримали, в порівнянні із 2014 роком, близько 940 млн. грн., що є видимим результатом бюджетної децентралізації і створює додаткові можливості для місцевих громад.</p> <p>З інформацією щодо внесення змін до Конституції України виступили народні депутати України С. Кудлаєнко та О. Домбровський. За їх словами, ключовими завданнями децентралізації є забезпечення фінансової, інфраструктурної та кадрової спроможності всіх територіальних громад, а для цього необхідно внести зміни до Конституції щодо адміністративного устрою, наділити місцеві ради власними виконавчими органами та перетворити місцеві адміністрації на координаційно-наглядові органи.</p> <p>На питанні бюджетної децентралізації зупинився народний депутат України Р. Демчак. Він відзначив, що в 2015 році був здійснений перший етап фінансової децентралізації: прийняті зміни до Бюджетного та Податкового кодексів України щодо передачі органам місцевого самоврядування додаткових бюджетних повноважень. Фактично, за цей період не тільки проведена бюджетна децентралізація, але і створено 172 об'єднані територіальні громади.</p> <p>Підводячи підсумки засідання регіональної платформи, Вінницький міський голова С. Моргунов запропонував зробити регіональну платформу постійним майданчиком для діалогу та проводити її щоквартально.</p> <p>За результатами обговорення питань, винесених для розгляду, учасники прийняли рішення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підтримати необхідність внесення змін до Конституції України в частині децентралізації та посилення ролі місцевого самоврядування; - доручити народним депутатам від Вінниччини винести обговорення змін до Конституції України на парламентські слухання з проблем децентралізації з метою врахування суперечливих питань під час внесення змін до Основного закону. <p>Також з метою підтримки фінансової спроможності місцевого самоврядування, народним депутатам України було передано листи-звернення з проханням не підтримувати законопроект № 4495, яким пропонується направити до обласних бюджетів 30% акцизного збору за реалізацію нафтопродуктів та скрапленого газу, що сьогодні надходить виключно до місцевих бюджетів.</p>
<p>Засідання Дніпропетровської регіональної платформи 25 травня 2016 року, м. Дніпропетровськ</p> <p>Тема: Про внесення змін до Конституції України в частині децентралізації.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної ради, народні депутати України І.</p>	<p>Відкриваючи засідання голова обласної ради Г. Пригунов зауважив, що він підтримує зміни до Конституції, які передбачають відхід від централізованої моделі управління в державі. Також він відзначив, що Дніпропетровщина є лідером у цьому. Вже створено 16 об'єднаних територіальних громад, на черзі ще 20.</p> <p>Народний депутат України І. Куліченко, підтримав позицію Голови обласної ради щодо прийняття змін до Конституції і розповів про роботу бюджетного комітету ВР України та напрацьовані пропозиції щодо посилення місцевих бюджетів. Він інформував про позитивні досягнення у наповненні місцевих бюджетів та переваги для об'єднаних</p>

Куліченко, м. Курячий	<p>територіальних громад.</p> <p>Народний депутат України М. Курячий підкреслив нагальну необхідність проведення децентралізації влади і розповів про уже надані законопроекти, що стосуються реформування судової системи, реформи державного управління, органів самоорганізації населення та створення індустріальних парків.</p> <p>Голова Апостолівської об'єднаної міської громади С. Нігай поділився досвідом роботи у новоствореній громаді. Він наголосив на тому, що необхідне прискорення прийняття змін до законодавчих актів, які стосуються надання послуг нотаріусів, реєстраторів для жителів ОТГ.</p> <p>О. Жадько, Марганецький міський голова, підняла питання невизначеності питань створення громад навколо міст з різним статусом (обласного та районного значення), а також коли мова йде про об'єднання громад які відносяться до різних районів області і яка перспектива районних рад, районних лікарень, виборчих округів і т.і.</p> <p>С. Разов, представник Вільногірської міської ради висловив занепокоєння щодо невизначеності стосовно існуючих перспективних планів розвитку міст, та зміни адміністративно - територіальних кордонів в разі об'єднання сільських рад навколо міста.</p> <p>За результатами засідання учасниками було напрацьовано такі пропозиції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розробити та закріпити у Конституції України положення щодо утворення і ліквідації районів, встановлення і зміни меж районів і міст, віднесення населених пунктів і районів , - спростити процедуру зміни адміністративно-територіальних кордонів районів при створенні ОТГ, в яких об'єднуються ради різних районів, - законодавчо врегулювати порядок реорганізації рад та їх виконавчих органів як юридичних осіб, правонаступництво у питаннях комунальної власності та чинної нормативної бази виконкомів, порядок виконання і використання раніше затверджених місцевих бюджетів до прийняття єдиного, спеціальний порядок державної реєстрації припинення діяльності органів місцевого самоврядування як юридичних осіб, - закріпити гарантії щодо матеріальної та фінансової основи місцевого самоврядування, щодо місцевих бюджетів та зборів, частки загальнодержавних податків та інші доходи місцевих бюджетів і фінансування власних і делегованих повноважень, компенсації державою витрат органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади.
<p>Засідання Кіровоградської регіональної платформи 25 травня 2016 року, м. Кіровоград</p> <p>Тема: Обговорення змін до Конституції України, щодо децентралізації влади. Досвід створення ОТГ.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної державної адміністрації, обласної ради, регіональні консультанти, народні депутати України К. Яриніч, О.</p>	<p>Відкрив засідання Олександрійський міський голова С. Цапюк. Він зазначив, що зміни до Конституції повинні включати усі необхідні правові норми, які дозволять громадам у повній мірі здійснювати управління на місцях та самостійно вирішувати питання розвитку і життєзабезпечення територій.</p> <p>Голова обласної ради О. Черноіваненко зазначив, що закон про децентралізацію покликаний дати можливість об'єднаним громадам бути фінансово самостійними, а законопроект № 4355 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель», внесений на розгляд Верховної Ради, має забезпечити розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами.</p>

<p>Горбунов</p>	<p>Перший заступник голови ОДА С. Коваленко ознайомив присутніх із управлінською діяльністю об'єднаних громад, які нещодавно були утворені на Кіровоградщині, а також із проектом Перспективного плану формування територій області, у якому пропонується модель зі створенням 51-ї громади.</p> <p>Народний депутат України К. Яриніч зазначив, що процес внесення змін до законодавства непростий і зміни до Конституції та законопроекти, що будуть затверджуватись Верховною Радою, мають зробити територіальні громади дійсно спроможними, ключовим фактором до чого є фінансова незалежність.</p> <p>Народний депутат О. Горбунов підтримав думку колеги але окремо підкреслив, що на Кіровоградщині створено менше об'єднаних громад, у порівнянні із іншими областями України. Якби роз'яснювальна і заохочувальна робота у даному напрямку проводилась активніше, то область могла б отримати більше фінансових ресурсів і з інвестиційного фонду, які можна було б спрямувати на розвиток інфраструктури.</p> <p>Досвідом проведення децентралізації поділилися голова Маловисківської ОТГ Ю. Гульдас і голова Новоукраїнської ОТГ О. Корінний. Голови новостворених громад висловили свої думки щодо необхідності внесення змін не тільки до Конституції, а й до законодавства, які дадуть можливість регулювати земельні питання, а також наголосили на необхідності чіткого механізму розподілу комунальної власності між об'єднаними громадами і районними радами.</p> <p>За підсумками обговорення питань, що піднімалися під час засідання, були прийняті рішення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звернутися до Верховної Ради України з проханням не зволікати з прийняттям змін до Конституції України в частині децентралізації; - рекомендувати органам місцевого самоврядування розглянути можливість щодо використання їх права передбаченого Законом України «Про добровільне об'єднання громад» (від 05.02.2016 року); - рекомендувати керівникам ОТГ запровадити висвітлення їх діяльності в місцевих та регіональних ЗМІ; - продовжити роботу регіональної платформи в 2016 році, та рекомендувати РВ АМУ запровадити проведення збори та засідання спільно з народними депутатами України; - з метою розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами рекомендувати сприяти пришвидшенню прийняття законопроекту № 4355 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель».
<p>Засідання Тернопільської регіональної платформи 26 травня 2016 року, м. Тернопіль</p> <p>Тема: Підтримка прийняття змін до Конституції в частині децентралізації.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної державної адміністрації, обласної ради,</p>	<p>Розпочав засідання Тернопільський міський голова С. Надал, який зауважив на необхідності регулярності таких засідань для спільного обговорення та пошуку шляхів вирішення проблем місцевого самоврядування.</p> <p>Голова Тернопільської обласної ради В. Овчарук наголосив на актуальності проведення цього заходу та важливості проведення децентралізації в Україні. Разом з тим голова обласної ради зазначив, що децентралізація не означає послаблення центральної влади в таких питаннях, як оборона, зовнішня політика, національна безпека, верховенство права, дотримання прав і свобод людини.</p>

<p>науковці, народний депутат України Т. Юрик</p>	<p>Про стан об'єднання громад в області розповів заступник голови Тернопільської ОДА О. Валов. На сьогодні, вже створено 26 ОТГ, а це близько 30% території області.</p> <p>Про суть внесення необхідних змін до Конституції та стан прийняття відповідних законопроектів доповів народний депутат України Т. Юрик. У своєму виступі він детально зупинився на основних аспектах пропонованих змін, а також проаналізував як ці зміни вплинуть на розвиток місцевого самоврядування в Україні.</p> <p>Учасники активно обговорили тему децентралізації, висловлювали власні пропозиції та рекомендації. На основі обговорення було прийнято ряд рішень:</p> <ul style="list-style-type: none"> -підтримати запропоновані зміни до Конституції в частині децентралізації за виключенням надання Префектам повноважень зупиняти рішення органів місцевого самоврядування. Надати таке право виключно судам; -провести наступні місцеві вибори не у жовтні 2017 році, а після завершення строку повноважень теперішніх рад, котрі обиралися терміном на 5 років; -рекомендувати народним депутатам України не підтримувати законопроект №4495, яким пропонується вилучення 30% акцизного податку, що сьогодні надходить виключно до місцевих бюджетів; -підтримати звернення міського голови м. Тернополя Надала С. В. стосовно внесення змін до деяких законів України щодо децентралізації повноважень в частині затвердження цін і тарифів на теплову енергію, послуг водопостачання та водовідведення; <p>Усі пропозиції учасників платформи щодо внесення змін до законодавчих актів після узагальнення буде передано народним депутатам України.</p>
<p>Засідання Чернівецької регіональної платформи 27 травня 2016 року, м. Чернівці</p> <p>Тема: Про необхідність прийняття змін до Конституції в частині децентралізації.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної державної адміністрації, обласної ради, народний депутат України М. Федорук</p>	<p>Відкрив засідання міський голова м. Чернівці О. Каспрук, який акцентував увагу на тому, що регіональна платформа перш за все дає змогу прямого спілкування місцевої влади з народними обранцями, що сприятиме вирішенню проблем місцевого самоврядування.</p> <p>Заступник голови Чернівецької ОДА О. Стецевич детально зупинився на позитивних моментах, які вже відчуються на місцевому рівні, особливо в питанні фінансової децентралізації. У 2016 році дохідна частина місцевих бюджетів десяти об'єднаних громад Чернівецької області склала 235 млн. грн. (у 2015 році складала 29,4 млн. грн.). При цьому за рахунок надходжень ПДФО власні доходи об'єднаних громад зросли до 61,4 млн. грн. За облдержадміністрації, всі ОТГ області перевиконали планові показники по доходам загального фонду місцевих бюджетів за I квартал 2016 року.</p> <p>Заступник голови Чернівецької обласної ради І. Маковецька зазначила, що з децентралізація надає можливість об'єднаним громадам бути фінансово самостійними, а законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель», внесений на розгляд Верховної Ради, має забезпечити розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами.</p> <p>Основним доповідачем про суть змін до Конституції та стан прийняття відповідних законопроектів був народний депутат України М. Федорук. Він детально зупинився на основних аспектах пропонованих змін, а також проаналізував як ці</p>

	<p>зміни вплинуть на розвиток місцевого самоврядування в Україні. Також М. Федорук зауважив, що на розгляді у Верховній Раді України перебуває низка законопроектів, які розроблені, в тому числі фахівцями АМУ та покликані прискорити процес децентралізації. Це законопроект 4390, який врегулює питання створення ОТГ з населених пунктів різних районів, законопроект 4355, що надасть ОТГ можливість розпоряджатись землею поза межами населених пунктів, низка законопроектів, що регулюватиме питання виборів старост та довиборів ОТГ. За його словами, профільний Комітет Верховної Ради працює над тим, щоб ці законопроекти стали законами у найближчий час.</p> <p>Голови новостворених ОТГ запропонували звернути увагу на необхідності внесення змін не тільки до Конституції а й до законодавства, які дадуть можливість регулювати земельні питання, а також наголосили на необхідності чіткого механізму розподілу комунальної власності між об'єднаними громадами і районними радами.</p> <p>Учасники активно обговорили тему децентралізації, висловлювали власні пропозиції та рекомендації. За результатами засідання було прийнято ряд рішень, які буде передано народним депутатам України від Чернівецької області:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підтримати запропоновані зміни до Конституції в частині децентралізації, за виключенням надання префектам права зупиняти рішення органів місцевого самоврядування без рішення суду; - не підтримувати законопроект №4495, яким пропонується вилучення 30% акцизного податку з продажу скрапленого газу та нафтопродуктів, що сьогодні надходить виключно до бюджетів місцевого самоврядування; - розглянути можливість внесення змін до деяких законів України щодо передачі на місцевий рівень повноважень в частині затвердження цін і тарифів на теплову енергію, послуг водопостачання та водовідведення;
<p>Засідання Житомирської регіональної платформи 8 червня 2016 року, м. Житомир</p> <p>Тема: Про необхідність прийняття змін до Конституції в частині децентралізаційної реформи. Проблемні питання фінансової децентралізації.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної державної адміністрації, народні депутати України Б. Розенблат, П. Дзюблик, В. Кривенко, І. Суслова</p>	<p>Відкрив засідання Житомирський міський голова С. Сухомлин, який підняв питання першочерговості прийняття змін до Конституції України в частині децентралізації, оскільки тільки зміни до Основного Закону держави дозволять повноцінно реформувати інші законодавчі акти для функціонування місцевого самоврядування.</p> <p>Присутні на засіданні народні депутати підтримали позицію виступаючого, запевнивши, що вони зроблять все можливе аби процес прийняття змін до Конституції в частині децентралізації відбувся якнайскоріше</p> <p>Також народні депутати України П. Дзюблик та В. Кривенко, доповіли про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування районних рад № 4165, співавторами якого вони є. Основна теза законопроекту - що в межах одного району не доцільне одночасне функціонування двох представницьких органів (ради об'єднаної територіальної громади та районної ради), що поширюють свою юрисдикцію на одну й ту ж територію, але є проблема у конституційній неврегульованості припинення повноважень депутатів районних рад, тому документ ще потрібно доопрацювати.</p> <p>Баранівський міський голова А. Душко розповів про проблеми малих міст, а саме фінансування у дошкільних та позашкільних закладів. Також він звернувся до депутатів із проханням підтримати Законопроект № 4177, щодо фінансування закладів соціально-культурної сфери в селах, селищах, містах районного значення. Народні депутати І.</p>

	<p>Суслора та Б. Розенблат запевнили, що вони з колегами підтримає даний законопроект.</p> <p>Житомирський міський голова С. Сухомлин доповів про проблеми формування тарифів та розрахунки з боку держави з підприємствами Теплокомуненерго за пільги та субсидії. Якщо сьогодні підприємства Житомира отримають всю суму, яку заборгувала держава, то отримають переплату за надані послуги у сумі 33 млн. грн., тому варто переглянути алгоритм нарахування таких послуг.</p> <p>За результатами обговорення цих питань народний депутат В. Кривенко запропонував напрацювати правки та пропозиції до нормативно-правових актів, для полегшення діяльності органів місцевого самоврядування та передати присутнім депутатам, так би мовити розробити «абетку дій для депутатів».</p> <p>За результатами засідання було прийнято такі рішення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - звернутися до членів депутатського об'єднання «За Житомирщину» з проханням підтримати зміни до Конституції України в частині децентралізації; - доручити виконавчій дирекції РВ АМУ, опрацювати висловлені під час засідання пропозиції, створити «дорожню карту проблем місцевого самоврядування» та вчасно інформувати про напрацьовані пропозиції членів депутатського об'єднання «За Житомирщину».
<p>Засідання Миколаївської регіональної платформи 8 червня 2016 року, м. Миколаїв</p> <p>Тема: Посилення конституційно-правового статусу місцевого самоврядування шляхом прийняття змін до Конституції.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної державної адміністрації та обласної ради, науковці, народний депутат України Т. Кремень</p>	<p>Відкрив засідання Миколаївський міський голова О. Сенкевич, який відзначив, що без прийняття змін до Конституції України в частині децентралізації влади, неможливо в подальшому конструктивно рухатись в цьому напрямку, оскільки дані зміни є відповідним фундаментом для внесення змін та розробки нового законодавства.</p> <p>Директор інституту державного управління ЧДУ ім. Петра Могили, В. Ємельянов зазначив, що за 23 роки кількість сільського населення скоротилася на три мільйони осіб, кількість населених пунктів – на 360 одиниць, а кількість рад збільшилася на 1067, що свідчить про розбалансування системи місцевого самоврядування. Від 70% до 90% сільських, селищних рад дотаційні. Реформа з децентралізації іде не системно. Подальше реформування повинно включати зміни не тільки до Конституції України, а й до інших законодавчих актів».</p> <p>Про суть необхідних змін до Конституції та стан прийняття відповідних законопроектів розповів народний депутат України Т. Кремень. Депутат зауважив, що окремі статті проекту змін потребують уточнення задля однозначних трактувань та визначень. Наприклад, у пункті 29 статті 85 визначено, що до повноважень Верховної Ради України належить утворення і ліквідація громад, районів і областей, а у статті 133 визначено, що систему адміністративно-територіального устрою України складають громади, райони, регіони. Також за доцільне доповнити статтю 144, у якій говориться про право префекта зупинити дії актів органів місцевого самоврядування з одночасним зверненням до суду пропозицією, що суд відповідної інстанції розглядає таке звернення невідкладно.</p> <p>Первомайський міський голова Л. Дромашко та Баштанський міський голова І. Рубський поділились з присутніми проблеми, з якими вони зіткнулись у спробі об'єднання декількох сільських рад та міста в одну об'єднану територіальну громаду. За їх словами однією з основних причин, що гальмує процес об'єднання є політична заангажованість нинішнього депутатського корпусу місцевих</p>

	<p>рад. За підсумками засідання учасники напрацювали такі пропозиції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - уточнити пункт 29 статті 85 та статтю 133 проекту змін до Конституції України задля однозначних трактувань та визначень системи адміністративно-територіального устрою України та доповнити статтю 144 словами: «суд відповідної інстанції розглядає таке звернення невідкладно»; - прискорити прийняття законопроекту 4355, який дасть можливість органам місцевого самоврядування розширити свою юрисдикцію за територією за межами населених пунктів; - рекомендувати парламентським комітетам ВРУ запровадити комплексний підхід розгляду питань та внесення змін до бюджетного, податкового та земельного кодексів.
<p>Засідання Волинської регіональної платформи 10 червня 2016 року, м. Луцьк</p> <p>Тема: Обговорення особливостей впровадження в дію змін до Конституції України в частині децентралізації: їх вплив на становлення спроможних об'єднаних громад.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної державної адміністрації та обласної ради, науковці, народний депутат України І. Гузь</p>	<p>Відкрив засідання Рожищенський міський голова В. Поліщук. Особливо він наголосив, що основна мета сьогоднішнього засідання донести позицію представників органів місцевого самоврядування до представників Парламенту, щодо необхідності якнайскорішого прийняття змін до Конституції в частині децентралізації.</p> <p>Після цього із вступним словом виступив народний депутат України І. Гузь, який запевнив присутніх, що готовий підтримувати всі рішення, що сприятимуть децентралізації, згадавши про створення двох громад у своєму виборчому окрузі – Устилузької та Зимненської. За його словами, децентралізація це єдиний вихід до європейського майбутнього України.</p> <p>Під час дискусії стосовно змін до Конституції в частині децентралізації влади, помічник народного депутата І. Гузя О. Киричук, запевнила присутніх, що більшість депутатів готові підтримувати зміни до Конституції в частині децентралізації, однак є деякі політичні моменти, що впливають на ці рішення. Доктор політичних наук В. Малиновський та консультант з бюджетних питань АМУ В. Гром у свої виступах зауважили, що реформу децентралізації треба розглядати в комплексі на районному та обласному рівні і без змін до Конституції обійтись неможливо, і передача повноважень та коштів на місця це не є децентралізацією в повній мірі.</p> <p>Директор АРР області А. Пархом'юк, у своєму виступі зауважив, що основною проблемою несприйняття децентралізації на сьогодні є політична спекуляція на цьому питанні. На його думку необхідно провести серію виїзних зустрічей в районах області на тему конституційних змін.</p> <p>Підсумовуючи засідання учасники досягнули домовленості про узагальнення висловлених пропозицій щодо необхідності внесення змін до першочергових законопроектів, які необхідно прийняти для забезпечення повноцінної діяльності органів місцевого самоврядування та ОТГ з подальшим внесенням їх на розгляд у Верховній раді.</p> <p>Присутній на засіданні народний депутат І. Гузь пообіцяв донести позицію представників органів місцевого самоврядування до своїх колег та лобювати їх інтереси у Верховній раді України.</p>
<p>Засідання Черкаської регіональної платформи 10 червня 2016 року, м. Черкаси</p> <p>Тема: Обговорення змін до Конституції України в частині децентралізації влади</p>	<p>Відкрив засідання В. Тарасенко - перший заступник голови Черкаської обласної ради, який зазначив про, що на сьогодні основним недоліком є необізнаність громадян в питаннях децентралізації, недостатня роз'яснювальна робота безпосередньо в громадах.</p> <p>Народний депутат України О. Петренко розповів про роботу Верховної Ради України, законодавчі засади децентралізації влади та внесення змін до Конституції. Оремо народний</p>

<p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної державної адміністрації та обласної ради, народний депутат України О. Петренко</p>	<p>обранець зауважив, що коли зміни до Конституції в частині децентралізації будуть в сесійному залі, вони повинні супроводжуватись прийняттям відповідних імплементаційних законів.</p> <p>Білозірський сільський голова В. Міцук (ОТГ) детально зупинився на перевагах, які отримали громади після об'єднання, зокрема, значне фінансування, виділення коштів для реалізації проектів, підтримка держави. Щомісяця кошти надходять, затримки немає. Проблеми: районна влада не віддає повноваження, багато питань не врегульовані законодавчо, або відсутні механізми їх виконання, бюрократизм на рівні Мінрегіону стосовно прийнятих проектів. Перекоаний, що за ОТГ - майбутнє. Містечка повинні приєднувати ближні населені пункти. Потрібно більше роз'яснень та допомоги з області. Підтримує законопроект № 4742 щодо можливості приєднання до вже створеної ОТГ інших громад шляхом довиборів депутатів до сформованої ради. Взагалі вважає, що варто було б у Законі про ОТГ вилучити слово «добровільне».</p> <p>Черкаський міський голова А. Бондаренко у своєму виступі зазначив, що запроваджені зміни до бюджетного і податкового законодавства у процесі фінансової децентралізації призвели до посилення залежності виконання місцевих бюджетів від трансфертів з державного бюджету. До сьогодні залишається невирішеною проблема фінансування ПТУ; відшкодування витрат за пільгові перевезення окремих категорій громадян, надані інші пільги, передбачені законодавством за рахунок субвенції з державного бюджету; фінансування пільг та субсидій на житлово-комунальні послуги; продовження практики прийняття в кінці року законів України, що впливають на бюджетні процеси в наступному році.</p> <p>Зорівський міський голова Ю. Гулько (ОТГ) розповів про ситуацію у громаді. Фактично громада утворена, до неї увійшли громади 2 суміжних районів, але вибори ЦВК не призначає, оскільки не змінено межі районів. Звернувся з проханням до народного депутата підтримати законопроект, що зобов'язує ЦВК призначати вибори в ОТГ без внесення змін до адміністративних меж.</p> <p>На завершення заходу, учасниками було дано доручення Виконавчій дирекції РВ АМУ узагальнити всі висловлені пропозиції та передати їх присутньому на засіданні народному депутату для розгляду їх у Верховній Раді України.</p>
<p>Засідання Луганської регіональної платформи 29 червня 2016 року, м. Северодонецьк</p> <p>Тема: Обговорення змін до Конституції України в частині децентралізації</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники військово-цивільної адміністрації, народний депутат України В. Курило</p>	<p>Відкриваючи засідання голова ЛОВЦА Ю. Гарбуз зазначив, що децентралізація влади неминучий процес, але особливо важливо побудувати системну роботу в області з даного питання, у тому числі спільно із АМУ. Для активізації роботи з питань децентралізації влади та об'єднання громад в області вирішено вивчити досвід інших регіонів України та здійснити проект «поїзд Дружби». Для цього буде направлено делегацію до Полтавської, Тернопільської, Хмельницької і Закарпатської областей з метою вивчення функціонування вже існуючих ОТГ.</p> <p>Народний депутат України В. Курило зазначив, що Верховна Рада України прийняла цілий пакет законів України, які дозволяють сьогодні проводити децентралізаційну реформу. В Луганській області створено 4 ОТГ, нажалі, з яких дві не пройшли вибори по причині небезпечності проведення виборів на даних територіях.</p> <p>Консультант з правових питань С. Тихоновський зробив огляд реформування місцевого самоврядування в Луганській</p>

	<p>області та зупинився на основних проблемах створення ОТГ: близькість зони АТО, протидія з боку керівництва районних рад та районних адміністрацій, сільських голів та слабка поінформованість населення з питань децентралізації влади.</p> <p>Голова Новопокровської ОТГ В. Гаєв ділився досвідом функціонування створеної ОТГ. Плюси: громада отримала прямі міжбюджетні відносини, право розпоряджатися коштами – незалежність ні від району, ні від області. Серед головних мінусів: неврегульовані на загальнодержавному рівні у правовому полі питання реалізації права на власність, земельні питання.</p> <p>Попаснянський міський голова Онищенко Юрій Іванович у своєму виступі зазначив, що не зважаючи на те, що у проекті змін до Конституції України (стаття 143) закріплено розмежування власних та делегованих повноважень органів місцевого самоврядування, а також передачу коштів та майна для виконання останніх, звернувся до присутнього народного депутата з проханням дуже виважено підійти до вичерпного переліку делегованих повноважень та механізму виділення ресурсів для їх виконання, які пропонується закріпити окремим законом.</p> <p>Сватівський міський голова Є. Рибалко у своєму виступі підтримав колегу, і окремо звернув увагу на статтю 142 проекту змін до Конституції де визначено, що витрати органів місцевого самоврядування, які виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою. Він також просив присутнього на засіданні народного обранця з особливою увагою віднестись до формування законодавчого механізму компенсації органам місцевого самоврядування цих витрат.</p> <p>За результатами обговорених питань, учасники передали народному депутату В. Курило пропозиції, які вони просили підтримати при розробці та прийнятті законодавства в частині децентралізації влади:</p> <ul style="list-style-type: none"> - при розробці відповідного законодавства, уважно підійти до механізму компенсації органам місцевого самоврядування делегованих повноважень та інших витрат пов'язаних з рішеннями державної влади, для уникнення втрат місцевими бюджетами; -законодавчо закріпити спрощену процедуру надання земельних ділянок у разі виготовлення містобудівної документації (детальних планів територій); -законодавчо закріпити механізм передачі комунального майна або прав на таке майно через проведення конкурсів на кращий інвестиційний проект;
<p>Засідання Херсонської регіональної платформи 30 червня 2016 року, м. Херсон</p> <p>Тема: Посилення конституційно-правового статусу місцевого самоврядування. Конституційні та законодавчі новації</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної державної адміністрації, народні депутати України О. Співаковський, С. Хлань</p>	<p>Відкрив засідання Голова Херсонської обласної державної адміністрації А. Гордеєв, який зокрема зауважив про необхідність якнайшвидшого впровадження децентралізаційної реформи в Україні та звернувся до присутніх представників Верховної ради з пропозиціями пришвидшити питання проходження необхідних для цього законопроектів у Верховній Раді України.</p> <p>Народні депутати України О. Співаковський та С. Хлань у своїх виступах підняли тему необхідності закріплення в змінах до Основного Закону терміну «громада» (ст. 140), повсюдності місцевого самоврядування (ст. 133), проведення виборів у новостворених ОТГ (ст.141).</p> <p>Херсонський міський голова В. Миколаєнко у своєму виступі зауважив, що принциповим при проведенні децентралізаційних реформ, є чітка фіксація того, щоб обсяг фінансових ресурсів ОМС відповідав обсягу їх повноважень.</p>

	<p>А також держава має компенсувати витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок їх рішень. Ця норма має бути закріплена конституційно.</p> <p>Каланчацький селищний голова В. Зінчук підняв питання про те, що при проведенні децентралізаційної реформи, мають бути дуже чітко законодавчо закріплені межі та визначенні повноваження в частині розпорядження земельними ресурсами ОТГ та інших адміністративно-територіальних одиниць визначених чинним законодавством.</p> <p>Заступник Генічеського міського голови О. Смолянський підняв питання щодо власників бізнесу на території громади, які часто не є зареєстрованими на її території, і відповідно не сплачують податки до місцевого бюджету за фактичним місцем знаходження виробництва. Ці об'єкти мають значний вплив на економіку і соціум. Він звернувся до присутніх народних депутатів з проханням розглянути можливість закріплення в проекті змін до Конституції визначення, яке більш відповідатиме реаліям та закріплюватимуть законодавчо соціальну відповідальність бізнесу.</p> <p>За результатами засідання учасниками було напрацьовано ряд пропозицій, які передані присутнім народним обранцям для подальшого лобювання в Парламенті, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підтримати зміни до Основного Закону України в частині децентралізації, закріпивши в них термін «громада» (ст. 140), повсюдність місцевого самоврядування (ст. 133), проведення виборів у новостворених ОТГ (ст.141); - законодавчо закріпити сплату податків суб'єктами підприємницької діяльності до місцевих бюджетів за фактичним місцезнаходженням виробництва; - розширити прав органів місцевого самоврядування з адміністрування та контролю за сплатою місцевих податків і зборів; - затвердити соціальні стандарти і нормативи в описовому та вартісному вигляді за кожним із делегованих повноважень; - законодавчо закріпити запровадження місцевих фіскальних реєстрів, та використання їх як бази для оподаткування земельних ділянок та нерухомого майна; - законодавчо закріпити удосконалення механізму поведінки з покинутим майном (незавершене будівництво та об'єкти власності, щодо яких не забезпечується належне утримання).
--	---

1.2.2. Підтримка прийняття постанов та рішень Уряду: інструменти взаємодії з Урядом України

День Діалогу з Урядом

21 червня в Одесі пройшов День Діалогу з органами державної влади, що відбувався в рамках проекту «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні» (ПУЛЬС), який реалізує АМУ за підтримки USAID. Він став першим днем XII Українського муніципального форуму.

Серед учасників, яких зібралось більше 200, – голови громад-членів АМУ, представники парламенту, уряду та профільних міністерств, а також проектів міжнародної технічної допомоги – партнерів АМУ, експертного середовища.

З початком Форуму учасників привітав Голова АМУ, Київський міський голова В.Кличко. У своєму виступі він наголосив, що в Україні повинна відбутися реальна реформа децентралізації влади. Він акцентував увагу на необхідності більш оперативної реакції уряду на потреби місцевого самоврядування. Так вкрай негативним є ігнорування законопроекту,

який би дозволив місцевій владі навести лад з паркуванням у містах. Водночас, Київський міський голова зазначив, що деякі проблемні питання зрушуються з місця. Наприклад, проблеми з казначейським обслуговуванням та поверненням органам місцевого самоврядування повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю.

Перший заступник Глави Адміністрації Президента України В.Ковальчук привітав учасників Форуму від імені Президента України. У вітанні зазначено, що податкова та бюджетна реформи створили усі умови для фінансової самодостатності місцевих громад. Тепер справа за органами місцевого самоврядування: як саме розпорядитися додатковими коштами і що визначити пріоритетом.

Разом з тим, В. Ковальчук підкреслив, що державна влада готова ініціювати створення координаційних центрів, щоб виробити реальні механізми співфінансування з державних, обласних і міських бюджетів інфраструктурних проектів, які потребують залучення великих ресурсів.

Народний депутат України М.Федорук озвучив вітання від Голови Верховної Ради України та наголосив на важливості ролі громадянського суспільства в реалізації реформ місцевого самоврядування і децентралізації. Крім того, ключову роль відіграють суспільні інституції, експерти, донорські організації. Він відзначив і роботу у цьому напрямку Асоціації міст України, зауваживши, що об'єднання реальними справами в регіонах, активною участю у процесах законотворення стало одним з головних реформаторів країни.

Віце-прем'єр-міністр – Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г.Зубко повідомив, що у січні-травні 2016 року доходи місцевих бюджетів загалом зросли в середньому по Україні на 48,8% (у порівнянні з аналогічним періодом минулого року). Крім того, у своєму виступі він зупинився на питаннях функціонування ДФРР, Фонду енергоефективності та проблемах громад з містобудівною документацією.

На думку високопосадовця, важливою новацією у наступному бюджетному періоді стане збереження залишків коштів ДФРР на рахунках загального фонду державного бюджету для цільових витрат, пов'язаних із реалізацією проектів. Таким чином буде забезпечено стабільне фінансування проектів протягом терміну їх реалізації, та уникнено недобудов та довгобудів. Разом з тим для ефективного використання коштів ДФРР необхідна ініціатива та активна позиція органів місцевого самоврядування. Г.Зубко запевнив керівників громад, що Мінрегіон допоможе місцевій владі вирішити проблему з генеральними планами. За словами Віце-прем'єр-міністра, у Верховній Раді зареєстровано законопроект щодо розширення видів містобудівної документації на місцевому рівні, прийняття якого дозволить Мінрегіону та місцевій владі вирішити проблеми з генеральними планами.

Мер міста Одеса Г. Труханов також сказав, що фінансова децентралізація влади вже дає свої позитивні результати. Так, місто Одеса перевиконує свій бюджет. На його думку, основне завдання муніципалітетів сьогодні – ефективно реалізовувати ті повноваження, які передала їм державна влада. Окремо він зупинився на ефективній міській програмі охорони здоров'я, яка, за оцінками профільного міністерства, вважається кращою в Україні. Після введення цієї програми було закуплено дорогу медичну апаратуру, а жителі міста змогли проходити більш якісні медичні огляди.

Про стан і проблеми реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади говорила Чугуївський міський голова, Голова Комітету Правління АМУ з питань впровадження реформи місцевого самоврядування Г.Мінаєва. Вона звернула увагу на те, що в Україні наразі немає серйозних інформаційно-агітаційних заходів, які б переконували і лідерів громад, і самих громадян об'єднуватися з іншими в спроможні громади. Завершуючи виступ, Г.Мінаєва висловила свою підтримку ініціативі Асоціації міст України щодо проведення в громадах «Децентралізаційного марафону».

Виконавчий директор АМУ М.Пітцик оголосив присутнім про старт широкомасштабної акції «Децентралізаційний марафон». На символічному плакаті «1000 громад: на старт!» свої підписи поставили Г. Зубко, В. Ковальчук та В. Кличко. «Децентралізаційний марафон» – акція, яка охопить всі регіони України. До кінця року (з червня по грудень) у громадах відбудеться близько 1000 виїзних заходів, які організують регіональні відділення Асоціації. Регіональні консультанти проінформують про переваги децентралізації, роз'яснять процеси та етапи об'єднання громад, проконсультують і допоможуть підготувати необхідні документи та проекти рішень.

Далі робота Дня Діалогу продовжилася у форматі трьох сесій: «Місцеві фінанси», «Соціальні послуги» та «Галузеві реформи», на яких учасники обговорили з представниками органів центральної державної влади здобутки і наступні кроки у фіскальній та галузевій децентралізації.

В рамках кожної сесії відбувся діалог, міські голови мали можливість висловити свою позицію представникам державної влади. Найбільш актуальними для міст є такі проблеми: справляння місцевих податків (зокрема, паркувального збору); недопущення перерозподілу доходів від місцевого акцизу на обласний рівень; вирішення питання з фінансуванням закладів ПТО та компенсації за пільговий проїзд; повного фінансування делегованих державою повноважень; прискорення вирішення законодавчих питань щодо діяльності ОТГ.

День Діалогу завершився прийняттям звернення Асоціації міст України до Президента, Верховної Ради та Кабінету Міністрів. У зверненні міські, селищні та сільські голови просять якнайшвидше вирішити, зокрема, такі питання: внести змін до Конституції України щодо децентралізації; прийняти у другому читанні та в цілому законопроект «Про службу в органах місцевого самоврядування» (№ 2489); переглянути показники Держбюджету на 2016 рік в частині збільшення обсягів освітньої та медичної субвенцій для місцевих бюджетів; у 2016 році спрямувати до міських бюджетів 1,5 млрд. гривень коштів стабілізаційної дотації для фінансування закладів професійно-технічної освіти; передбачити протягом 2016-2017 років здійснення повної компенсації державою різниці в тарифах за надані підприємствами житлово-комунального господарства послуги та ін.

Також було прийнято звернення Асоціації міст України до Верховної Ради України щодо проекту Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (2489). У зверненні міські, селищні та сільські голови просять врахувати при прийнятті у другому читанні та в цілому Закону наступні позиції: служба в ОМС повинна охоплювати діяльність виборних посадових осіб (особи, які обираються, затверджуються на посади) та службовців (особи, які призначаються за конкурсом); проект Закону повинен бути самодостатнім і не містити посилань на Закон України «Про державну службу»; визначати законність дій чи бездіяльності ОМС та їх посадових осіб, вирішувати спірні питання стосовно служби може лише суд; керуючий справами виконавчого комітету повинен призначатися на посаду міським головою за конкурсом на визначений законом строк (не більш ніж на 5 років) та ін.

Після доопрацювання звернення, долучивши почуті під час Дня Діалогу пропозиції міст, Асоціація направить його керівництву держави для врахування зазначених позицій при вирішенні актуальних проблемних питань територіальних громад.

Участь у засіданнях Уряду

За звітний період експерти ПУЛЬСу взяли участь у 8 засіданнях Уряду. Завдяки діяльності представника в Уряді вдалося домогтися прийняття 4 нормативно-правових актів, що мають позитивний вплив на розвиток місцевого самоврядування:

- 1) постанова КМУ від 20 квітня 2016 р. № 301 «Про затвердження Порядку списання з балансу багатоквартирних будинків». Постановою встановлює послідовний механізм,

за яким відбувається списання багатоквартирних будинків, у яких розташовані приміщення приватної та інших форм власності, з балансу органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств;

- 2) постанова КМУ від 20 квітня 2016 р. № 306 «Питання присвоєння рангів державних службовців та співвідношення між рангами державних службовців і рангами посадових осіб місцевого самоврядування, військовими званнями, дипломатичними рангами та іншими спеціальними званнями». Нею визначено порядок визначення рангів службовців при переході з державної служби на службу в органи місцевого самоврядування і навпаки відповідно до нового Закону України «Про державну службу»;
- 3) постанова КМУ від 08.06.2016 № 352 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509». Змінами вирішено гостру проблему з видачою довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи, яка існувала з квітня цього року після передачі органам місцевого самоврядування від ДМС повноважень з реєстрації місця проживання фізичних осіб;
- 4) розпорядження КМУ від 24.06.2016 №478-р «Про схвалення проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2017 рік». Прийнятим нормативно-правовим актом, зокрема, визначено основні положення щодо взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами у 2017 році.

Завдяки діяльності представника в Уряді вдалося домогтися відхилення проекту Протокольного рішення про стан підготовки та проведення оздоровлення та відпочинку дітей влітку 2016 року. Проектом, зокрема передбачалось доручити Міністерству фінансів України опрацювати питання щодо внесення змін до Податкового кодексу України в частині звільнення дитячих закладів оздоровлення та відпочинку від сплати земельного податку, комунально-побутових послуг, придбання продуктів харчування, сплати місцевих податків і зборів. Асоціація міст України не підтримала прийняття проекту Протокольного рішення в частині внесення змін до Податкового кодексу, оскільки вважає, що питання звільнення від сплати місцевих податків доцільно регулювати не державою, а залишити за органами місцевого самоврядування з метою формування ними конструктивного діалогу із власниками дитячих закладів оздоровлення та відпочинку.

Кабінет Міністрів України підтримав таку позицію. За результатами обговорення було вирішено розробити рекомендований перелік дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, яких доцільно органам місцевого самоврядування звільняти від сплати місцевих податків і зборів.

Співпраця з центральними органами виконавчої влади

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства

13 травня 2016 року експерти ПУЛЬСу взяли участь в засіданні круглого столу на тему: «Удосконалення механізму отримання коштів місцевими бюджетами за рахунок Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР)» за участі представників Мінрегіону, Мінекономрозвитку, обласних рад, міжнародних організацій технічної допомоги, всеукраїнських асоціацій місцевого самоврядування, провідних експертів та ЗМІ. Зокрема, експерти ПУЛЬСу звернули увагу на проблеми, що виникають у процесі підготовки, затвердження та виконання місцевих та регіональних інвестиційних проектів із залученням фінансових ресурсів ДФРР та наголосили на необхідності реформування роботи ДФРР та запровадження інструментів для реального запуску роботи фонду.

Експерта проекту ПУЛЬСу було долучено до роботи урядової комісії з питань децентралізації для вирішення проблемних питань, що виникли під час об'єднання територіальних громад на території Сокирянського району та м. Новодністровськ. 29 червня було взято участь у робочих нарадах в м. Чернівці спільно з народними депутатами, представником Мінрегіону, Чернівецької обласної державної адміністрації, а також в м.

Сокиряни спільно з представниками райдержадміністрації, районної ради, міських, сільських рад. В ході обговорення запропоновано сформувати три об'єднані громади – Новодністровську, Сокирянську та Вашковецьку або Романковецьку (питання визначення адміністративного центру буде узгоджуватися між представниками даних центрів).

Експерти проекту ПУЛЬСу взяли участь у семінарі із заступниками голів обласних державних адміністрацій, що проводився Мінрегіоном 3 червня, в якості спікерів на теми фінансового забезпечення об'єднаних територіальних громад та формування перспективних планів областей. Саме на цьому заході відбулося перше знайомство команди проекту з новопризначеними відповідальними особами за впровадження децентралізаційної реформи в регіонах. За результатами засідання заступникам голів ОДА було направлено листа з проханням долучитися до заходів Децентралізаційного марафону, підтримати його проведення в громадах області та взяти участь у роботі Дванадцятого українського муніципального форуму.

12 травня 2016 року експерти проекту ПУЛЬС взяли участь у нараді під головуванням заступника Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, яка була проведена з метою врегулювання окремих питань при розробці проекту ДБН (державні будівельні норми) В:2:5-28:201X «Природне і штучне освітлення» (використовується при розробці та влаштуванні вуличного освітлення населених пунктів). За результатами наради вирішено при розробці ДБН застосовувати мінімальні вимоги до облаштування систем вуличного освітлення з врахуванням реальних фінансових можливостей органів місцевого самоврядування.

24 травня 2016 року відбулася узгоджувальна нарада в Мінрегіоні щодо зауважень висловлених АМУ, іншими центральними органами виконавчої влади до проекту наказу «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з призначення управителя багатоквартирного будинку». Розробники наказу врахували зауваження висловлені у висновку АМУ, підготовленому експертами ПУЛЬСу, щодо визначення умов проведення конкурсу по лотам, до яких входять декілька житлових будинків; зменшення та уточнення переліку документації для участі у конкурсі, уточнення механізму визначення переможця конкурсу.

27 квітня 2016 року експерти ПУЛЬСу взяли участь у розширеній нараді з питання «Підсумки проходження опалювального сезону 2015/2016 року, підготовка та виконання планів заходів до опалювального сезону 2016/2017 року. Проблемні питання та шляхи їх вирішення» під головування заступника Міністра Мінрегіону, за участі народних депутатів України, представників міністерств та відомств, заступників голів ОДА, міських голів та їх заступників, керівників профільних асоціацій та керівників підприємств теплопостачання і водопостачання. Під час наради були обговорені питання проходження опалювального сезону, проблеми, які виникли під час його проведення та шляхи їхнього вирішення. Проаналізована регіональна статистика щодо надання послуг опалення та постачання гарячої води, існуючої заборгованості перед підприємствами теплопостачання як населення, так і установ та організацій, що фінансуються з державного і місцевого бюджетів. Окремо розглядалася проблема щодо взаємовідносин підприємств теплопостачання з НАК «Нафтогаз України».

7 червня 2016 року представники проекту ПУЛЬС взяли участь у круглому столі на тему "Децентралізація у сфері містобудування в контексті системних реформ", який проводився Мінрегіоном за участі віце-прем'єр-міністра Г.Зубка, народних депутатів України, селищних та міських голів, представників органів державної виконавчої влади, профільних асоціацій, на якій були озвучені основні проблеми, пов'язані з передачею повноважень ДАБІ виконавчим органам місцевого самоврядування. Зокрема, на засіданні круглого столу звернуто увагу на повільні темпи прийняття органами місцевого самоврядування повноважень архітектурно-будівельного контролю. За 9 місяців дії відповідного закону лише 30 органів місцевого самоврядування взяли виконувати такі повноваження. За

результатами наради доручено Державній архітектурно-будівельній інспекції сприяти передачі таких повноважень органам місцевого самоврядування, спростити процедури розгляду заяв про передачу таких повноважень, розглянути питання зниження кваліфікаційних вимог до працівників новостворених місцевих архбудінспекцій.

Міністерство освіти і науки України

27 квітня експерти ПУЛЬСу взяли участь у нараді Міністерства освіти і науки України за участю Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України, департаментів освіти під головуванням заступника Міністра освіти і науки П. К. Хобзея. Порушувались питання щодо фінансування професійно-технічної освіти та переліку спеціальностей, актуальних для державного замовлення. За результатами наради надіслано запит до міських голів щодо потреби у прийнятті закладів професійно-технічної освіти до повноважень органів місцевого самоврядування. За результатами опитування Міносвіти запропоновано фінансування закладів професійно-технічної освіти здійснювати із обласних бюджетів, а у разі звернення міських рад міст обласного значення - з відповідних міських бюджетів, за умови передачі у комунальну власність відповідної територіальної громади таких закладів та спрямування освітньої субвенції на здобуття загальної середньої освіти у таких закладах.

10 травня галузевий аналітик з питань освіти взяла участь у зустрічі Міністра освіти і науки України Лілії Гриневич із представниками інститутів громадянського суспільства, членами Громадської ради при МОН України та експертами, представниками засобів масової інформації. Під час зустрічі обговорювались пропозиції громадськості щодо заходів МОН із реалізації Програми діяльності Кабінету Міністрів України. Під час обговорення було порушено ряд актуальних питань для розвитку системи освіти в цілому в країні, проте більшість із них не стосувалась заходів МОН із реалізації Програми діяльності Кабінету Міністрів України, зокрема йшлося про доцільність створення та функціонування благодійних фондів, врахування запитів батьків на позашкільну освіту дітей, літні мовні табори, якість освіти та рівень викладання іноземних мов, музичного та образотворчого мистецтва, фізичної культури. Експертам ПУЛЬСу було порушено питання щодо змін системи фінансування дошкільних навчальних закладів у залежності від типу закладу, про що зазначено у заходах МОН із реалізації Програми діяльності Кабінету Міністрів України. Заступник Міністра П. Хобзей проінформував громадськість про те, що розраховувати у цьому разі на кошти освітньої субвенції не варто. Йшлося передусім про створення умов для розвитку різних типів закладів дошкільної освіти, зокрема приватних

Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження

В якості представника Асоціації 24 червня 2016 року взято в засіданні Робочої групи з питань впровадження державно-приватного партнерства у сфері відновлювальної енергетики в Державному агентстві з енергоефективності та енергозбереження. На засіданні було обговорено питання впровадження проектів відновлювальної енергетики на принципах публічно-приватного партнерства (далі – ППП), розглянуто пілотний проект в сфері альтернативної енергетики (Хмельницька область), затверджено план координації роботи щодо удосконалення чинного законодавства, адвокації інтересів територіальних громад для практичної реалізації проектів ППП у містах, селищах та ОТГ. За дорученням Робочої групи розроблено проект опитувального листа для проведення дослідження серед міст-членів АМУ щодо реалізації проектів у сфері відновлювальної енергетики на засадах ППП.

1.3. Поліпшується практика діяльності ОМС завдяки якісній законодавчій основі децентралізаційної реформи, в рамках якої діють ОМС

1.3.1. Правова та методологічна допомога

Протягом звітнього періоду регіональними консультантами з правових питань проекту ПУЛЬС надано 947 юридичних консультацій, а з початку впровадження проекту 1243 консультації.

Таблиця 3. Надання консультацій регіональними консультантами з правових питань

Область	Всього	По сферах								
		Організаційно-правові відносини та кадри	Адмін послуги	ЖКГ	Фінанси	Земля та комунальна власність	МЕР	Охорона здоров'я	Соціальний захист	Освіта
Вінницька	27	19	0	0	8	0	0	0	0	0
Волинська	87	9	0	0	78	0	0	0	0	0
Дніпропетровська	97	52	5	1	20	1	11	1	0	6
Донецька	30	30	0	0	0	0	0	0	0	0
Житомирська	25	7	0	0	15	0	0	1	0	2
Закарпатська	35	23	0	0	10	1	1	0	0	0
Запорізька	47	40	0	0	7	0	0	0	0	0
Івано-Франківська	82	29	1	0	44	1	4	0	1	2
Київська	10	6	2	0	0	1	0	0	0	1
Кіровоградська	28	15	0	0	13	0	0	0	0	0
Луганська	17	14	0	0	3	0	0	0	0	0
Львівська	30	19	0	0	11	0	0	0	0	0
Миколаївська	29	23	0	0	6	0	0	0	0	0
Одеська	26	13	1	0	11	0	0	0	0	1
Полтавська	25	21	0	0	3	0	1	0	0	0
Рівненська	80	41	0	0	39	0	0	0	0	0
Сумська	39	25	0	0	14	0	0	0	0	0
Тернопільська	41	20	0	0	16	0	1	1	1	2
Харківська	38	20	0	0	18	0	0	0	0	0
Херсонська	17	6	0	0	10	0	1	0	0	0
Хмельницька	34	8	6	0	11	1	4	2	0	2
Черкаська	20	12	1	4	1	2	0	0	0	0
Чернівецька	65	29	5	0	23	2	0	3	0	3
Чернігівська	18	13	0	0	0	4	0	0	0	1
ВСЬОГО	947	494	21	5	361	13	23	8	2	20

Крім цього експерти ПУЛЬСу надали консультації Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на його запити щодо правової позиції Асоціації міст з питань:

- ... повноважень обраних депутатів районної ради на території ОТГ в межах району;
- ... юрисдикції при розробці реєстрів територіальних громад у межах складних адміністративно-територіальних утворень («матрьошок»);
- ... суб'єкта та порядку присвоєння адреси садовому будинку.

та підготували роз'яснення Департаменту фінансів Волинської ОДА щодо можливості розміщення на депозитних рахунках у банках коштів освітньої та медичної субвенцій.

1.3.2. Веб-інструменти для підвищення ефективності діяльності ОМС

У звітний період Пульс розпочав діяльність з розробки веб-інструментів, які дозволять представникам ОМС вести діалог з колегами для обговорення проблем і знаходження шляхів їх розв'язання, брати участь у формуванні і проектуванні правового поля децентралізаційних реформ.

Комунікаційна група Проекту після обговорення з Аналітичним центром підготувала концепцію та описання веб-продуктів. Розробкою та програмуванням продуктів займається організація, визначена за підсумками проведення тендеру.

Слід зазначити, що паралельно за окремим договором АМУ проводить модернізацію та реорганізацію власної сторінки, з тим, щоб туди можна було інтегрувати нові веб-продукти, які розробляються ПУЛЬСом.

Галузеві веб-платформи

Оскільки ПУЛЬС працює у 9 галузях, було визначена потреба у створенні спеціального інтерактивного ресурсу для кожної галузевої групи представників ОМС, експертів, представників ЦОВВ. Отже, ПУЛЬС розробляє 9 галузевих веб-платформ та платформу для обговорення проблем формування та діяльності об'єднаних громад.

З головної сторінки АМУ передбачено перехід на сторінку «Галузевий діалог», яка містить візуалізовані кнопки для переходу на галузеві платформи з назвами.

- Місцеві Фінанси,
- Земля та Майно,
- Кадри та Організація роботи,
- Сталий економічний розвиток,
- Освіта,
- Охорона здоров'я,
- Соціальний захист,
- Адміністративні послуги,
- ЖКГ,
- Об'єднання громад.

Кожна платформа матиме свій колір, але міститиме типовий набір розділів та інструментів.

«Новини» – стрічка тематизованих новини з головної сторінки сайту АМУ.

«Анонси» - календар відповідних заходів.

Інформаційно-змістовні блоки

«Про галузь»: короткий опис стану галузі сьогодні та огляд її структури тощо.

«Нормативна база»: перелік законодавства, що регулює галузь.

«Проблеми та шляхи вирішення»: паспорт сфери.

«Стратегія розвитку галузі»: головний документ, що містить стратегію розвитку галузі на наступних 10 років, розроблену аналітиками Проекту.

«Контакти» - контактна інформація відповідного галузевого аналітика (для платформи об'єднання громад – контакти регіональних консультантів)

«Корисні посилання»

Інтерактивні блоки сторінки

«Форум: обговори з колегою» - форум, де авторизовані користувачі можуть обговорювати проблемні питання, обмінюватися досвідом, створювати теми для розмови (з можливістю підкачування файлів).

«Закони: розробляй, проваджуй» - інтерактивний інструмент «Електронний творець законопроектів» (Law Creator) (детальніше – нижче).

«Консультації: запитай експерта» - інструмент для отримання консультацій від експертів Проекту.

Інформаційні блоки

«Навчання» - перехід на ресурс дистанційного навчання

«Відео» - блок, який буде використовуватися для веб-трансляцій, відео-консультацій. Передбачає можливість перегляду архіву відео (каналу АМУ на Youtube)
 «Бібліотека» - матеріали для професійного розвитку, посібники за темою, видання
 «Кращі практики» - перехід у базу даних практик, де за темою можна знайти відповідні практики та історії успіху
 «АСМС». Кнопка переносить користувача на сайт АСМС.
 «Е-Дайджест»: публікуються щомісячні електронні галузеві видання та архів видань

«Електронний творець законопроектів» (Law Creator)

Інтерактивний веб-інструмент, за допомогою якого користувач сайту може запропонувати зміни у чинне законодавство або подати пропозицію щодо нового законопроекту. Цей блок буде інтегрований у головний сайт АМУ. Спочатку користувачу буде запропоновано вибрати галузь (у відповідності з платформами) і за лінком перенесе на інтерактивну форму. Внесена інформація потраплятиме до галузевого аналітика.

«Електронна петиція»

Цей інструмент буде розміщений на головній сторінці АМУ. Головна мета – створення можливості для ОМС звернутися до АМУ з петицією щодо необхідності вирішення певної проблеми шляхом ініціювання нового законодавства або звернення до центральних органів влади. Передбачено відслідковування рейтингів підтримки петицій, що дасть можливість робити висновки про актуальність питання. Загалом інструмент «е-петиція» покликаний слугувати ще одним каналом зв'язку АМУ з громадами-членами та демонструвати відкритість і прозорість діяльності.

«Ярмарок ідей»

Цей інструмент буде також інтегрований у головну сторінку АМУ. Це своєрідна база даних проектних ідей громад. Громади самостійно вноситимуть відповідну інформацію. Передбачається, що розділ буде «електронною вітриною» для інвесторів та майданчиком з обміну ідеями розвитку для громад.

Планується, що всі веб-інструменти, окрім «Ярмарку ідей», запрацюють з вересня і до Галузевих форумів фахівці ОМС зможуть обговорити галузеві стратегії та інші важливі питання.

«Ярмарок ідей» почне функціонувати після проведення Шкіл проектного менеджменту, на яких представники громад пройдуть відповідне навчання.

1.3.3. Зворотній зв'язок: одержання та поширення

Соціологічне опитування

Протягом квітня-травня разом з Центром соціальних експертиз Інституту соціології НАН України проведено соціологічне дослідження «Визначення рівня обізнаності та ставлення населення і посадових осіб органів місцевого самоврядування до змін, які відбуваються або очікуються: в організації місцевого самоврядування; в системі надання публічних послуг та в інших сферах місцевого самоврядування».

Його завданням було:

- ... З'ясувати думку жителів міст і сільських місцевостей щодо реформ у сфері місцевого самоврядування (об'єднання громад, утворення виконавчих комітетів районних та обласних рад, запровадження старост тощо), публічних послуг на місцях (адмінпослуги; послуги у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту; тарифи, ОСББ тощо) та в інших сферах місцевого самоврядування;
- ... З'ясувати думку службовців органів місцевого самоврядування щодо реформ у сфері місцевого самоврядування та системи надання публічних послуг на місцях.

Для проведення опитування населення застосовувався обсяг вибірки - 2040 респондентів (репрезентативна за статтю, віком, регіоном, освітою, типом поселення). Для проведення опитування посадових осіб органів місцевого самоврядування обсяг вибірки складав 400 респондентів (репрезентативна за статтю, віком, регіоном освітою, типом поселення).

Опитування проводилося у всіх регіонах України, крім території АР Крим і частини Донецької та Луганської областей, які тимчасово перебувають поза контролем української влади.

Результати опитування засвідчили значний (понад 60%) середній рівень підтримки децентралізаційної реформи. Зокрема, консолідацію громад підтримали 59% жителів міст і понад 44% жителів сіл та селищ. У той же час населення частини областей, зокрема, Житомирської, Луганської, Миколаївської, Полтавської продемонструвало нижчий рівень підтримки реформи і повідомило про свою недостатню обізнаність у цій справі. Це свідчить про необхідність інтенсифікації відповідної інформаційної кампанії як у таких областях, так і по всій країні.

З посадовців органів місцевого самоврядування високий рівень підтримки децентралізації і консолідації громад засвідчили службовці з міст і селищ, і значно нижчий – службовці сільських рад. Багато з них побоюються втратити при цьому роботу.

В той же час біля 68% службовців повідомило, що їхні громади перебувають на різних етапах процесу об'єднання громад. При цьому біля 25% вказали, що їхні громади не приймали ніяких рішень про об'єднання з іншими.

Варто відзначити також прихильність населення до мажоритарної системи виборів депутатів місцевих рад. Її засвідчили 47% жителів міст та 55% жителів сіл та селищ. Цю саму позицію задекларували 69% опитаних службовців.

Щодо контроверсійного питання нагляду за законністю актів органів місцевого самоврядування, то 51,2% опитаних громадян та 41,5% службовців хотіло б залишити цю функцію не за державними органами, а за громадськістю.

- ... У сфері реформування системи надання публічних послуг варто відзначити наступне:
- ... Близько 64% опитаних підтримують монетизацію пільг на проїзд у громадському транспорті.
- ... Практику впровадження сімейних лікарів близько половини респондентів оцінюють позитивно або скоріше позитивно. Найвищий відсоток тих, хто оцінив впровадження даної практики негативно, належать до вікової категорії 55+.
- ... Більшість респондентів підтримують запровадження в Україні загальнообов'язкового медичного страхування за умови, щоб вартість страхового полісу була доступною. Дещо нижчим рівень підтримки запровадження медичного страхування є серед вікової категорії 55+.
- ... В частині надання екстреної медичної допомоги після її реформування відсоток тих, на чию думку ситуація покращилась, та тих, хто вважає, що ситуація погіршилась, практично рівний.
- ... Відсоток тих, хто не бажає створення ОСББ дещо переважає відсоток тих, хто підтримує його створення. Основними причинами небажання створення ОСББ є побоювання нечесного правління, колективної відповідальності за тих, хто ухиляється від участі у видатках, та хвилювання щодо зростання видатків на утримання житла.
- ... Ідея формування тарифів на ринкових засадах не отримала значної підтримки і по масиву опитаних у цілому, і в розрізі вікових категорій. Такий спосіб формування тарифів підтримали менше 10% опитаних респондентів. Це пов'язано, очевидно, зі значним підвищенні тарифів внаслідок запровадження ринкового механізму їх формування.

- ... Близько половини опитаних взагалі нічого не знають про ЦНАПи. Звертались до ЦНАП близько третини, і більшість з них повністю або переважно задоволені. Близько чверті опитаних у віковій категорії 18-29 років вже вважають найзручнішим варіантом отримання послуг через Інтернет.
- ... Ідею оптимізації мережі шкіл близько 45% респондентів підтримують. Нижчий рівень підтримки серед жителів сіл та селищ. Але і серед сільського населення відсоток тих, хто підтримує навчання у повнокомплектній школі, в 1,5 рази перевищує відсоток прихильників навчання в малокомплектній школі.

Найсуттєвіші зрушення за останні 2 роки, на думку респондентів, відбулись у роботі правоохоронних органів та наданні адміністративних послуг. Найбільш відчутними погіршеннями опитані вважають – ситуації у сферах боротьби с корупцією та з наданням житлово-комунальних послуг. Перше може бути пов'язано з інтенсивною антикорупційною кампанією в ЗМІ, а друге – з суттєвим підвищенням тарифів на послуги галузі.

Опитування та збір даних від регіональних консультантів або від громад

Протягом звітнього кварталу експертами ПУЛЬСу проведено низку опитувань посадових осіб органів місцевого самоврядування.

- ... Зібрано та оброблено інформацію від 63 міст обласного значення та міст обласних центрів про позицію щодо утримання закладів професійно-технічної освіти за кошти місцевого бюджету. 47 висловили позицію передати повноваження із утримання ПТУ на рівень області (75% опитаних); 13 залишити на рівні органів місцевого самоврядування у містах (21% опитаних); 3 розглядають обидві альтернативи (4% опитаних). Зібрана інформація була використана експертами ПУЛЬС для представлення позиції органів місцевого самоврядування в Міністерстві освіти і науки України в питаннях визначення механізму фінансування професійно-технічної освіти.
- ... Зібрано та оброблено інформацію від 11 об'єднаних територіальних громад щодо необхідності внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 777 «Про затвердження положення про освітній округ». Сформульовано пропозиції щодо внесення змін до цієї постанови.
- ... Проведено збір та аналіз пропозицій керівників фінансових управлінь міських рад, щодо законопроектів від 17.07.2015 № 2403а «Про внесення змін до статті 64 Бюджетного кодексу України (щодо зарахування податку на доходи фізичних осіб до відповідного місцевого бюджету за податковою адресою платника податків – фізичної особи)» та від 17.07.2015 № 2404а «Про внесення змін до статті 168 Податкового кодексу України (щодо зарахування податку на доходи фізичних осіб до відповідного місцевого бюджету за податковою адресою платника податків – фізичної особи)» якими передбачається, що податок на доходи фізичних осіб, який сплачується податковим агентом – юридичною особою чи представництвом нерезидента – юридичної особи, зараховується до відповідного бюджету за податковою адресою такої фізичної особи. Зазначені матеріали були використані з метою лобювання інтересів місцевого самоврядування у комітетах парламенту.
- ... 15.04.2016 року у Верховній Раді України зареєстровано законопроекти, розроблені робочою групою Комітету ВРУ з питань охорони здоров'я, а саме: 1) проект Закону про організацію медичного обслуговування населення в Україні (№4456); 2) проект Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення законодавства України з питань фінансування охорони здоров'я (№4457), спрямований на реалізацію положень проекту №4456. Зважаючи на те, що проекти кардинально змінюють підходи до організації та фінансування системи охорони здоров'я в Україні, вони були надіслані на розгляд членам Правління АМУ. Позицію щодо законопроектів висловили – 19 міст, представники яких є членами Правління АМУ. Думки органів місцевого самоврядування розділилися: в цілому підтримали – 10; не підтримали - 9. У зв'язку з цим, виникла необхідність формування офіційної позиції АМУ з метою її представлення в органах державної влади. Результати зазначеного опитування були

представлені членам Правління АМУ на засіданні 27 травня 2016 року. За підсумками розгляду питання по суті Правління АМУ прийняло рішення звернутися до Верховної Ради України з проханням не виносити на її розгляд законопроекти, що стосуються зміни повноважень органів місцевого самоврядування у сфері охорони здоров'я та впливають на відповідні видатки місцевих бюджетів, до схвалення Стратегії (Концепції) реформування системи охорони здоров'я.

ОР 2: Ресурси місцевого самоврядування збільшилися

Контекст

Результати виконання місцевих бюджетів за II квартал 2016 року підтверджують позитивні тенденції зростання надходжень до місцевих бюджетів, які намітилися ще з початку року. Загалом в II кварталі до загального фонду місцевих бюджетів надійшло 34,9 млрд. грн. (+47,9% або +11,3 млрд. грн. проти квітня-червня минулого року), що мало позитивний вплив на виконання місцевих програм та заходів, затверджених місцевими радами.

Зазначений приріст доходів місцевих бюджетів досягнуто в значній мірі за рахунок змін до податкового законодавства, спрямованих на збільшення доходів місцевих бюджетів, а саме запровадження єдиної ставки оподаткування доходів фізичних осіб - 18% та збільшення бази оподаткування податком за рахунок скасування сплати фізичними особами єдиного соціального внеску у розмірі 3,6% від заробітної плати; встановлення коефіцієнту індексації нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення на рівні 1,433.

Результати виконання місцевих бюджетів у II кварталі засвідчили підвищення рівня їх фінансової забезпеченості, додатковий ресурс безперечно надав можливість вирішити ряд нагальних проблем, в тому числі щодо ремонту шкіл, лікарень, дитячих садочків та будинків культури. Але, разом з тим, місцеві бюджети зіткнулися з рядом проблем, зокрема щодо нерівномірного помісячного розподілу освітньої та медичної субвенцій, що спричинило виникнення кредиторської заборгованості та вплинуло на своєчасність розрахунків по заробітній платі в освітніх та медичних закладах.

В червні Уряд розподілив субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій у сумі 1,8 млрд. гривень. Уряд також дозволив використати кошти такої субвенції на оформлення проектно-кошторисної документації шляхом внесення змін до Порядку та умов надання відповідної субвенції. Зазначене сприятиме завершенню будівництва чи реконструкції об'єктів з високим ступенем готовності.

Крім того, Уряд схвалив основні напрями бюджетної політики на 2017 рік, де зокрема визначено основні положення щодо взаємовідносин державного бюджету з місцевими бюджетами у 2017 році, що дає змогу місцевим бюджетам закласти основні підходи та розпочати підготовку до процесу формування місцевих бюджетів на наступний рік. В цьому проекті враховані пропозиції експертів ПУЛЬСу.

На виконання дохідної частини місцевих бюджетів мав вплив ряд факторів. Зокрема, зазнала змін система адміністрування податку на прибуток підприємств, встановлено квартальний звітний період для платників податку, що мають річний дохід за правилами бухгалтерського обліку понад 20 млн. грн. Це безумовно забезпечило додаткові надходження.

Разом з цим, в другому кварталі постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 р. № 288 підвищено посадові оклади працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери, що спричинило ряд проблем для місцевих бюджетів через недостатність коштів медичної та освітньої субвенції, за рахунок яких такі видатки покриваються.

Також в другому кварталі на рівні місцевих бюджетів почали застосовувати новий механізм використання залишку коштів освітньої субвенції в частині придбання шкільних автобусів. Так, за рахунок освітньої субвенції місцевим бюджетам дозволено здійснювати зазначені закупівлі за рахунок не більше 70% коштів субвенції.

Збільшення фінансових ресурсів місцевих ресурсів спровокувало намагання окремих політичних сил в парламенті щодо перерозподілу частини доходів бюджетів міст, селищ та сіл на користь обласних бюджетів.

Аналіз ситуації в другому кварталі, вказує на необхідність подальшої роботи з вдосконалення міжбюджетних відносин та розширення бази наповнення місцевих бюджетів, адже саме стан дохідної частини місцевих бюджетів та їх спроможність забезпечувати якісне надання гарантованих послуг в подальшому визначатимуть передумови розвитку місцевого самоврядування.

У звітному кварталі проект ПУЛЬС оцінив стан системи державних соціальних стандартів та нормативів, сформував технічне завдання для розробки системи муніципальних фіскальних реєстрів, для дослідження реальних потреб ОМС та розробки підходів до визначення обґрунтованого обсягу фінансування делегованих повноважень в соціальному захисті, освіті, охороні здоров'я. Реалізація цих заходів дозволить органам місцевого самоврядування оптимізувати видаткову частину та збільшити наповнення дохідної частини місцевих бюджетів, проаналізувати обсяги пільг та доцільності їх надання, прогнозувати необхідний обсяг коштів на повне забезпечення виконання делегованих повноважень.

2.1. Збільшено обсяг власних ресурсів місцевого самоврядування, що забезпечує його фінансову автономію

2.1.1. Інструменти для збільшення власних ресурсів ОМС

Формування системи соціальних стандартів і нормативів

Протягом звітнього періоду за цим напрямом було:

- проведено збір, зведення та аналіз кращого зарубіжного досвіду у сфері функціонування систем державних (національних) соціальних гарантій, в тому числі – національних та галузевих стандартів та нормативів в секторах «Соціальний захист», «Охорона здоров'я», «Освіта» по країнах ЄС та ОЕСР, зокрема, огляд і порівняння підходів до розробки, а також особливості практичної реалізації соціальних гарантій у Великобританії, Швеції, Норвегії, Фінляндії, ФРН, Польщі, Словаччині, Чеській Республіці, Латвії, Литві, Естонії, Австралії, Іспанії, Італії, Канаді, Нідерландах та Словенії;
- спільно з координатором та зарубіжними експертами проекту «Партисипативна демократія та обґрунтована розробка політики у сфері місцевого самоврядування в Україні» розглянуто найбільш актуальні проблеми, що виникають в процесі надання соціальних послуг на місцевому рівні для проведення порівняльного дослідження по 31 країні Європейського Союзу та Європейського економічного простору;
- здійснено збір, зведення та аналіз нормативно-правових актів України у сфері державних соціальних стандартів та нормативів, в тому числі – міжнародних конвенцій в секторі соціального захисту громадян, ратифікованих Україною, рамкового законодавства (законів України), а також нормативно-правової бази державних соціальних стандартів та нормативів у галузях «Соціальний захист», «Охорона здоров'я», «Освіта»;
- проведено систематизацію соціальних стандартів та нормативів, затверджених Міністерством соціальної політики, Міністерством охорони здоров'я, Міністерством освіти і науки, Міністерством регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ України, Міністерством молоді та спорту України;
- проаналізовано (за сприяння Міністерства соціальної політики України) стан розробки державних соціальних стандартів та нормативів у сферах: доходів населення, соціального обслуговування, житлово-комунального обслуговування, освіти, охорони здоров'я, культури, фізичної культури та спорту, роботи з дітьми, молоддю та різними категоріями сімей.

Проведена робота дозволила оцінити загальний стан системи державних соціальних стандартів та нормативів (далі – ДССН) в контексті реформи децентралізації. Формування ДССН є одним з базисних елементів державної соціальної політики, оскільки для держави це

засіб управління, для постачальників суспільних послуг - підвищення конкурентоспроможності, для споживачів – визначення якості послуг, що надаються. У відповідності до Державного класифікатора соціальних стандартів та нормативів, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 17 червня 2002 року № 293, передбачено впровадження ДССН у таких сферах, як доходи населення, соціальне обслуговування, житлово-комунальне обслуговування, охорона здоров'я, забезпечення навчальними закладами, закладами культури, фізичної культури та спорту, соціальна робота з дітьми, молоддю та різними категоріями сімей.

Попри фактичну імплементацію системи ДССН в Україні та поступове підвищення існуючих стандартів, чинна система не є цілісною і поки що не зорієнтована на конституційні норми, не забезпечує урахування міжнародних норм в галузі застосування соціальних стандартів. Діючі на сьогодні ДССН далекі від сучасних суспільних потреб і застосовуються без урахування реальних економічних можливостей держави.

Враховуючи те, що ДССН покликані забезпечити системний підхід до вирішення соціальних проблем суспільства, гарантування належного рівня життя певної якості, яке держава зобов'язується забезпечити для своїх громадян, впровадження нових соціальних стандартів в практику надання соціальних послуг в країні відбувається дуже повільно. Так, хоч на сьогодні вже затверджено більше 20 галузевих стандартів соціальних послуг, розроблених профільними міністерствами, їхня імплементація ще далека від завершення.

На законодавчому рівні в Україні створено передумови для реалізації приписів ДССН, проте вітчизняній нормативно-правовій базі притаманні суттєві недоліки, зокрема:

- чинне законодавство є надзвичайно громіздким та неузгодженим, включаючи, крім законів України, масу підзаконних актів – постанов та розпоряджень КМУ, відомчих наказів, інструкцій, роз'яснень до сьогодні не систематизованих у вигляді єдиної нормативної бази;
- недостатньо ефективно виконуються норми чинного законодавства, щодо застосування ДССН, насамперед – базових, таких як прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата;
- внаслідок відсутності в законодавстві поняття «стандарт якості» не працює механізм ліцензування постачальників соціальних послуг, який існує в більшості країн ЄС і забезпечує гарантії відповідності роботи надавача соціальних послуг чинним стандартам та вимогам;
- до сьогодні не виконано норму Прикінцевих положень Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» щодо затвердження Урядом Державного класифікатора соціальних стандартів та нормативів (чинний затверджено наказом Мінсоцполітики ще у 2002 році);
- недосконалим є фінансовий механізм реалізації ДССН, зокрема, фінансуються не послуги, а організації, річні бюджети не гарантують наступності видаткової політики протягом середньострокового періоду (3-5 років), ускладнена координація соціальної та бюджетної політик, в тому числі – державної соціальної політики та бюджетних політик органів місцевого самоврядування, що є критично важливим в умовах децентралізації;
- недосконалою є методика розрахунку фінансових нормативів бюджетної забезпеченості, які визначаються виходячи з показників попереднього року, з урахуванням зростання заробітної платні, при цьому не враховуються такі чинники як: інфляція, зміни у чисельності персоналу, розвиток матеріально-технічної бази, підвищення якості послуг, що унеможлиблює формування об'єктивної вартості соціальної послуги;
- не розроблено нормативну базу для запровадження єдиної системи контролю (моніторингу, оцінювання та прогнозування) соціальних послуг.

Таким чином, впровадження ринкових механізмів функціонування національної економіки в поєднанні із дотриманням визначених Конституцією соціальних гарантій вимагає впровадження якісно нових підходів до реформування системи ДССН в напрямках:

- законодавчого закріплення найважливіших ДССН;
- перегляду норм споживання на науково-практичному ґрунті;
- застосування диференційованого підходу до визначення ДССН, з врахуванням демографічних, соціальних, економічних особливостей;
- забезпечення прозорості та підзвітності процесів встановлення та застосування ДССН;
- імплементації положень та норм міжнародних договорів України у сферах соціального захисту і трудових відносин.

За результатами роботи Тижня стратегічного планування розвитку місцевого самоврядування в АМУ експертами проекту було визначено пріоритетні напрями стратегії реформування секторів в контексті удосконалення системи ДССН:

- розробка та затвердження належно обґрунтованих галузевих соціальних стандартів та нормативів надання суспільних послуг соціального захисту, медичної допомоги та освіти із поступовим наближенням їх до стандартів країн ЄС;
- встановлення гарантованого державою мінімального рівня надання безоплатних соціальних послуг на основі затверджених соціальних стандартів та оптимізація системи платних послуг;
- підвищення ефективності механізму фінансування соціальних послуг (соцзахист, освіта, медицина) на основі державних стандартів та нормативів в напрямку формування прямого взаємозв'язку між якісними та вартісним компонентами послуг;
- удосконалення нормативно-правової бази освітньої галузі в напрямку чіткого розмежування повноважень, інституалізації освітніх стандартів;
- створення системи моніторингу та контролю якості соціальних послуг, щодо їх відповідності чинним державним соціальним стандартам.

Дослідження обґрунтованого обсягу фінансування делегованих повноважень

Однією з найбільш актуальних проблем, що потребують ефективного та швидкого розв'язання, Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні називає погіршення якості та доступності публічних послуг внаслідок ресурсної неспроможності переважної більшості органів місцевого самоврядування здійснювати власні і делеговані повноваження. Ці проблеми передбачається розв'язати шляхом:

- визначення обґрунтованої територіальної основи для діяльності ОМС та органів виконавчої влади, здатних забезпечити доступність та належну якість публічних послуг, а також необхідної для цього ресурсної бази;
- створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для забезпечення здійснення ОМС власних і делегованих повноважень;
- розмежування повноважень у системі ОМС та органів виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципом субсидіарності;
- розмежування повноважень між органами виконавчої влади та ОМС на засадах децентралізації;
- визначення податкової бази, що дасть змогу забезпечити виконання ОМС власних повноважень з урахуванням об'єктивних критеріїв фінансування державою делегованих повноважень.

АМУ в рамках проекту ПУЛЬС передбачає провести дослідження реальних потреб ОМС та розробити підходи до визначення обґрунтованого обсягу фінансування делегованих повноважень в наступних секторах (сферах): соціальний захист; освіта; охорона здоров'я.

Протягом звітнього кварталу визначено технічне завдання такого дослідження. В цьому завданні метою дослідження визначено розробку методів (механізмів) розрахунку вартості публічних послуг у сфері делегованих повноважень (соціальний захист освіта, охорона здоров'я) з врахуванням перерозподілу повноважень, пов'язаних із реформою децентралізації влади в Україні. Результати дослідження будуть використані АМУ та органами місцевого самоврядування для обґрунтування їхніх позицій в діалозі з КМУ та профільними міністерствами (МФУ, Мінрегіон, МОН, МОЗ, МСП) з питань формування показників державного бюджету на наступний бюджетний рік щодо фінансування делегованих державою повноважень.

Для кожного із досліджуваних секторів передбачено:

1. Провести аналіз чинної нормативно-правової бази, яка визначає розподіл делегованих повноважень, та, відповідно, фінансових ресурсів між державою та ОМС у досліджуваних секторах (сферах).
2. Створити перелік чинних державних стандартів, нормативів, норм для кожного сектора.
3. Проаналізувати механізми (формульні) розрахунку фінансових показників, на основі яких визначається потреба у бюджетних коштах для установ у відповідному секторі.
4. Визначити перелік публічних послуг, що надаються споживачам (громадянам) на безоплатній основі у відповідності до чинного законодавства.
5. Визначити основні характеристики (критерії) якості публічних послуг та обґрунтувати відповідні обсяги кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення надання даних послуг.
6. Проаналізувати чинні бюджетні нормативи фінансової забезпеченості надання публічних послуг встановленої якості та провести розрахунок вартості утримання типових (модельних) закладів в кожному секторі (сфері) протягом бюджетного року (розрахунок показників кошторису).
7. Розробити, за результатами моделювання, обґрунтовану методичку розрахунку вартості публічних послуг, що надаються ОМС в межах делегованих державою повноважень для секторів (сфер) соціального захисту, освіти, охорони здоров'я з можливістю її подальшого застосування для міст, селищ і ОТГ з різними потребами громадян, переліком послуг та чисельністю населення.

Муниципальный фискальный реестр (МФР)

ПУЛЬСом розроблено загальні підходи до розробки МФР, в яких визначено його складові частини, основні джерела наповнення, визначено загрози та перешкоди впровадження, очікувані результати, механізми роботи. Досліджено міжнародний досвід та опрацьовано основні моменти із впровадження реєстру на рівні органів місцевого самоврядування країн Європи (Польща, Норвегія, Німеччини, країни Балтії).

Основними ідеями, що закладені в підходах до впровадження МФР, стали:

- забезпечення можливості подачі органами місцевого самоврядування заяв та документів для проведення державної реєстрації та внесення відповідних змін в загальнодержавні реєстри;
- посилення контролю за веденням реєстрів;
- узгодженість реєстрів між собою (Єдина уніфікована форма, взаємопов'язаність даних)
- запровадження принципу «Вся інформація – в одних руках»;
- можливість обміну відомостями між органами місцевого самоврядування, Державною фіскальною службою, Державною службою з питань геодезії, картографії та кадастру, Державною службою статистики, Міністерства юстиції України, Територіальними реєстраційними службами, БТІ, ДП «Національні інформаційні системи»;
- поетапна передача повноважень у сфері державної реєстрації органам місцевого самоврядування.

Основними стратегічними етапами діяльності в даному напрямі визначено:

- Створення модельної оболонки реєстру та запровадження її використання на місцевому рівні;
- Розробка відповідних нормативно-правових актів для законодавчого закріплення повноважень ОМС в даній сфері;
- Проведення інвентаризації з метою наповнення реєстрів;
- Надання ОМС повноважень щодо користування Загальнодержавними реєстрами;
- Передача контрольних повноважень на рівень ОМС;
- Адміністрування місцевих податків на рівні ОМС.

Експертами проекту напрацьовано технічне завдання з впровадження системи Муніципальний фіскальний реєстр. Основною метою МФР визначено систематизацію відомостей про нерухоме майно, комунальне майно, земельні ділянки, місця для паркування, найманих працівників, роботодавців, підприємців та облік працівників органів місцевого самоврядування, учнів, дітей дошкільного віку, населення, що обслуговується закладами охорони здоров'я, громадян, що потребують соціальної допомоги, реєстри осіб пільгових категорій.

Впровадження системи МФР надасть можливість органам місцевого самоврядування оптимізувати видаткову частину та наповнити дохідну частину місцевих бюджетів, проаналізувати обсяги пільг та доцільності їх надання, прогнозувати необхідний обсяг коштів на повне забезпечення виконання делегованих повноважень.

Запропоновано такий порядок розробки МФР:

- вивчення закордонного досвіду з впровадження реєстру, зокрема Грузії, Польщі, країн Балтії;
- визначення переліку необхідних реєстрів та набору їх основних параметрів і складових;
- погодження основних характеристик реєстрів з ОМС;
- створення тестової модельної оболонки;
- законодавче закріплення прав ОМС з ведення відповідних реєстрів;
- розробка Положення про Муніципальний фіскальний реєстр;
- впровадження МФР в діяльність ОМС;
- інформування громадян про діяльність органів місцевого самоврядування у системі МФР.

Розроблена система повинна забезпечувати надійний захист інформації, швидке надання відомостей, узгоджуватись із загальнодержавними реєстрами, мати можливість синхронізації даних, можливість вільного розповсюдження та встановлення програмного забезпечення, можливість одночасної онлайн роботи з окремим реєстром всіх користувачів, бути розроблена на базі сучасних технологій із можливістю подальшої модернізації.

Оновлена система реєстрів в повній мірі втілить у собі принципи самодостатніх фінансово спроможних громад, дозволить отримувати та використовувати всю необхідну інформацію максимально швидко та ефективно. Крім, того сприятиме врегулюванню спірних питань між контролюючими органами та платниками податків.

Бюджетний калькулятор

Ця діяльність планувалась в проекті ПБП Європейського Союзу, призупиненого у зв'язку з банкрутством банку Хрещатик. Зважаючи на гостру потребу у такому інструменті для потенційних ОТГ - для обрахування проекту бюджету майбутніх ОТГ відповідно до отриманих делегованих повноважень - ПУЛЬСом розпочато роботу з розробки методичних рекомендацій щодо розрахунку бюджету майбутньої ОТГ за джерелами наповнення дохідної частини та напрямками використання коштів бюджету (тобто за доходами та видатками) під умовною назвою «Бюджетний калькулятор».

На початковому етапі визначено: цілі та завдання, форми та засоби їх реалізації, очікувані результати, методологія побудови розрахунку: визначення переліку показників (вхідні та вихідні), форма їх подання, джерела отримання інформації, параметри розрахунку. Були структуровані інформаційні блоки: соціально-економічні показники ОТГ (показники розміщення, соціально-демографічні показники, показники інфраструктурної спроможності), загальна сума та структура доходів ОТГ (розрахунковий обсяг доходів, доходи загального та спеціального фондів бюджету, в тому числі доходи бюджету розвитку ОТГ, міжбюджетні трансферти), видатки ОТГ (розрахунковий обсяг видатків, видатки по галузях та їх складові, змінні, що впливають на видатки/доходи бюджету ОТГ), загальний баланс бюджету.

2.1.2. Поширення кращих практик та реплікація досвіду

... Діяльність за цим напрямом у звітному кварталі не здійснювалась

2.2. Створено умови та інструменти для доступу ОМС до додаткових фінансових ресурсів

2.2.1 Навчання для посадових осіб ОМС

Діяльність за цим напрямом не здійснювалась

2.2.2. Просування доступу до ресурсів

У звітному періоді основна діяльність за цим напрямом не здійснювалась.

ОР 3: Спроможність зацікавлених сторін збільшилась

Контекст

Децентралізаційні реформи в Україні тривають – міста користуються досягненнями бюджетної децентралізації, освоюючи збільшені ресурси на користь громад, продовжується передача повноважень та функцій на рівень громад. В той же час процес консолідації та формування спроможних громад у порівнянні з минулим роком, помітно сповільнився. Зрозуміло, що більшої уваги потребує просування успіхів реформ, діяльність, спрямована на мотивацію громад до об'єднання.

ПУЛЬС зосереджує увагу на безпосередніх учасниках процесу реформування - стейкхолдерах реформи на усіх рівнях, серед яких: державні діячі, посадовці місцевого самоврядування, в тому числі об'єднаних територіальних громад, медійники, громадськість.

Проект реалізує комплекс різноманітних навчально-професійних заходів для ОМС, сприяє формуванню у них спроможності освоїти нові повноваження, вчить працювати в нових умовах децентралізації та просувати свої досягнення. Для державних посадовців та парламентарів готуються висновки до проектів НПА, узагальнюються проблеми ОМС та надаються пропозиції з їх розв'язання. При цьому ПУЛЬС надає для ЦОДВ канали поширення меседжів про державну політику щодо реформ. Для ЗМІ комунікаційний компонент Проекту готує та розсилає прес-новини та «гарячі» прес-розсилки. Для широкої громадськості поширюються месиджі через різноманітні ЗМІ – телебачення, радіо, друковані, інтернет, соціальні мережі.

Проект продовжив активне партнерство з Мінрегіоном (в тому числі в рамках Меморандуму про співпрацю) та формує сприятливе поле для проведення децентралізаційних реформ у регіонах. Повністю сформовано регіональний кадровий потенціал: у всіх областях розпочали активну діяльність регіональні консультанти ПУЛЬСу за трьома напрямками – місцеві фінанси, правові питання та комунікації. Також переформатовано діяльність регіональних відділень АМУ, які разом з трьома консультантами стали інтелектуально-консультативними осередками змін в областях.

Важливим завданням цього року є продовження формування спроможних громад. Станом на червень 2016 року в Україні сформовано 172 ОТГ (у 159 з них вибори пройшли минулого року і вони мають прямі міжбюджетні стосунки з держбюджетом). Однак, цей процес потребує активізації. Прем'єр-міністр України В.Гройсман на засіданні Уряду 8 червня сказав: «Децентралізація – одна з ключових реформ в Україні, яка має бути продовжена та потребує нового поштовху».

З метою стимулювання нової хвилі об'єднання громад АМУ ініціювала всеукраїнську акцію «Децентралізаційний марафон», старт якої було проголошено під час XII Українського муніципального форуму (21 червня, м.Одеса). В рамках марафону ПУЛЬС проведе більше 1000 виїзних інформаційно-консультаційних та роз'яснювально-мотивуючих заходів у потенційно об'єднаних громадах у всіх областях України. Позитивний приклад представників ОТГ, що вже об'єдналися, стане мотиваційним чинником. Урочистий початок марафону оголосили Віце-прем'єр-міністр Г.Зубко, Перший заступник Глави Адміністрації Президента України В.Ковальчук та Голова Асоціації міст України, Київський міський голова В.Кличко. підписавши символічний плакат вони засвідчили політичну волю різних гілок влади до децентралізаційних реформ та підтримку АМУ як безпосереднього учасника реалізації реформ з децентралізації влади.

ПУЛЬС інтенсифікував інформаційну діяльність, спрямовану на промоцію децентралізації та об'єднання територіальних громад. Ця діяльність стала ефективнішою завдяки включенню у систему збирання та поширення інформації 24 регіональних консультантів з комунікацій; використанню різноманітних каналів спілкування; розробці нових інформаційних продуктів та меседжів.

3.1. ОМС та стейкхолдери знають та спроможні виконувати нові повноваження, що витікають із децентралізаційної реформи

3.1.1. Навчання для ОМС місцевого рівня

Практикуми із застосування законодавства в РВ АМУ

Практикуми з застосування законодавства – це одноденні заходи для працівників місцевого самоврядування, які ПУЛЬС проводить у Регіональних відділеннях АМУ. Головна мета – вивчення і роз'яснення застосування законодавчих новацій та чинних законів, обмін досвідом.

Теми практикумів було визначено за результатами моніторингу потреб у навчанні, проведеного РВ АМУ.

У квітні - червні 2016 року відбулося **34 практикуми із застосування законодавства**, у яких взяли участь **720** посадовців місцевого самоврядування.

Дата, місце проведення, коло учасників	Тема	Інформація про захід
5 квітня 2016 року Рівненське РВ АМУ м.Рівне Учасники: 20 осіб - міські, селищні голови, їх заступники, керівники управлінь з питань ЖКГ.	Застосування у практичній роботі органів місцевого самоврядування Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку»	В ході практикуму учасники засвоїли теоретичні положення Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», отримали рекомендації модератора щодо його реалізації. Зокрема, детально розглянуто організаційно-правові засади управління багатоквартирним будинком, права наймачів, обов'язки співвласників, форми управління тощо. Учасники обговорили практичні аспекти участі органів місцевого самоврядування у процесі здійснення права власності у багатоквартирному будинку; актуальні питання створення малих та середніх управляючих компаній, реформування житлово-комунальних підприємств і завдання органів місцевого самоврядування в контексті цих новацій.
8 квітня 2016 року Житомирське РВ АМУ м.Житомир Учасники: 20 осіб - заступники міських голів з гуманітарних питань, керівники та фахівці служб соціального захисту населення.	Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту населення. Законодавче регулювання і практичний досвід	В ході практикуму розглянуто питання законодавчого регулювання соціального захисту та організації надання в громадах соціальних послуг особам, які потребують особливої підтримки; розроблення та виконання відповідних місцевих програм. Модератор проаналізував актуальні питання застосування законодавства щодо надання пільг, засобів технічної реабілітації, реабілітаційних послуг громадянам, які цього потребують, у тому числі учасникам АТО та їх сім'ям. На практикумі презентовано досвід роботи «Центру соціальної допомоги учасникам АТО та їх сім'ям». Цікавим та пізнавальним для учасників був міні-тренінг, в ході якого вивчено підходи до запобігання професійному вигоранню.
12 квітня 2016 року Львівське РВ АМУ	Впровадження енергоощадних	В ході практикуму йшлося про особливості правового регулювання впровадження

<p>м.Львів</p> <p>Учасники: 30 осіб - міські, селищні голови, їх заступники, керівники управлінь та відділів з питань ЖКГ.</p>	<p>технологій у житлово-комунальному господарстві територіальних громад: правове забезпечення і особливості застосування</p>	<p>енергоощадних технологій у житлово-комунальному господарстві територіальних громад. Модератор ознайомив учасників з методами зменшення використання електричної енергії на об'єктах ЖКГ та ОСББ, оцінки впровадження світлодіодного освітлення у бюджетних установах. Також модератор дав вичерпні консультації щодо проведення комплексної термомодернізації існуючого житлового фонду для скорочення споживання енергоресурсів.</p>
<p>13 квітня 2016 року Закарпатське РВ АМУ м.Ужгород</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські, селищні, сільські голови, керівники управлінь та відділів з питань земельних ресурсів.</p>	<p>Актуальні питання виконання законодавства органами місцевого самоврядування в сфері управління земельними ресурсами територіальної громади</p>	<p>Учасники практикуму обговорили законодавчі зміни в сфері управління земельними ресурсами. Зокрема, розглянуто новації щодо отримання органами місцевого самоврядування інформації з Державного земельного кадастру та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, порядок проведення стажування місцевих службовців, які працюватимуть з реєстрами. Актуальним стало обговорення законодавчих змін щодо проведення земельних торгів. Модератор ознайомив учасників з покроковою схемою організації земельних аукціонів, строками їх проведення, примірниками місцевих рішень. Також модератор прокоментував законодавчо-нормативні основи і практику вирішення земельних питань для об'єднаних територіальних громад.</p>
<p>15 квітня 2016 року Київське РВ АМУ м.Київ</p> <p>Учасники: 20 осіб – міські голови та їх заступники, фахівці, відповідальні за громадський порядок.</p>	<p>Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері забезпечення громадського порядку. Правові аспекти і практика</p>	<p>Учасники заходу розглянули законодавчу базу, що регламентує діяльність органів місцевого самоврядування в сфері забезпечення та підтримки правопорядку в громадах. Це Закони України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охоронну діяльність», «Про благоустрій населених пунктів», «Про захист прав споживачів», Кодекс України про адміністративні правопорушення та інші нормативні акти. Разом з модератором учасники проаналізували юридичні та практичні аспекти використання різних варіантів реалізації повноважень для охорони громадського порядку на території громади. Серед них, зокрема, створення власних охоронних комунальних підприємств, створення окремих структурних підрозділів з наділенням відповідних функцій, укладання договорів з національною поліцією про спільну охоронну діяльність.</p>
<p>15 квітня 2016 року Дніпропетровське РВ АМУ м. Дніпропетровськ</p>	<p>Забезпечення прозорості та відкритості діяльності органів місцевого самоврядування:</p>	<p>В ході практикуму модератор розповіла про теорію і практику застосування у роботі комунікативних підрозділів органів місцевого самоврядування законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної</p>

<p>Учасники: 20 осіб - керівники прес-служб, інформаційних управлінь та відділів міських рад</p>	<p>правове забезпечення і практичний досвід</p>	<p>інформації», «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації». Під час дискусії акцент зроблено на впровадженні у роботі міських рад проактивної інформаційної політики. Особливий інтерес учасників викликав розгляд практичних аспектів виконання закону про доступ до публічної інформації. Докладно розглянуто питання підготовки і надання інформації на журналістські запити: форми відповіді, строки, причини відмови. Корисним стало обговорення практики запровадження нових медіа технологій у роботі комунікативних підрозділів органів місцевого самоврядування.</p>
<p>15 квітня 2016 року Харківське РВ АМУ м. Харків</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські, селищні голови, їх заступники, керівники управлінь та відділів з питань ЖКГ.</p>	<p>Актуальні аспекти реалізації Закону України «Про особливості здійснення права власності в багатоквартирному будинку» та формування прозорих відносин споживача та надавача послуг на ринку ЖКГ</p>	<p>Учасники практикуму розглянули основні положення Закону України «Про особливості здійснення права власності в багатоквартирному будинку» та алгоритм дій для його практичного впровадження. В ході практикуму модератором сформовано чіткі поради щодо підготовки житлового господарства міст для впровадження новацій, вирішення проблемних питань діяльності ОСББ і переходу на нові форми управління. Особливу увагу приділено питанням формування інституту професійних управителів та критеріям оцінки управляючих компаній у сфері надання житлово-комунальних послуг.</p>
<p>22 квітня 2016 року Запорізьке РВ АМУ м.Мелітополь</p> <p>Учасники: 20 осіб - заступники міських голів, керівники ЦНАПів, начальники управлінь економічного розвитку.</p>	<p>Розширення повноважень органів місцевого самоврядування у сфері надання адміністративних послуг. Законодавче забезпечення діяльності Центрів надання адміністративних послуг населенню.</p>	<p>В ході практикуму розглянуто зміни до законодавства щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг. Місцеві посадовці обговорили практичні заходи, які необхідно здійснити у зв'язку з децентралізацією функцій органів юстиції з проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань. Також обговорено послідовність дій сільських, селищних та міських рад для забезпечення виконання повноважень з надання відомостей Державного земельного кадастру та проведення реєстрації місця проживання фізичних осіб.</p>
<p>22 квітня 2016 року Волинське РВ АМУ м.Луцьк</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські та селищні голови, їх заступники, керівники управлінь та відділів з питань економіки.</p>	<p>Новації у податковому законодавстві та їх вплив на розвиток територіальних громад</p>	<p>Модератор практикуму ознайомила слухачів з новаціями у податковому законодавстві та висвітила їх вплив на процес формування і виконання місцевих бюджетів. Учасники практикуму обговорили питання: оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, встановлення ставки плати за землю, справляння акцизного збору з роздрібною торгівлю підакцизних товарів, зміни в оподаткуванні доходів фізичних осіб.</p>

		Активну дискусію викликала тема адміністрування місцевих податків і зборів.
<p>11 травня 2016 року Тернопільське РВ АМУ м.Тернопіль</p> <p>Учасники: 25 осіб - заступники міських, селищних, сільських голів, голови об'єднаних громад, керівники ЦНАПів</p>	<p>Практика впровадження законодавства щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування в частині надання адміністративних послуг</p>	<p>Під час роботи практикуму учасники глибоко опрацювали нормативно-правову базу, поетапні кроки організації надання нових адміністративних послуг органами місцевого самоврядування, приведення відомчих нормативно-правових актів до вимог ЗУ «Про адміністративні послуги».</p> <p>Також обговорено зміни до законодавства, що регулюють процедуру державної реєстрації місця проживання фізичних осіб, юридичні та практичні аспекти ведення реєстру територіальної громади.</p>
<p>13 травня 2016 року Чернівецьке РВ АМУ м.Чернівці</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські, селищні голови, їх заступники, голови об'єднаних громад, секретарі рад, керівники ЦНАПів, керівники відділів з питань державної реєстрації місцевих рад</p>	<p>Організація надання адміністративних послуг населенню органами місцевого самоврядування: законодавче забезпечення та практичний досвід</p>	<p>Робота заходу зосередилась на розгляді юридичних і практичних питань виконання органами місцевого самоврядування нових повноважень: організація реєстрації місця проживання фізичних осіб; проведення державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності та громадських організацій; зміни до законодавства щодо державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.</p> <p>Глибокий інтерес учасники виявили до нових можливостей поповнення місцевого бюджету. Корисним стало ознайомлення із досвідом роботи ЦНАПу Чернівецької міської ради.</p>
<p>17 травня 2016 року Кіровоградське РВ АМУ м.Кіровоград</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські голови, їх заступники, керівники управлінь та відділів з питань ЖКГ.</p>	<p>Законодавче забезпечення впровадження енергозберігаючих заходів у сфері ЖКГ</p>	<p>Учасники практикуму мали змогу систематизувати знання про правові основи впровадження енергоефективних заходів у ЖКГ; обговорили правові та практичні аспекти, здобутки і перспективи реалізації енергозбереження у ЖКГ, соціальній та промисловій сферах; розглянули нові тенденції та практичний досвід впровадження альтернативних видів палива в бюджетних установах.</p> <p>Учасники отримали детальні роз'яснення модератора, обмінялися досвідом вирішення проблем в ході підготовки і виконання програм з енергозбереження.</p>
<p>18 травня 2016 року Хмельницьке РВ АМУ м.Хмельницький</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські, селищні, сільські голови об'єднаних громад, їх заступники, старости.</p>	<p>Законодавче забезпечення діяльності старост: порядок обрання, повноваження, відповідальність</p>	<p>Модератор ознайомив учасників з правовими засадами діяльності старост в об'єднаній територіальній громаді. Зокрема, докладно вивчено відповідні положення законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про місцеві вибори». Особливу увагу приділено питанням підготовки та прийняття місцевою радою положення про старосту, розробленню посадової інструкції.</p> <p>Актуальним стало висвітлення модератором питань щодо порядку проведення виборів сільських старост, повноважень старости у сфері надання адміністративних послуг</p>

		жителям та організації його роботи.
19 травня 2016 року Одеське РВ АМУ м.Одеса Учасники: 20 осіб - заступники міських голів, керівники управлінь та відділів з питань ЖКГ	Управління житловим фондом. Нормативно-правове забезпечення та практичний досвід створення і функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ)	Учасники практикуму докладно ознайомились із Законом України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», змінами до Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирних будинків», Типового статуту ОСББ, інших нормативно-правових актах. Жваву дискусію викликали питання про реформування житлово-комунальних підприємств, формування критеріїв до управляючих компаній, можливості професійної підготовки управителів житлових будинків.
19 травня 2016 року Полтавське РВ АМУ м.Миргород Учасники: 35 осіб - міські голови, заступники міських голів, голови ОТГ, керівники ЦНАПів, секретарі місцевих рад.	Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері надання адміністративних послуг: законодавчі новації та особливості їх застосування	У ході засідання посадовці місцевого самоврядування обговорили нові повноваження в сфері надання адміністративних послуг. Учасники засідання отримали фахові рекомендації модератора щодо застосування нового законодавства на практиці, детально обговорили шляхи вирішення проблемних питань, обмінялися досвідом. Корисним стало ознайомлення із досвідом роботи ЦНАПу Миргородської міської ради з організації надання нових адміністративних послуг.
19 травня 2016 року Херсонське РВ АМУ м.Херсон Учасники: 20 осіб - заступники міських голів, керівники управлінь та відділів соціального захисту населення.	Законодавче регулювання повноважень органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту населення. Практика організації надання соціальних послуг на рівні громади	Учасники практикуму обговорили законодавчі новації в системі надання соціальних послуг населенню; актуальні питання взаємодії органів місцевого самоврядування з місцевими органами державної влади з надання соціальних послуг; можливості органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад з організації надання соціальних послуг. В ході практикуму висвітлено актуальні питання підготовки локальних нормативних актів та особливості фінансування місцевих програм надання соціальної допомоги. Зацікавленість учасників викликала презентація міжнародного досвіду щодо практики впровадження соціального замовлення - залучення на грантовій або тендерній основі громадських організацій до надання соціальних послуг.
19 травня 2016 року Харківське РВ АМУ м.Харків Учасники: 20 осіб - міські, сільські та селищні голови потенційних центрів майбутніх об'єднаних громад, їх заступники,	Законодавчі засади організації роботи об'єднаних громад: нові можливості та перспективи	В ході практикуму розглянуто основні положення Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та проблеми його практичного застосування. Учасники отримали фахові рекомендації модератора щодо підготовки правових актів місцевих рад про об'єднання, проаналізували недоліки, що мають місце в правовому регулюванні, та можливі ризики. Особливу увагу під час заходу приділено

<p>секретарі місцевих рад, юристи.</p>		<p>етапам створення об'єднаної територіальної громади, можливостям корегування Перспективного плану, проведенню аналізу місцевих ресурсів та спроможності майбутньої громади, вивченню досвіду Старосалтівської та Мереф'янської об'єднаних територіальних громад.</p>
<p>20 травня 2016 року Сумське РВ АМУ м.Суми</p> <p>Учасники: 20 осіб - заступники міських голів, керівники ЦНАПів, начальники управлінь економічного розвитку.</p>	<p>Законодавство і державна політика у сфері надання адміністративних послуг</p>	<p>Місцеві посадовці отримали вичерпні консультації модератора щодо організації виконання нових повноважень органів місцевого самоврядування в частині державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, проведення реєстрації місця проживання жителів громад.</p> <p>В ході практикуму учасники ознайомились з основами нормативно-правового забезпечення діяльності Центрів надання адміністративних послуг та розглянули питання внесення змін до положень і регламентів ЦНАПів.</p>
<p>24 травня 2016 року Івано-Франківське РВ АМУ м.Івано-Франківськ</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські голови, заступники міських голів, керуючі справами, секретарі рад, юристи.</p>	<p>Організаційно-правові засади роботи міської, селищної, сільської рад та їх виконавчих органів</p>	<p>Під час засідання детально вивчено нормативно-правові акти, що регламентують роботу місцевої ради та її виконавчих органів. Зокрема, учасники практикуму обговорили питання проведення сесій; засідань постійних комісій і робочих груп, діяльності депутатів, звітування сільського, селищного, міського голови перед громадою, а депутатів перед виборцями. Також розглянуто питання структури, порядку утворення і методів роботи виконавчих органів.</p> <p>Друга частина практикуму була присвячена характеристиці законодавства з питань навчання, підготовки та перепідготовки кадрів місцевого самоврядування та депутатського корпусу.</p>
<p>25 травня 2016 року Черкаське РВ АМУ м.Черкаси</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські, селищні голови, їх заступники, керівники та фахівці управлінь з питань ЖКГ.</p>	<p>Особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку: законодавчі засади та існуючі практики</p>	<p>У ході практикуму розглянуто практику реалізації законодавства в частині створення та діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, роль та завдання у цьому контексті органів місцевого самоврядування. Обговорено актуальні питання реформування житлово-комунальних підприємств, формування критеріїв діяльності управляючих компаній-надавачів послуг та професійної підготовки управителів.</p> <p>Досвідом у реформуванні сфери управління житловими будинками поділилися фахівці із міст Черкаси, Сміла, Тальне, Чигирин.</p>
<p>26 травня 2016 року Луганське РВ АМУ м.Севєродонецьк</p> <p>Учасники: 20 осіб - заступники голів, керівники</p>	<p>Застосування законодавства про службу в органах місцевого самоврядування: обмеження, декларування доходів,</p>	<p>Під час практикуму розглянуто практичні аспекти застосування Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування». Модератор детально розповів про обмеження, пов'язані з прийняттям на службу в органи місцевого самоврядування, класифікацію посад та рангів посадових осіб, припинення</p>

<p>управління/відділів кадрів та внутрішньої політики, бухгалтери.</p>	<p>відповідальність</p>	<p>служби в органах місцевого самоврядування. Учасники вивчили вимоги Закону України «Про запобігання і протидії корупції» щодо декларування майна, доходів, витрат і зобов'язань фінансового характеру та оприлюднення декларацій, отримали фахові рекомендації модератора з цих питань. Також розглянуто питання відповідальності та пенсійного забезпечення посадовців місцевого самоврядування.</p>
<p>26 травня 2016 року Миколаївське РВ АМУ м.Миколаїв</p> <p>Учасники: 17 осіб - міські голови, їх заступники, секретарі міських рад, керуючі справами.</p>	<p>Законодавчі аспекти та практика використання технологій електронного урядування в роботі органів місцевого самоврядування</p>	<p>Під час практикуму учасники отримали вичерпну інформацію щодо нормативно-правового забезпечення електронного урядування та електронної демократії, забезпечення ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування та громади за допомогою інформаційно-телекомунікаційних технологій. Модератор провів аналіз електронних послуг та досвіду їх впровадження в Європі та Україні, зупинився на правових та практичних аспектах впровадження інструментів електронного урядування та електронної демократії в органах місцевого самоврядування для запобігання та протидії проявам корупції. Серед учасників практикуму відбулась плідна дискусія щодо роботи веб-сайтів місцевих рад та впровадження в діяльність систем електронного документообігу.</p>
<p>26 травня 2016 року Чернігівське РВ АМУ м.Чернігів</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські голови, сільські голови, керівники управлінь та відділів з питань земельних ресурсів та містобудування.</p>	<p>Практичні питання виконання законодавства у сфері управління земельними ресурсами громади. Особливості взаємодії органів місцевого самоврядування з органами виконавчої влади</p>	<p>В ході практикуму обговорено практичні питання дотримання вимог законів при управлінні та розпорядженні земельними ресурсами громад. Модератор дав детальні пояснення щодо застосування містобудівного законодавства, розробки та ведення містобудівної документації, особливостей вилучення та надання в користування земельних ділянок. Жваве обговорення викликали питання орендної плати за землю та труднощі, які виникають під час виділення земельних ділянок учасникам АТО. Під час практикуму також розглянуто напрями взаємодії органів місцевого самоврядування з державними виконавчими органами в сфері земельних відносин.</p>
<p>3 червня 2016 року Житомирське РВ АМУ м.Житомир</p> <p>Учасники: 20 осіб - заступники міських голів, керівники фінансових департаментів, управлінь та відділів місцевих рад,</p>	<p>Виконання місцевих бюджетів в умовах фінансової децентралізації. Правові та практичні аспекти.</p>	<p>У ході практикуму учасники проаналізувати практику реалізації бюджетного законодавства, яке передбачає закріплення за місцевими бюджетами стабільних джерел доходів. Учасники практикуму отримали фахові рекомендації модератора щодо формування і виконання бюджету обласного значення (нині потенційні центри об'єднаних громад), інформування громади про його підготовку на наступний рік; обговорили</p>

<p>представники ОТГ</p>		<p>можливості наповнення місцевих бюджетів та шляхи скорочення витрат. Також розглянуто питання щодо впровадження інформаційної системи енергомоніторингу та бюджетної звітності в ІСЕ для аналізу та планування бюджетних витрат на енергоносії.</p>
<p>3 червня 2016 року Київське РВ АМУ м. Київ</p> <p>Учасники: 20 осіб - заступники міських голів, керівники фінансових департаментів, управлінь та відділів місцевих рад.</p>	<p>Актуальні питання застосування органами місцевого самоврядування законодавства у сфері фінансово-бюджетної децентралізації</p>	<p>Учасники практикуму розглянули законодавчі засади та результати бюджетної децентралізації у 2015 році в Київській області; ознайомились із правовими аспектами регулювання бюджетних відносин на місцях та розширення дохідної частини місцевих бюджетів. На практикумі розглянуто питання подальшого функціонування закладів професійно-технічної освіти у зв'язку із змінами до Держбюджету на 2016 рік, якими передано управління таких закладів на місцевий рівень. Корисною також стала тема запровадження учасницького бюджетування у містах. Учасники ознайомилися з досвідом реалізації програми партисипаторного бюджету у м.Ірпінь.</p>
<p>9 червня 2016 року Львівське РВ АМУ м.Львів</p> <p>Учасники: 30 осіб - заступники міських голів, керівники фінансових департаментів, управлінь та відділів місцевих рад</p>	<p>Нормативно-правова база формування місцевих бюджетів</p>	<p>Учасники заходу ознайомились з нормативно-правовим забезпеченням формування дохідної та видаткової частин місцевих бюджетів, обговорили шляхи підвищення ефективності використання бюджетних коштів та забезпечення прозорості бюджетного процесу для громадськості Учасники ознайомились зі змінами в оподаткуванні з січня 2016 року. Особливу дискусію викликали питання встановлення ставок податку на нерухомість та плати за землю. Велике зацікавлення викликав міні-тренінг, в ході якого учасники проаналізували можливі доходи бюджету з урахуванням новацій Податкового кодексу України, а також провели розрахунки видатків бюджету на освіту, охорону здоров'я та культуру.</p>
<p>10 червня 2016 року Рівненське РВ АМУ смт. Острожець</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські, селищні голови, секретарі рад, керівники юридичних відділів.</p>	<p>Актуальні питання виконання норм антикорупційного законодавства посадовими особами органів місцевого самоврядування. Врегулювання конфліктів інтересів в місцевому самоврядуванні</p>	<p>Учасники практикуму розпочали роботу з аналізу нового Закону України «Про запобігання корупції»: основні положення, засади функціонування системи запобігання корупції в органах місцевого самоврядування, порядок застосування антикорупційних механізмів, відповідальність місцевих посадовців за вчинення корупційних правопорушень. Детально розглянуто заходи запобігання одержанню неправомірних вигод чи подарунків. Другим етапом практикуму стало вивчення питань виявлення та врегулювання конфлікту інтересів у роботі осіб, уповноважених на виконання функцій місцевого</p>

		самоврядування. Також учасники практикуму ознайомились з особливостями заповнення паперових та електронних декларацій.
<p>14 червня 2016 року Вінницьке РВ АМУ м.Вінниця</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські голови, заступники міських голів, відділів з питань державної реєстрації, керівники ЦНАПів</p>	<p>Розширення повноважень органів місцевого самоврядування з надання адміністративних послуг</p>	<p>В ході практикуму місцеві посадовці розглянули нормативно-правову базу з організації надання адміністративних послуг органами місцевого самоврядування; ознайомились з досвідом ЦНАПів області щодо організації надання нових послуг - реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, реєстрація прав на нерухоме майно.</p> <p>Активну дискусію викликало питання виконання повноважень органами місцевого самоврядування у сфері реєстрації місця проживання та зняття з реєстрації фізичних осіб. Модератор сформував рекомендації щодо вирішення проблемних питань, серед яких: робота з Державним реєстром виборців; закупівля спеціального обладнання для виготовлення ID-карток; взаємодія з Державною міграційною службою.</p>
<p>15 червня 2016 року Кіровоградське РВ АМУ м.Кіровоград</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські, селищні, сільські голови, їх заступники, представники об'єднаних громад, керівники ЦНАПів.</p>	<p>Впровадження законодавства щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування у сфері надання адміністративних послуг</p>	<p>Учасники отримали фахові рекомендації щодо виконання нових повноважень органами місцевого самоврядування в частині державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, проведення реєстрації місця проживання жителів громад.</p> <p>В ході практикуму учасники ознайомились з основами нормативно-правового забезпечення діяльності Центрив надання адміністративних послуг та розглянули питання внесення змін до положень і регламентів ЦНАПів у зв'язку з децентралізацією повноважень у сфері надання адміністративних послуг.</p>
<p>15 червня 2016 року Закарпатське РВ АМУ м. Тячів</p> <p>Учасники: 20 осіб - міські, селищні голови міст та селищ, які мають намір об'єднатися, сільські голови прилеглих до них сіл, секретарі місцевих рад.</p>	<p>Застосування законодавства щодо формування об'єднаних територіальних громад. Досвід трансформації Тячівської об'єднаної громади</p>	<p>Модератор практикуму окреслив ключові положення Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» та інших нормативно-правових актів, що регламентують процес об'єднання. Зокрема, представники громад отримали вичерпні консультації щодо етапів та термінів проведення громадських слухань, роз'яснювальної роботи серед мешканців населених пунктів (особливо – у сільській місцевості), вимог до рішень сесій щодо об'єднання громад, підготовки та проведення перших виборів.</p> <p>Деякі практичні аспекти процесу створення нових громад висвітлено на прикладі Тячівської міської об'єднаної громади.</p>
<p>15 червня 2016 року Івано-Франківське РВ АМУ м. Івано-Франківськ</p>	<p>Практичні аспекти реалізації Закону України «Про особливості здійснення</p>	<p>Учасники практикуму розглянули питання практичного застосування Закону «Про особливості здійснення права в багатоквартирному будинку». В контексті</p>

<p>Учасники: 20 осіб - міські голови, їх заступники, керівники управлінь/відділів з питань ЖКГ</p>	<p>права власності у багатоквартирному будинку»</p>	<p>законодавчих новацій обговорено проблемні питання управління багатоквартирними будинками та способи їх вирішення, актуальні питання реформування житлово-комунальних підприємств та створення управляючих компаній.</p> <p>В ході практикуму детально розглянуто роль та завдання органів місцевого самоврядування щодо сприяння створенню та діяльності ОСББ: надання мешканцям громад юридичної та організаційної допомоги при створенні об'єднань співвласників.</p>
<p>16 червня 2016 року Харківське РВ АМУ м.Харків</p> <p>Учасники: 20 осіб - заступники міських голів, керівники фінансових департаментів, управлінь та відділів місцевих рад.</p>	<p>Місцеві бюджети: законодавчі новації, проблеми та шляхи їх вирішення</p>	<p>В ході практикуму учасники проаналізували зміни до Бюджетного та Податкового кодексів України в частині передачі органам місцевого самоврядування додаткових повноважень і закріплення стабільних джерел доходів для їх реалізації, обговорили проблеми органів місцевого самоврядування в сфері фінансів і можливі шляхи їх вирішення.</p> <p>На прикладі м.Харкова учасники навчання ознайомились з практикою застосування норм бюджетного та податкового законодавства, формування доходів та видатків бюджету міста, реалізації програм соціально-економічного розвитку. Активна дискусія відбулася при розгляді питання адміністрування місцевих податків.</p> <p>Також учасники обговорили практику застосування програмно - цільового методу бюджетного планування.</p>
<p>17 червня 2016 року Дніпропетровське РВ АМУ, м. Дніпропетровськ</p> <p>Учасники: 20 осіб - заступники міських голів, начальники фінансово-економічних департаментів та управлінь міст.</p>	<p>Особливості здійснення публічних закупівель органами місцевого самоврядування: законодавчі новації</p>	<p>В ході практикуму розглянуто зміни до законодавства, що регулює процедури закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти. Учасники ознайомились з новими правилами здійснення тендерної закупівлі. Зокрема обговорено порядок створення комітету з конкурсних торгів, питання розробки тендерної документації; укладання договорів, відповідальності та контролю у сфері державних закупівель.</p> <p>Корисним стало практичне заняття, в ході якого місцеві фахівці ознайомились з порядком проведення закупівель в електронній системі закупівель ProZorro та практичним використанням веб-порталу ProZorro.gov.ua.</p>
<p>17 червня 2016 року Херсонське РВ АМУ смт.Нововоронцовка</p> <p>Учасники: 20 осіб - представники ОТГ, селищні, сільські голови, фахівці з бюджетних питань з селищ/сіл</p>	<p>Практичне застосування законодавства у сфері фінансово-бюджетної децентралізації</p>	<p>Учасники обговорили норми бюджетного та податкового законодавства в частині збільшення джерел формування дохідної бази місцевих бюджетів за рахунок передачі окремих доходів з державного бюджету на місцевий рівень; процес формування та виконання місцевих бюджетів в умовах дії децентралізації; проблемні питання підготовки інвестиційних проектів для реалізації за рахунок коштів Державного</p>

Нововоронцовського, Великоолександрівського і Високопільського районів		фонду регіонального розвитку. На прикладі Кочубеївської об'єднаної громади висвітлено особливості бюджетного процесу в ОТГ. Другим етапом практикуму стало ознайомлення з інструментами фінансового планування, зокрема, програмно-цільовим методом планування бюджетів.
--	--	--

Практикуми з розробки законодавства

Наприкінці минулого року за ініціативою всеукраїнських асоціацій місцевого самоврядування Розпорядженням Співкерера Верховної Ради України В.Гройсмана (2.12.2015р.) був створений Парламентський офіс місцевого самоврядування для підтримки процесу децентралізації та сприяння і допомоги органам місцевого самоврядування.

Головне завдання - забезпечення відкритості та прозорості діяльності Парламенту, народних депутатів України та посилення співпраці Верховної Ради України з органами місцевого самоврядування, їх асоціаціями, територіальними громадами.

Проект ПУЛЬС у співпраці з Парламентським офісом місцевого самоврядування та у його приміщенні проводить Практикуми з розробки законодавства для посадових осіб органів місцевого самоврядування. Ці дводенні навчальні заходи мають на меті отримання учасниками практичних знань і навичок з розробки проектів нормативно-правових актів та супровідних документів, вивчення принципів законотворчої роботи та законодавчого процесу, ознайомлення з роботою Верховної Ради України та парламентських Комітетів. Учасники визначаються на конкурсній основі з числа місцевих посадовців з громад-членів АМУ. Після проходження навчання їм видаються сертифікати. Такі заходи покликані сприяти залученню посадовців місцевого самоврядування до роботи з розробки і удосконалення законодавства, необхідного для реалізації галузевих реформ.

У звітному кварталі проведено **6 практикумів**, в яких взяли участь **128** посадовців місцевого самоврядування.

Дата, місце, тема, кількість та категорія учасників	Коротко про захід
07-08 квітня 2016 року Верховна Рада України (м.Київ) Тема: Практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань соціального захисту населення. Кількість учасників: 21 особа. Категорія учасників: працівники структурних підрозділів з питань соціального захисту населення виконавчих органів рад	Працівники Головного юридичного та науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, Інституту законодавства Парламенту ознайомили учасників практикуму з базовими принципами законотворчої роботи та законодавчого процесу, правилами оформлення проектів законів та основними вимогами законодавчої техніки, особливостями експертизи законопроектів, основами нормотворчості місцевого самоврядування. Жвава дискусія відбулась під час «круглого столу» за участю працівників секретаріатів Комітетів Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення; у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю,

	<p>Міністерства соціальної політики України, департаментів соціальної політики, фінансів Київської міської державної адміністрації, Асоціації міст України. Учасники обговорили нагальні питання нормативно-правового забезпечення в галузі соціального захисту населення, обмінялись досвідом вирішення конкретних проблем на місцях.</p>
<p>14-15 квітня 2016 року Верховна Рада України (м. Київ) Тема: Практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань охорони здоров'я Кількість учасників: 18 Категорія учасників: заступники міських та селищних голів, керівники структурних підрозділів виконавчих комітетів міських рад, фахівці з питань охорони здоров'я</p>	<p>З вступним словом до учасників звернулися перший заступник Виконавчого директора Асоціації міст України О.Слобожан та заступник керівника Управління по зв'язках з місцевими органами влади і органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України В.Рудковська. Працівники Головних юридичного та науково-експертного управлінь Апарату Верховної Ради України, Інституту законодавства парламенту ознайомлять учасників практикуму з базовими принципами законотворчої роботи та законодавчого процесу, правилами оформлення проектів законів та основними вимогами законодавчої техніки, особливостями експертизи законопроектів, основами нормотворчості місцевого самоврядування. Також слухачі взяли участь у «круглому столі» з питань нормативно-правового забезпечення галузі охорони здоров'я, яке проходило за участі представників Секретаріату парламентського Комітету з питань охорони здоров'я, Міністерства охорони здоров'я України, Київської міської державної адміністрації та Асоціації міст України.</p>
<p>21-22 квітня 2016 року. Верховна Рада України (м. Київ) Тема: Практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань освіти Кількість учасників: 21 Категорія учасників: селищні голови, секретарі селищних рад, заступники міських голів, представники виконавчих комітетів, начальники, заступники начальників, головні спеціалісти управлінь та відділів освіти.</p>	<p>Учасники заходу взяли участь у лекторії із законодавчих питань. У другій половині дня відбувся круглий стіл із питань нормативно-правового забезпечення. Під час круглого столу дискусію викликали питання, пов'язані зі створенням опорних навчальних закладів, розбіжностями у нормативно-правових документах. Обговорювалась проблема запровадження дистанційної форми навчання в загальноосвітньому навчальному закладі, зокрема фахівці потребують роз'яснень щодо обліку навантаження та оплати праці вчителя, який здійснює супровід дистанційної освіти. Учасники практикуму акцентували увагу на потребі нормативного урегулювання видатків на систему професійної освіти. Дискусію викликав наказ від 13.04.2016 № 433 Міністерства освіти і науки України «Про деякі питання формування штатних нормативів».</p>

	<p>Озвучувались проблеми реорганізації шкіл-інтернатів, індивідуального навчання дітей, щодо процедури ліцензування приватних навчальних закладів. Питання викликала й така форма навчання як сімейна освіта. Також учасники практикуму зазначили про необхідність приведення до порядку нормативів штатних розписів навчальних закладів та необхідності визначення норм наповнюваності класів у міській та сільській місцевостях. З-поміж питань дошкільної освіти зроблено акцент на доцільності безкоштовного харчування дітей у логопедичних групах. Актуальною залишається проблема замовлення навчальними закладами 50% підручників у видавництві, цінова політика на їх друк. Порушувались також питання захисту електронних баз даних системи освіти в Україні.</p> <p>Як зазначили учасники круглого столу, порушені проблеми є надзвичайно важливими для функціонування навчальних закладів та виконавчих органів сільських, селищних та міських рад України, поряд із тим, на жодне із запитань чіткої відповіді не було почуто. В цілому гості столиці підтвердили думку про необхідність проведення таких практикумів та висловили слова подяки на адресу керівництва Асоціації міст України за можливість дізнатись про процес створення законів, поспілкуватись із представниками Апарату Верховної Ради України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України та висловити свої пропозиції щодо удосконалення відповідних нормативних документів у галузі.</p>
<p>12-13 травня 2016 року. Верховна Рада України (м. Київ) Тема: Практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування питань сталого розвитку та містобудування Кількість учасників: 24 Категорія учасників: заступники міських та селищних голів, керівники структурних підрозділів виконавчих комітетів міських рад, фахівці з питань сталого розвитку та містобудування</p>	<p>В ході першого дня роботи учасники ознайомились з базовими принципами законотворчої роботи та законодавчого процесу, правилами оформлення проектів законів та основними вимогами законодавчої техніки, особливостями експертизи законопроектів.</p> <p>Актуальні питання нормативно-правового забезпечення в сфері сталого розвитку регіонів та містобудування обговорили під час круглого столу за участю працівників секретаріатів комітетів Верховної Ради України з питань економічної політики, будівництва, містобудування та житлово-комунального господарства, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та</p>

	<p>житлово-комунального господарства України, Департаменту містобудування та архітектури Київської міської державної адміністрації, Асоціації міст України.</p> <p>Протягом другого дня представники громад ознайомилися з роботою Департаменту містобудування та архітектури Київської міської державної адміністрації та отримали практичні знання і навички з розробки проектів нормативно-правових актів органів місцевого самоврядування.</p>
<p>19-20 травня 2016 року Верховна Рада України (м. Київ) Київська міська рада Тема: Практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань кадрів та організації роботи ради Кількість учасників: 14 Категорія учасників: заступники міських та селищних голів, керівники структурних підрозділів виконавчих комітетів міських рад</p>	<p>Учасники прослухали інформацію:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Головного юридичного управління парламенту про законодавчу процедуру та правила проектування нормативно-правових актів; - Головного науково-експертного управління ВР про особливості здійснення експертизи законопроектів; - Інституту законодавства ВРУ щодо процедурних аспектів нормотворчості на прикладі Верховної Ради України. <p>Після цього відбувся круглий стіл учасників з питань організаційного та кадрового забезпечення органів місцевого самоврядування за участі представників: АМУ, Секретаріату Комітету ВРУ з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування; Мінрегіону; Нацдержслужби; Управління кадрів Апарату ВРУ; Секретаріату Київради та апарату КМДА</p> <p>На завершення робочого дня відбулася екскурсія сесійним будинком Верховної Ради.</p> <p>20 травня учасники ознайомилися з роботою Секретаріату Київради та кадрової служби КМДА</p> <p>В Офісі місцевого самоврядування при Верховній Раді їм було вручено сертифікати.</p> <p>Учасники висловили побажання проводити подібні заходи щорічно та в триденному форматі.</p>
<p>26-27 травня 2016 року. Верховна Рада України (м. Київ) Тема: Практикум із галузевої законотворчості фахівців органів місцевого самоврядування з питань фінансів Кількість учасників: 30 Категорія учасників: Голови та заступники міських голів, керівники виконавчих органів міських рад, представники об'єднаних територіальних громад</p>	<p>Захід відкрили Заступник Керівника Апарату Верховної Ради України Олександр Мартиненко та Перший заступник виконавчого директора Асоціації міст України Олександр Слобожан.</p> <p>Круглий стіл розпочався презентацією першого заступника виконавчого директора Асоціації міст України О.В. Слобожана, який окреслив законодавчі стимули та перешкоди процесу бюджетної децентралізації.</p> <p>Працівники секретаріатів комітетів Верховної Ради України з питань бюджету,</p>

	<p>податкової та митної політики, міністерств фінансів, регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, департаменту фінансів Київської міської державної адміністрації обговорили проблеми, які існують в сфері місцевих фінансів та шляхи їх вирішення.</p> <p>Відбувся обмін досвідом між представниками органів місцевого самоврядування, що є важливою і корисною складовою цього заходу.</p> <p>Основні стадії законодавчого процесу, правила оформлення проектів законів та вимоги законодавчої техніки, особливості експертизи законопроектів, основи нормотворчості місцевого самоврядування – ці та інші важливі питання учасники практикуму обговорили з працівниками Головних юридичного та науково-експертного управлінь Апарату Верховної Ради України, Інституту законодавства парламенту.</p> <p>Для учасників заходу також було проведено екскурсію сесійним будинком Верховної Ради України.</p> <p>27 травня учасники практикуму ознайомились із роботою Національного банку України.</p>
--	--

3.1.2. Навчання для ОМС обласного та районного рівня

30 березня 2016 року укладено Суб-угоду з Українською асоціацією районних та обласних рад (УАРОР) на організацію та проведення фахових майстерень для представників районних та обласних рад. УАРОР є партнером проекту ПУЛЬС згідно з Угодою про співпрацю між АМУ та USAID.

<p>22 червня 2016 року м. Одеса Учасники: 24 особи – представники районних рад Одеської області (голови рад, заступники голів, керуючі справами, начальники відділів з організаційних, загальних, фінансових, економічних питань та бухгалтерського обліку), експерт з питань місцевих фінансів та бюджетів УАРОР</p>	<p>Регіональний розвиток: формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації; залучення коштів державного фонду регіонального розвитку</p>	<p>Представниця УАРОР проінформувала присутніх про початок реалізації проекту «ПУЛЬС» та серії фахових майстерень для представників обласних та районних рад.</p> <p>Учасники обговорили законопроекти, винесені на розгляд Верховної Ради України, що дозволяють удосконалити механізм формування спроможних громад, удосконалення функціонування інституту старости, посилення матеріальної бази місцевого самоврядування тощо. Ознайомились із тим, на які бюджетні показники слід звертати увагу при моделюванні об'єднання громад.</p> <p>Крім того, розглянуто низку нормативно-правових актів, які регулюють та забезпечують діяльність Державного фонду регіонального</p>
---	---	---

		розвитку, вимоги та рекомендації щодо подання та відбору якісних проектних заявок.
23 червня 2016 року м. Миколаїв Учасники: 20 осіб – голова Миколаївської обласної ради, представники районних рад Миколаївської області (голови рад, заступники та радники голів, керуючі справами, начальники відділів юридичного забезпечення та бухгалтерського обліку), начальники фінансових управлінь райдержадміністрацій, експерт з питань місцевих фінансів та бюджетів УАРОР, представник Офісу реформ Миколаївської області	Регіональний розвиток: формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації; залучення коштів державного фонду регіонального розвитку	Голова обласної ради Москаленко Вікторія Вікторівна розпочала засідання та проінформувала присутніх про початок реалізації проекту ПУЛЬС, його мету та завдання. Учасники обговорили особливості формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації, законодавчі акти, що стосуються формування спроможних громад, подані на розгляд Парламенту України. Особливу увагу було зосереджено на питаннях відбору регіональною комісією інвестиційних проектів та проблемах неякісно розроблених органами місцевого самоврядування проектних заявок. Учасники наголосили на необхідності проведення навчань для органів місцевого самоврядування з підготовки якісних проектів та врахування цілей, визначених у стратегіях розвитку регіону.

3.1.3. Навчання бібліотерів як комунікаторів реформ

Діяльність за цим напрямом не здійснювалась.

3.1.4 Навчання представників НДО

Діяльність за цим напрямом не здійснювалась.

3.2. Підсилено комунікації та інформування про хід децентралізаційної реформи

3.2.1. Надання ЦОДВ постійних каналів поширення меседжів про державну політику щодо децентралізації та хід реформ у різних сферах

ПУЛЬС надає представникам органів центральної влади комунікаційні канали для поширення важливих повідомлень щодо позиції, планів, намірів у впровадженні децентралізаційної реформи. Важливо, щоб ця позиція була донесена до різних аудиторій – представники органів місцевого самоврядування, ЗМІ, громадськість.

Представники органів державної влади, очолюючи управлінську вертикаль, задають курс державних перетворень. При цьому, вони не завжди активно використовують засоби діалогу та залучення громадськості до прийняття рішень. ПУЛЬС, щоб заповнити цю прогалину, надавав представникам органів центральної влади комунікаційні канали для поширення важливих повідомлень щодо позиції, планів, намірів у впровадженні децентралізаційної реформи. Адже громадськість має право бути поінформованою щодо того, яких змін очікувати.

ПУЛЬС використовував традиційний спосіб для спілкування із зацікавленою аудиторією та для поширення актуальної інформації – новинні повідомлення на сайті. Регулярно здійснювався моніторинг інформаційного простору, а на сайті висвітлювалася найбільш

важлива діяльність органів державної влади, публікувалися державницькі рішення, які формували політику у визначальних для ПУЛЬСу сферах реформи. ПУЛЬС поширював стратегічні меседжі, цитати та відео (аудіо) коментарі високих державних службовців та поширював їх за допомогою сайту, який слугує традиційним джерелом неупередженої та актуальної інформації про сферу місцевого самоврядування в Україні. При цьому менеджери з інформування намагалися наблизити та адаптувати інформацію державного службовця, який впроваджує реформу, до рівня розуміння пересічного громадянина.

Різноманітність та регулярність центральних та регіональних заходів, що проводив ПУЛЬС за звітний період, за участі представників влади забезпечили ще один канал поширення меседжів про державну політику «з перших вуст». Заходи проекту є публічними і до участі у них запрошувалися медійники. Спікери заходів – посадовці органів державної влади - отримували хорошу нагоду поспілкуватися з журналістами, надати коментарі для медіа, роз'яснити позицію органу державної влади та державної політики у сфері. Окрім цього, подальше поширення меседжів ЦОДВ отримували в матеріалах за підсумками заходів, що готувалися і представниками ЗМІ, і в інформаційних продуктах ПУЛЬСу.

Найбільш масштабним заходом за звітний період став XII Український муніципальний форум. Серед учасників, яких зібралось майже 300, були голови громад-членів АМУ, представники парламенту, уряду та профільних міністерств, а також проектів міжнародної технічної допомоги – партнерів АМУ, експертного середовища. Захід складався з трьох тематичних днів: Дня Діалогу з органами державної влади, Дня місцевого економічного розвитку та Дня стратегій.

Представники державної влади мали змогу поспілкуватись із міськими головами та почути їхні пропозиції щодо удосконалення законодавства, дізнатись про нагальні проблеми громад. Перед учасниками виступили, зокрема, Віце-прем'єр-міністр України Геннадій Зубко та Перший заступник Глави Адміністрації Президента України Віталій Ковальчук. Відкрив захід Голова Асоціації міст України Віталій Кличко. Вони ж оголосили про старт «Децентралізаційного марафону» – широкомасштабної акції проекту ПУЛЬС, яка охопить всі регіони України. Протягом півроку (з червня по грудень) у громадах відбудеться близько 1000 виїзних заходів, які організують регіональні відділення Асоціації.

Крім того, був організований брифінг високопосадовців, під час якого преса могла поставити свої запитання. Спікерами виступили Г.Зубко та В.Кличко. «Сьогодні Муніципальний форум дає старт «Децентралізаційному марафону». Це важлива акція, тому що ми бачимо велику кількість запитів на об'єднання. Нам потрібно методично допомогти всім громадам пройти по цьому шляху і на осінь вийти з гарним результатом. Дуже важливим є також збільшення повноважень і можливостей громад», – підкреслив під час брифінгу Віце-прем'єр-міністр.

3.2.2 Поширення стратегічних меседжів через різні ЗМІ

У поширенні стратегічних повідомлень важливим є аспект охоплення усього спектру засобів масової інформації, оскільки вони спрямовані на різні типи аудиторій. Проект ПУЛЬС, усвідомлюючи сучасні тенденції комунікації, послуговується соціальними мережами, які перш за все використовуються молоддю (віком від 14 до 35 років). Важливим є пояснити для молодих громадян переваги децентралізації, адже у найближчому майбутньому саме вони будуть користуватись її плодами, безпосередньо керуючись тими принципами і нормами, які наразі закладаються.

Окрім соціальних мереж, спеціалісти з комунікацій проекту ПУЛЬС спрямовують свою діяльність і на поширення повідомлень через інтернет-медіа, які на сьогоднішній день продовжують нарощувати аудиторію (наразі користувачами інтернету є 18,4 млн. громадян України) та, за прогнозами експертів, у найближчому майбутньому можуть стати лідером серед засобів масової інформації. Це світова тенденція, яка в Україні також з кожним днем

стає усе більш вираженою. Варто зауважити, що онлайн-ресурси залишаються найбільш оперативним та інтерактивним ЗМІ.

Разом з тим, наразі найбільше охоплення та, зазвичай, й ефективність у поширенні потрібної інформації забезпечує телебачення. Проект ПУЛЬС, враховуючи цей факт, забезпечує присутність власних експертів у ефірах широкого спектру телеканалів, доносячи тим самим меседжі, на яких базується проект, до аудиторії (перш за все, середньої вікової категорії). Інші вікові категорії також охоплюються завдяки цьому типу ЗМІ, адже проект, варіюючи телеканали та аналізуючи специфіку їхнього мовлення, намагається повною мірою використати його у своїй комунікаційній стратегії.

Завдяки друкованим ЗМІ проект ПУЛЬС прагне привернути увагу до необхідності впровадження децентралізаційної реформи людей похилого віку. Акцентується увага на невідворотності та необхідності змін. Ілюструються позитивні зміни, які вже є, та прогнозуються, шляхом порівняння та синтезу, переваги реформи у майбутньому.

У свою чергу, меседжі, які ми поширюємо за допомогою радіо, орієнтовані на сільських жителів. Це важлива сторона комунікаційного процесу, оскільки у процесі реформування села відіграють одну з ключових ролей.

Для постійного доступу ЗМІ до найсвіжішої інформації про хід децентралізаційної реформи, на сайті діє стрічка новин, яка щодня оновлюється. Це своєрідний банк інформації, який часто стає джерелом для матеріалів журналістів та інформування представників органів місцевого самоврядування. Крім того, для ЗМІ на сайті створено спеціальний розділ, де можна знайти контакти менеджера з комунікацій, список спікерів з вказанням питань, які вони коментують, прес-релізи та прес-анонси.

Для ЗМІ регулярно готуються та розсилаються прес-новини, за потреби здійснюється термінова прес-розсилка «Гаряча тема». База адрес, що була сформована протягом попередніх років, постійно оновлюється та вивіряється. За підсумками заходів АМУ, зокрема XII Українського муніципального форуму, було додано до бази ЗМІ близько 50 нових електронних адрес журналістів, які також отримують інформаційні продукти Проекту. Отже, сьогодні загальна кількість адресатів прес-розсилок сягає більше 300.

За звітний період було розіслано 12 випусків прес-новин. «Гарячу розсилку» було зроблено щодо таких питань: 20 квітня - Парламент прийняв у першому читанні законопроект щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами; 22 квітня - «Громади стали заручниками цінових війн на тютюновому ринку»; 27 травня - «Голова Асоціації міст України В.Кличко: «Ми повинні змусити Парламент відстоювати інтереси місцевих громад»; 8 червня - «О. Слобожан: Питання із фінансуванням ПТУ зависло в повітрі»; 16 червня - «В Одесі відбудеться XII Український муніципальний форум»; 21 червня - «Стартувала всеукраїнська акція «Децентралізаційний марафон».

Аналітики та експерти ПУЛЬСу на регулярній основі беруть участь у ТБ та радіо програмах, коментують питання реформ на прохання журналістів, дають інтерв'ю для ЗМІ. Менеджери інформаційного компоненту Проекту додатково поширюють такі публікації через сайт, Facebook, Youtube, розсилки для ЗМІ.

Висвітлення діяльності АМУ та Проекту ПУЛЬС у ЗМІ:

Радіо

19.05.2016 - радіо «Голос столиці» (коментар Володимира Пархоменка, тема: «Депутати про наростаючу кризу в Києві: є загроза дострокових виборів»);
02.06.2016 – радіо «Голос столиці» (коментар аналітика В. Пархоменка, тема: «Корупція при декомунізації – спроба посягти паніку»);

Також відбулись перемовини щодо створення серії передач на дроговому радіо – «Українське радіо» (УР1). Планується, що невдовзі слухачі цієї радіостанції дізнаватимуться двічі на тиждень про акцію «Децентралізаційний марафон» та конкретні успіхи, яких вдалось досягти завдяки реформі. Слід зазначити, що основна аудиторія цього радіо зосереджена у сільській місцевості та невеликих містах, що співпадає з аудиторією реформи місцевого самоврядування.

ТБ ефіри

Діяльність АМУ висвітлювалась в 7 телепередачах на таких каналах:

07.04.2016 – телеканал «Рада» (коментар Мирослава Пітцика);

24.04.16 – телеканал «Центральний канал» (участь Олександра Слобожана у програмі «Наше право»).

05.05.2016 – телеканал «112» (виступ у студії Олександра Слобожана);

02.06.2016 – телеканал «ВТБ» (коментар аналітика В. Пархоменка);

17.06.2016 – телеканал «Інтер» (коментар директора Львівського РВ АМУ В. Абаїмова)

24.06.2016 – телеканал «UA:Перший» (аналітик Л. Мозгова у програмі «Віра.Надія.Любов»).

30.06.2016 – онлайн-канал «LB.UA» (трансляція прес-конференції за участю Олександра Слобожана).

Друковані та електронні ЗМІ

Інтерв'ю та коментарі експертів ПУЛЬСу на тему децентралізаційних реформ були висвітлені у 122 публікаціях у друкованих ЗМІ та Інтернет медіа. Загалом за квартал зафіксовано понад 580 згадувань АМУ у ЗМІ, на сайтах державних органів влади та міських рад.

Зокрема, серед топових медіа позицію Асоціації та, зокрема, експертів проекту ПУЛЬС, згадали такі медіа, як: видання «Коментарі» (щодо позиції АМУ по питанню проблемного сміттєзвалища Львова), «UBR» (щодо можливих проблем з подачею гарячої води), «Цензор.НЕТ» (щодо критики теполокомуненерго «Нафтогазу» з приводу умов поставок газу), «Українська правда» (щодо головування В. Гройсмана у Асоціації), «Gazeta.UA» (щодо заяви голови АМУ В.Кличка про «розумні зупинки» громадського транспорту»), «ЗІК» (щодо фінансових проблем м. Дрогобич), «Капітал» (щодо підчищення тарифів на освітлення вулиць), «Апостроф» (щодо заклику В.Кличка до спільної боротьби проти СНІДу), «Обозреватель» (щодо ідеї проведення Євробачення у м. Херсон), газети «Голос України» (щодо нових ознак об'єднаних громад; практикумів АМУ у Верховній Раді; інституту старост), «Урядовий кур'єр» (щодо реформи з децентралізації; питання надходжень від акцизу у місцеві бюджети), «Вести» (щодо можливих проблем з подачею гарячої води), інформаційні агентства «Укрінформ» (щодо реформи з децентралізації), «УНН» (щодо практикуму АМУ у м. Вінниця), «УНІАН» (щодо заклику В.Кличка до спільної боротьби проти СНІДу), «РБК Україна» (щодо заяви голови АМУ В.Кличка про «розумні зупинки» громадського транспорту»), сайт Верховної Ради України та міст.

ЗМІ про XII Український муніципальний форум

ТБ ефіри

21.06.2016 – телеканал «Думская»;

21.06.2016 – телеканал «Репортер»;

21.06.2016 – телеканал «ГЛАС»;

21.06.2016 – телеканал «UA:Перший»;

22.06.2016 – телеканал «МИГ Южный»;

22.06.2016 – Одеська філія НТКУ;

23.06.2016 – телеканал «ГРАД».

22.06.2016 – телеканал «Общественный прибор»

Тематичні виступи у студії спікерів Форуму:

- 21.06.2016 – телеканал «Первый городской» (інтерв'ю Голови АМУ В. Кличка);
- 21.06.2016 – телеканал «7 канал» (інтерв'ю Голови АМУ В. Кличка);
- 22.06.2016 – телеканал «7 канал» (інтерв'ю С. Надала, Тернопільського міського голови, Голови комітету Правління АМУ з питань бюджетної політики);
- 23.06.2016 – телеканал «7 канал» (інтерв'ю А. Федорука, Бориспільського міського голови, Голови Комітету Правління АМУ з питань інвестиційної політики та економічного розвитку міст);
- 23.06.2016 - телеканал «7 канал» (інтерв'ю Виконавчого директора АМУ М.Пітцика);
- 24.06.2016 – телеканал «Глас» (інтерв'ю Першого заступника виконавчого директора АМУ О. Слобожана).

Друковані та електронні ЗМІ

Робота Форуму була висвітлена у 22 публікаціях у друкованих ЗМІ та Інтернет медіа. Загалом зафіксовано понад 30 згадувань XII Українського муніципального форуму у ЗМІ, на сайтах державних органів влади та міських рад. Зокрема, серед топових медіа про Форум згадали такі ЗМІ, як: сайти телеканалів «ICTV», «5 канал», «Еспресо», «112 канал» сайт «Радіо Свобода», видання «Главком», «Газета 2000», «Кореспондент», «Gazeta.UA», «LB.ua», «Сьогодні», інформаційні агентства «УНН», «УНІАН», «Укрінформ», «РБК-Україна».

Веб-сайт та соціальні мережі

Сайт АМУ www.auc.org.ua є важливим інструментом інформування широкого загалу про діяльність АМУ, зокрема, й Проекту ПУЛЬС. Цей ресурс є визнаним достовірним джерелом про стан місцевого самоврядування та життя громад, професійної та спеціалізованої аналітики у сфері місцевого самоврядування, децентралізаційної реформи та об'єднання територіальних громад.

Щодня для сайту готується та публікується новинна та аналітична інформація, яка змістовно висвітлює напрями діяльності ПУЛЬСу. Зокрема, публікації стосуються:

- розробки експертами ПУЛЬСу законопроектів та підтримки їх прийняття;
- співпраці з парламентськими Комітетами (надання рекомендацій, пропозицій, зауважень, підтримка чи доопрацювання законопроектів);
- звернень до вищих органів державної влади з актуальних та проблемних питань органів місцевого самоврядування, підтримки децентралізації;
- участі експертів ПУЛЬСу у публічних заходах, коментарі для ЗМІ;
- висвітлення заходів ПУЛЬСу;
- діяльності та заходів регіональних консультантів ПУЛЬСу;
- новин ОТГ, просування успіхів децентралізації та бюджетної реформи;
- роз'яснення для органів місцевого самоврядування, підготовлені експертами ПУЛЬСу;
- висвітлення головних новин у сфері місцевого самоврядування та децентралізації, можливостей для розвитку представників міст та інше.

Для привернення уваги та висвітлення особливо актуальної та важливої діяльності проекту ведеться та регулярно оновлюється рубрика «Акцент». Це головна новина сайту, яка завжди міститься видимій частині сайту та є матеріалом для «гарячої» розсилки та поширення серед ЗМІ. До прикладу, за звітний період публікації у цьому розділі стосувалися серед іншого таких тем:

- 0 Старт всеукраїнської ініціативи АМУ «Децентралізаційний марафон»
- 0 Асоціація міст України спільно з міжнародними експертами розпочала розробку концепцій стратегій реформування галузей національного законодавства (Стратегічний тиждень)
- 0 Голова Асоціації міст України В.Кличко: «Ми повинні змусити Парламент відстоювати інтереси місцевих громад» (засідання Правління АМУ)

- 0 Парламент прийняв у першому читанні законопроект щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами
- 0 В. Гройсман: Змінити умови життя людей ми можемо тільки спільними зусиллями органів місцевого самоврядування і держави (децентралізація залишається одним з пріоритетів у діяльності Уряду)

Трафік сайту за квартал:

Квітень 23936

Травень 21660

Червень 16916

З сайту забезпечено перехід на сторінки у соціальних медіа, через які також поширюється інформація про децентралізацію та реформу місцевого самоврядування.

Сторінка у Facebook

Сторінка Асоціації у Facebook наразі слугує для популяризації теми реформи місцевого самоврядування та проходження децентралізаційних процесів. З огляду на те, що вона вже налічує майже три з половиною тисячі підписників, вона також є дієвим засобом висвітлення діяльності проекту ПУЛЬС, його напрацювань і продуктів.

Протягом звітного періоду у Facebook опубліковано більше 200 повідомлень. За цей час сторінку вподобало 350 нових людей. За звітний квартал дописи з офіційної сторінки прочитали більше 20 тисяч осіб. Слід зазначити, що окремі повідомлення змогли охопити понад 12 тисяч осіб аудиторії (жоден з них не використовував метод реклами у Facebook, що показує активність підписників групи). Найбільш популярним дописом стало нагадування про корисні навчальні посібники для органів місцевого самоврядування, які були створені за підтримки USAID Ukraine - USAID Україна (набрав понад 12 тис. охоплення, 75 вподобань, 173 поширень). Також активно поширювались коментарі експертів проекту ПУЛЬС щодо актуальних проблем місцевого самоврядування. Так, допис із відео-коментарем О. Слобожана щодо питання із надходженнями у місцеві бюджети від акцизів понад 2 тисячі охоплення, 27 вподобань, 18 поширень. Інші коментарі аналітиків також в середньому набирали 2 охоплення аудиторії переглядів.

Сторінка на Youtube

Сторінка АМУ вже є звичним джерелом новин про стан місцевого самоврядування, а останнім часом і про хід децентралізаційної реформи. За звітний період регулярно оновлювався розділ «Коментарі експертів і заходи АМУ», де розміщуються актуальні ролики зі ЗМІ. Проводячи моніторинг інформаційного поля, а також організовуючи зустрічі експертів ПУЛЬСу з журналістами телеканалів, забезпечуючи присутність експертів на тематичних передачах, експерти з комунікації проекту додають відповідні відео у розділ «Коментарі експертів і заходи АМУ».

Крім того, в рамках каналу створено відеотеку «Децентралізація та успіхи реформ». Завдяки регіональним консультантам з комунікацій та просування успіхів, які здійснюють моніторинг місцевих ЗМІ, у цей розділ щотижня по областях додаються відео-новини на тему реформ та кращих практик у громадах. Такого роду відеотека є, з одного боку, гарним джерелом інформації про хід реформи, а з іншого – стимулом для громад використовувати досвід інших та долучатись до реформування у країні, об'єднуючись і беручи на себе як додаткові ресурси, так і повноваження.

Видання Проекту

Таблиця 4. Видання проекту

Назва видання	Цільова аудиторія	Опис
Щомісячне друковане видання «Вісник АМУ»	Громади-члени АМУ, організації-партнери АМУ	<p>№ 129, квітень. У розділі ПУЛЬС РЕФОРМ подано матеріал про прийняття у першому читанні законопроекту, який розширює повноваження місцевого самоврядування щодо управління земельними ресурсами.</p> <p>№ 130, травень. У розділі ПУЛЬС РЕФОРМ опубліковано інформацію про Стратегічний тиждень.</p> <p>№ 131, червень. Спеціальний випуск, присвячений XII Українському муніципальному форуму, який проходив в Одесі 21-23 червня 2016 року.</p> <p>Всі випуски поширено в друкованому вигляді та розміщено на сайті.</p>
Електронний дайджест «ПУЛЬС РЕФОРМ»	Міжнародні організації та проекти міжнародної технічної допомоги, партнери Проекту	Двомовне щотижневе видання презентує діяльність Проекту за тиждень та новини. Видання складається з двох основних розділів «Проект ПУЛЬС в дії» та «Децентралізація і галузеві реформи: події та новини». Матеріали готуються у п'ятницю, розсилка (близько 60 адрес) відбувається на початку наступного тижня. За звітний період поширено 12 дайджестів.

Прес-клуби та заходи для ЗМІ в бібліотеках

У звітному кварталі діяльність за цим напрямом не здійснювалась.

Поширення успіхів на місцевому ТБ, радіо, пресі

Одним із основним напрямків діяльності ПУЛЬСу є збирання та просування історій успіху реформ місцевого самоврядування та децентралізації. Така діяльність та поширення подібних інформаційних продуктів у регіональних ЗМІ відбувається у співпраці з регіональними консультантами ПУЛЬСу з комунікацій. Завдяки їх контактам з місцевими друкованими ЗМІ, телеканалами та радіо створюються відповідні інформаційні продукти. Основна увага в них приділена бюджетній децентралізації та, як наслідок, – інфраструктурним і розвитковим проектам у громадах. Місцеві та регіональні ТБ компанії створюють відеопродукти (їх збираємо на каналі у Youtube), випуски на радіо додатково поширюються через соціальні мережі та інші сайти. Історії успіху у текстовому форматі публікуються у місцевих інтернет-виданнях, газетах,

За дорученням центрального офісу регіональні консультанти у всіх областях України оперативно поширюють у місцевих ЗМІ меседжі, на яких робить акцент Асоціація. Наприклад, протягом звітного періоду таким чином були поширені повідомлення: «О. Слобожан: Питання із фінансуванням ПТУ зависло в повітрі»; «Громади стали заручниками цінових війн на тютюновому ринку». Повідомлення отримали гарний резонанс та були поширені у численних регіональних виданнях та на сайтах.

Крім того, регіональні консультанти долучаються до поширення у місцевих ЗМІ соціальних роликів про децентралізаційну реформу «Спроможні громади – сильна держава» (Ролики були виготовлені АМУ в рамках проекту ДІАЛОГ. Оскільки реформа триває, вони своєї актуальності не втратили).

Діяльність 3.3. Населення краще знає про успіхи реформи та більше довіряє місцевому самоврядуванню

3.3.1. Підтримка діяльності офісів реформ

У зв'язку з оголошенням в квітні Мінрегіоном конкурсу на посади координаторів/керівників регіональних офісів реформ, що будуть створені в рамках проекту ЄС U-LEAD, як окремих юридичних осіб, більшість консультантів з юридичних питань вирішили взяти участь у конкурсному відборі. Відповідно, зважаючи, що координуючі функції будуть виконувати новостворені регіональні офіси реформ, ПУЛЬСОМ було переглянуто перелік послуг, що надаватимуться регіональними консультантами з юридичних питань та вилучено функції координації.

Зважаючи на вищезгадане, в травні було оголошено новий конкурс на надання послуг регіональних консультантів з юридичних питань та поновлено роботу консультантів, які не брали участь у оголошеному Мінрегіоні конкурсі (у 11 областях).

Визначити регіональних консультантів у решта __ областях вдалося у кілька етапів після завершення низки конкурсів та додаткових відборів, що організовувались Мінрегіоном.

Зважаючи на ситуацію, що сталася з банком Хрещатик, яка призвела до призупинення впровадження проекту ЄС ПБП, а відповідно і фінансування регіональних консультантів з бюджетних питань, ПУЛЬС своїм коштом з травня 2016 року долучив до роботи в регіонах і цю мережу, оновивши перелік послуг, що надаватимуться консультантами.

Єдиною регіональною мережею, де практично не відбулося змін, стала мережа консультантів з питань комунікацій та просування успіхів.

Станом на кінець червня в РВ АМУ створено Офіси з впровадження реформ – експертні групи у складі трьох регіональних консультантів (з питань бюджету, юридичних питань, комунікацій) та виконавчого директора регіонального відділення АМУ. Проект ПУЛЬС забезпечив технічне оснащення – у кожне РВ передано БФП (принтер, сканер, ксерокс) та ноутбуки.

Головним завданням цих груп «агентів змін» є активізація та просування ініціатив з об'єднання громад.

Децентралізаційний марафон

На початку червня АМУ з метою активізації та стимулювання процесу об'єднання і формування спроможних громад вийшла з ініціативою проведення акції «Децентралізаційний марафон», у рамках якої протягом червня-грудня 2016 року буде проведено близько 1000 інформаційних заходів у потенційних ОТГ. Їх організацію покладено на регіональні відділення Асоціації (РВ АМУ).

У громадах, які ще не об'єдналися, проводяться інформаційні зустрічі, в ході яких директор РВ АМУ та регіональні консультанти ПУЛЬСу (з юридичних питань, з питань бюджету та комунікацій) надають роз'яснення щодо підготовки та проведення об'єднання, консультують щодо напрацювання необхідних документів, інформують про переваги децентралізації тощо. До цих заходів залучаються представники діючих ОТГ, успіхи яких мають стати мотиваційними чинниками процесу.

Офіційний старт марафону відбувся під час XII Українського муніципального форуму в Одесі 21 червня 2016 року .

Вкрай важливим завданням регіональних консультантів з комунікацій є просування на рівні свого регіону заходів, які проходять в рамках «Децентралізаційного марафону». Для акумулювання інформації про марафон комунікаційна група Проекту ПУЛЬС започаткувала сторінку «Децентралізаційного марафону» у соціальній мережі Facebook. Інформацію постять 24 регіональні консультанти з комунікацій, завдяки чому забезпечується всебічна інформаційна підтримка «марафону» та інформування громадськості про хід децентралізаційної реформи.

Посилання <https://www.facebook.com/decentralization.marathon/?fref=ts>

Також на цій сторінці публікуються або перепощуються публікації регіональних ЗМІ та матеріали про приклади успішного впровадження реформи, позитивні результати об'єднаних громад, такі матеріали слугують ефективним інструментом стимулювання та мотивування громад до об'єднання.

Семінари-наради з регіональним персоналом

7 червня 2016 року, м. Київ

Робоча нарада з регіональними директорами РВ АМУ

Захід присвячений запуску інформаційних заходів в потенційних об'єднаних територіальних громадах, який саме під час цієї наради одержав свою назву - Децентралізаційний марафон. Учасники наради обговорили усі пов'язані з плануванням заходів питання: підходи до планування заходів, терміни подання графіків поїздки, планування транспортних витрат, підготовку матеріалів для поширення, формування переліку запрошених осіб, тематичне наповнення заходів, акценти, потенційні запитання, що можуть надходити, базуючись на досвіді регіональних консультантів, які брали участь у подібних заходах, узагальнення інформації, комунікації заходів марафону та інформування ЗМІ і зацікавлених сторін, налагодження роботи команд консультантів та ефективної взаємодії з ОДА та РДА, звітування за проведені заходи.

9-10 червня 2016 року, м. Кам'янець-Подільський

Семінар для консультантів з питань комунікацій та просування успіхів реформ

Головна мета заходу - обговорення перших результатів та планів діяльності щодо комунікації та просування успіхів реформ місцевого самоврядування та децентралізації. Захід організовувався спільно з Українсько-Шведським проектом «Підтримка децентралізації в Україні».

Експерти комунікаційної групи ПУЛЬС представили консультантам головні завдання на найближчий період. Перш за все, це участь та промоція заходів в громадах в області, які проводитимуться в рамках «Децентралізаційного марафону», а також збирання історій успіхів та кращих практик громад. Окрема увага була приділена діяльності щодо ідентифікації та просування успіхів реформ, а також формуванню якісних меседжів і шляхам максимально ефективного донесення до аудиторії інформації про діяльність проекту та хід децентралізації загалом. Важливим завданням для регіональних консультантів залишається активна співпраця з місцевими ЗМІ.

В рамках семінару представники Українсько-Шведського проекту провели інтерактивні тренінги за напрямками: визначення комунікаційних пріоритетів для проектів, цільової аудиторії та партнерів; створення меседжів та історій, ідеї для впливових презентацій; інструменти використання нових ІКТ в публічній комунікації; робота з традиційними та соціальними медіа.

У другий день заходу проходило знайомство з успіхами та кращими практиками Дунаєвської міської громади. Консультанти мали можливість відвідати школу у місті

Дунаївці, яка невдовзі має стати опорною, а також заклади позашкільної освіти. Вкінці зустрічі відбулась тренувальна прес-конференція з очільниками трьох об'єднаних громад Хмельницької області, під час якої учасники заходу ставили найбільш актуальні питання про переваги та проблеми пройденого населеними пунктами шляху об'єднання.

Передбачається, що такі семінари-наради для регіональних консультантів проводитимуться щоквартально.

22 червня 2016 року, м. Одеса

Робоча нарада для регіональних консультантів з юридичних питань

Захід відбувся в рамках XII Українського муніципального форуму, до участі в якому були запрошені як заступники голів ОДА, відповідальні за впровадження децентралізаційної реформи, так і регіональні консультанти з правових питань.

Учасники обговорили підходи до планування та впровадження заходів децентралізаційного марафону, часто запитувані питання, що задаються посадовими особами органів місцевого самоврядування. Домовились про підготовку відповідей на запитання за темами та поширення посадовцям органів місцевого самоврядування за фаховими напрямами.

3.3.2. Просування успіхів реформи

Децентралізацію називають одною з найскладніших та найамбітніших реформ в Україні. Вона вплине на якість життя кожного громадянина України. Тому важливим є завдання переконати всіх учасників процесу, а головне – громадян, що цей вплив буде позитивним та корисним. Найефективнішим інструментом у цій справі є наочна демонстрація реальних успішних прикладів. Тому суттєвим сегментом діяльності комунікаційного компоненту ПУЛЬСУ стало поширення та просування успіхів реформ.

В Україні сформовано 172 ОТГ. (У 2015 році пройшли перші вибори у 159 громадах, станом на червень 2016 року перші вибори вже відбулися у 13 громадах, на 31 липня призначено перші вибори ще у п'яти ОТГ, на 28 серпня – ще у семи ОТГ).

Отже, 172 об'єднані громади перебувають у зоні особливої цікавості щодо їх нового життя. Важливо інформувати громади, що вагаються у прийнятті рішення щодо об'єднання, та медіа-спільноту в очевидних перевагах децентралізації та об'єднання, про реальні факти результативності цих реформ для громад та їх жителів. Поширені через національні та регіональні ЗМІ приклади успішного впровадження реформи та позитивні результати об'єднаних громад - це ефективний інструмент стимулювання та мотивування громад до об'єднання.

Журналістська спільнота виказує зацікавленість у висвітленні інформації про життя громад, які пройшли процес об'єднання. Під час семінару-наради для регіональних консультантів з комунікацій (9-10 червня, м. Кам'янець-Подільський) ПУЛЬС організував візит у Дунаєвецьку міську ОТГ. Консультанти отримали нагоду поспілкуватися з очевидцями об'єднання та побачити його реальні результати, поширити цю інформацію у своїх областях. Матеріали, які висвітлюють конкретні приклади життя громад після реформи – успіхи, перешкоди та шляхи подолання, видимі зміни, є, на переконання медійників, найбільш ефективними та резонансними.

ПУЛЬС протягом звітного періоду поширював історії успіху реформ і власними засобами, і з залученням ЗМІ та регіональних консультантів.

На офіційному каналі у мережі Youtube створено окремий канал, де можна переглянути усі зібрані та згруповані за регіональним принципом відео. Відеотека «Децентралізація та успіхи реформ» ведеться за допомогою регіональних консультантів з комунікацій і постійно

поновлюється. Це і передачі, ток-шоу та сюжети на регіональних телеканалах, так і інтерв'ю та записи із регіональних заходів. Відеосюжети висвітлюють переваги та позитиви громад, які вони отримали в результаті об'єднання: нарощення фінансових, можливість залучення коштів державної субвенції та міжнародних донорських коштів, формування стратегій громади, модернізація інфраструктури та об'єктів благоустрою, надання адмінпослуг та відкриття ЦНАПів тощо. Забезпечено перехід на цей ресурс з головної сторінки офіційного сайту, а інформацію поширено серед ЗМІ та регіональних комунікаторів. Наповнення ресурсу відбувається за допомогою регіональних консультантів ПУЛЬСу з питань комунікацій.

Розпочато інформаційну кампанію «ні дня без успіху», в рамках якої щодня на сайті АМУ та у мережі Facebook публікується як мінімум одна новина про кращу практику або успішне досягнення громади завдяки децентралізації. Публікація маркується спеціально розробленим логотипом «Успішна громада» та слоганом «Об'єднані заради успіху громади». Окрім того комунікаційна група ПУЛЬСу готує вивчає можливості та веде переговори з національними виданнями та інтернет-медіа щодо регулярного публікування у них успіхів реформ.

Джерелом інформації для підготовки матеріалів про успіхи слугують регіональні бази історій успіху децентралізації та кращих практик громад, які наповнюють регіональні консультанти з комунікацій. На цій основі буде сформована національна база успіхів (інтерактивний механізм з доступом через Інтернет), яка допоможе у всеукраїнському масштабі відслідковувати успішність децентралізаційної реформи, порівнювати з цієї точки зору області, поширювати кращі ініціативи та муніципальні практики, слугуватиме базою контенту для промоції та просування децентралізації.

Протягом звітнього періоду регіональні консультанти ПУЛЬСу надали 111 матеріалів щодо кращих практик громад та 135 матеріалів історій успіхів.

Переважна більшість історій успіху висвітлюють переваги та позитиви громад, які вони отримали в результаті об'єднання: збільшення фінансових ресурсів та використання їх на розвиток громади, можливість залучення коштів державної субвенції та міжнародних донорських коштів, формування стратегій громади, модернізація інфраструктури та об'єктів благоустрою, ефективну організацію надання адмінпослуг та відкриття ЦНАПів тощо.

Кращі практики ілюструють запровадження громадами (об'єднаними та ті, що не об'єдналися) механізмів доброго врядування та ефективного використання збільшеного місцевого бюджету, розвиток інформаційних ресурсів громади та її промоції, залучення інвестицій та інше. Детально про кількість і тематику матеріалів можна дізнатися з таблиці 8.

Таблиця 5. Кращі практики та історії успіхів громад, наданих до національної бази регіональними консультантами з просування успіхів реформ (квітень-червень 2016р.)

Область	Кращі практики							Історії успіху							
	Кількість	Теми						Кількість	Теми						
		Адмінпослуги	Громади	Благоустрою	Інфраструктура	Організація	Освіта		Бюджет децентралізації	Послуги	Громади	Адмін послуги	Освіта	Організація	Здоров'я
Вінницька	3	1	1			1		4			1	1	1	1	
Волинська	2	1				1		4	1			1	1	1	
Дніпропетровська	13	3	3		1	1	4	1	1	2	2	5	2		

Донецька	5		2		1		2		6	6							
Житомирська	10	1	3	1	1			1	3			3					
Закарпатська	1			1					5			3			2		
Запорізька	3		3						15	1			1	3	5	2	
Івано-Франківська	2	1					1		3	1		1			1		
Київська	4	2	2						6	2		2	1		1		
Кіровоградська	6		3		3				5	1		1			2	1	
Луганська	2		1		1				1	1							
Львівська	4		1				1	1	1	8		1			3	3	1
Миколаївська	9			2	1	1	4	1	3	2				1			
Одеська	5		2	1	2				5	4					1		
Полтавська	3				2		1		2					1	1		
Рівненська	7	1	4		1	1			9		1	2	3		3		
Сумська	6			3			2	1	5	1					3	1	
Тернопільська	2	2							4	1		1	1		1		
Харківська	1							1	9	2		4	1	2			
Херсонська	3		2		1				4	1				1	1	1	
Хмельницька	4		3				1		9	2		1		2	3	1	
Черкаська	4						3	1	3				1	1	1		
Чернівецька	1		1						5			1	2	2			
Чернігівська	11		3	2	2	2	1	1	12	5		3	1		3		
ВСЬОГО	111								135								

Розділ 3. ВЗАЄМОДІЯ З ІНШИМИ ПРОЕКТАМИ

ПУЛЬС презентовано на «Інформаційному ярмарку» у парламенті

17-18 травня працівники Центру професійного розвитку та комунікацій взяли участь у виставці ресурсів організацій громадянського суспільства та міжнародних донорських організацій, що співпрацюють з Верховною Радою України.

Організатором заходу, який проходив у приміщенні парламенту, виступила Програма USAID «РАДА: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво». «Інформаційний ярмарок – 2016» – це вже восьмий такий захід.

Метою виставки є презентація ресурсів українських неурядових і міжнародних організацій для розширення зв'язків народних депутатів з цими організаціями та досягнення завдяки такій співпраці більшої ефективності законотворчої роботи українського парламенту.

ПУЛЬС презентував інформаційні буклети та матеріали ПУЛЬСу, а також серію з шести навчальних посібників для органів місцевого самоврядування. АМУ розробила та видала їх в

рамках Проекту ДІАЛОГ. Ці видання користувалися особливою популярністю серед відвідувачів ярмарку.

Реформа енергетичного сектору

12 травня експерти ПУЛЬСу взяли участь у роботі 2-го Форуму енергоефективного партнерства «Енергосервіс: інвестиції у енергоефективність бюджетної сфери та переваги для житлових будівель». Співorganizаторами форуму виступили: Фонд ім. Фрідріха Еберта в Україні; Проект USAID «Муниципальна енергетична реформа в Україні»; Проект IFC «Енергоефективність у житловому секторі в Україні»; Представництво Європейського банку реконструкцій і розвитку в Україні; Проект GIZ «Створення енергетичних агентств в Україні»; Проект GIZ «Енергоефективність у громадах»; Проект ЄС «EnPC-INTRANS» (Розвиток муніципалітетів у впровадженні і використанні енергосервісних контрактів), впроваджується «ФІАТУ»; ВГО «Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень» (ІБСЕД). Під час форуму активно обговорювалися питання: реалізації енергоефективних проектів в будівлях бюджетної та житлової сфери; правових засад функціонування механізму енергосервісних договорів у бюджетній сфері; застосування револьверного фонду у енергосервісі житлового фонду; досвіду як цілих міст, так і окремих ОСББ у термомодернізації житлового фонду. Окрім того, велику увагу приділено доповіді щодо досвіду Латвії відносно успішних практик залучення ЕСКО в термомодернізацію багатоповерхових будинків.

Реформа фінансування послуг освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення спільно з норвезьким проектом

Протягом звітнього періоду проектом «ПУЛЬС» було налагоджено й активно розвивалася співпраця з проектом «Партисипативна демократія та обґрунтована розробка політики у сфері місцевого самоврядування в Україні», який впроваджується спільно Асоціацією міст України, Норвезькою асоціацією місцевих і регіональних влад, Норвезьким інститутом міських і регіональних досліджень за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Королівства Норвегія. Зокрема, проведено узгодження проблематики та напрямів тематичного дослідження «Надання послуг у сфері соціального забезпечення в Україні: Порівняльний аналіз з 31 країною ЄС та Європейського економічного простору», що виконувалося експертами Норвезької асоціації місцевих і регіональних влад. Також експерти ПУЛЬСу взяли участь у Skure-конференції щодо проведення дослідження механізмів фінансування освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури та спорту на рівні місцевого самоврядування в країнах ЄС спільно з експертами українсько-норвезького проекту «Партисипативна демократія та обґрунтовані рішення на місцевому рівні в Україні».

Співпраця зі Світовим банком в питаннях розвитку ППП

22 квітня експерт проекту ПУЛЬС взяв участь в Круглому столі для обговорення оцінки управління публічно-приватного партнерства (ППП) в контексті управління державними інвестиціями в Україні, що проводився Світовим банком в Україні, на якому висловлено важливість проведення Мінекономрозвитку та/або Світовим банком навчань для представників ОМС у сфері ДПП в тому числі з метою ефективного проведення аналізу проектів ДПП та підготовки угод ДПП

Впровадження секторальних реформи спільно з проектами Ради Європи

Експерти ПУЛЬСу взяли участь у засіданні круглого столу «Секторальна децентралізація в Україні» програми Ради Європи. Під час заходу обговорено хід проведення децентралізаційної реформи, позитивні аспекти, стан та проблематику основних галузей: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист. Наголошено, зокрема, на необхідності розробки Стратегій розвитку кожної галузі для стратегічного бачення та координації проведення секторальних реформ, доцільності запровадження кращих європейських практик, дієвих механізмів фінансування та контролю, оптимального розподілу фінансового ресурсу та повноважень. Запропоновано звернути увагу на проблемах фінансового забезпечення делегованих повноважень, необхідності чіткого законодавчого розмежування власних та делегованих повноважень, врегулювання фінансування професійно-технічної освіти,

пільгового проїзду окремих категорій громадян, недопущення реалізації законодавчих ініціатив, спрямованих на зменшення частки акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі нафтопродуктів, скрапленого газу, речовин, які використовуються як компоненти моторних палив, палива моторного альтернативного.

Засідання МДО спільно з проектом РАДА

В рамках дванадцятого муніципального форуму ПУЛЬС спільно з проектом РАДА провели засідання МДО «За розвиток місцевого самоврядування», присвячене обговоренню процесу формування спроможних територіальних громад та запровадження законодавчих стимулів для стимулювання громад до об'єднання.

Долучення громадян до місцевого самоврядування

Проект USAID «Громадяни в дії» долучився до проведення Українського муніципального форуму, виступивши з презентацією результатів дослідження використання містами інструментів залучення громадськості до прийняття рішень, а також провівши в рамках форуму засідання круглого столу із обговорення інструментів врахування думки громадян при прийнятті рішень органами місцевого самоврядування.

Координація проектів, долучених до розгортання децентралізаційної реформи

Представники ПУЛЬСу взяли участь у двох робочих зустрічах координаційної групи проектів, долучених до розгортання децентралізаційної реформи, створеною Міжнародним республіканським інститутом спільно з проектом «Партнерство заради розвитку міст», фінансованим Урядом Канади.

Співпраця з бібліотекарями у просуванні реформи

17 травня експерт ПУЛЬСу взяв участь у якості експерта у Міжрегіональній веб-конференції «Бібліотеки в умовах децентралізації» в рамках кампанії до Дня Європи в Україні «РЕ-ФОРМУЮТЬ Європейцем!». Участь у заході взяли представники бібліотек об'єднаних громад, експерти, депутати місцевих рад, громадські активісти з Вінниці, Івано-Франківська, Кіровограда, Миколаєва, Полтави, Старобільська (Луганської обл.), Черкас та Чернівців. Учасники веб-конференції обговорили процедури передачі бібліотек громадам, систему фінансування закладів, джерела наповнення бібліотечних фондів, методичне забезпечення працівників.

Координація дій в питаннях реформування законодавства про службу в органах місцевого самоврядування

19.04.2016 в USAID за ініціативи РПП було проведено зустріч представників АМУ та представників РПП щодо проекту Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" (реєстр. № 2489). На зустрічі було представлено позицію АМУ щодо вказаного законопроекту та відбувся обмін думками.

Основна дискусія виникла щодо виведення із сфери правового регулювання вказаного проекту Закону виборних посадових осіб (сільських, селищних, міських голів та їх заступників, старост, секретарів рад, голів районних, обласних рад та їх заступників). Інші питання в основному було вирішено до проведення цієї зустрічі.

Сторони дійшли згоди щодо продовження конструктивної співпраці при доопрацюванні проекту Закону у парламентському комітеті з урахуванням об'єктивних потреб місцевого самоврядування і не здійснювати автоматичного перенесення у проект Закону положень Закону України «Про державну службу».

ПУЛЬС взяв участь у «Communication Partners Meeting» в USAID

14 квітня Директор Проекту та менеджер з комунікацій Проекту ПУЛЬС взяли участь у зустрічі - «Communication Partners Meeting», яку проводив Департамент комунікацій (DoC) USAID для партнерських проектів.

В ході зустрічі відбувся тренінг щодо оновлених правил брендування та маркування продуктів USAID. Також експерти Департаменту комунікацій надали поради щодо формування повідомлень для сторінок проектів у соціальній мережі Facebook та просування їх у мережі.

Отримана інформація допомогла створити відповідно до правил логотип для маркування продуктів Проекту ПУЛЬС (видань, веб-сторінок, банерів тощо). Також взято до уваги поради щодо ведення сторінок АМУ та «Децентралізаційний марафон» у Facebook, каналу АМУ на Youtube.

Розділ 4. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ ВПРОВАДЖЕННЯ

Протягом звітного кварталу впровадження ПУЛЬС зіштовхнувся з низкою проблем, що включають:

- банкрутство банку «Хрещатик», в якому АМУ обслуговувала всі свої рахунки, включаючи рахунок, створений для проекту ПУЛЬС. На сьогодні разом з іншими ресурсами АМУ в банку залишаються заблокованими близько 130 тис доларів США, заплановані та одержані від донора на фінансування проектних витрат у квітні 2016 року;
- неможливість здійснювати фінансування діяльності іноземних суб-грантерів: через нерегульованість українського законодавства у цій сфері на трансфери іноземним суб-грантерам була накладена заборона Національним банком України до проведення цінової експертизи, яка, в свою чергу, не може бути проведена, оскільки під неї підпадають експертно-імпорتنі операції, а не грантові кошти. Відповідно, запланована діяльність за суб-грантом з Радою європейських муніципалітетів і регіонів щодо надання експертної допомоги в розробці галузевих стратегій була переведена у індивідуальні контракти з експертами, а ситуація з фінансуванням діяльності IREX на підтримку долучення до інформування про хід реформи бібліотекарів та формування громадських груп з підтримки реформи так і не вирішена;
- необхідність проведення повторного конкурсу на відбір регіональних консультантів через зміну підходів Мінрегіону до організації роботи створених АМУ в рамках проекту ДІАЛОГ в 2015 році офісів реформ, а саме створення мережі агенцій із впровадження реформи та регіонального розвитку в усіх областях України як окремих юридичних осіб та оголошення конкурсу на відбір керівників таких офісів через місяць після завершення відбору регіональних консультантів проекту ПУЛЬС. Відповідно, практично усі відібрані для роботи консультанти з правових питань вирішили податися керівниками новоутворюваних інституцій, що вимагало переформатування переліку функцій юридичних консультантів (вилучення координуючих), проведення повторного конкурсу, що певною мірою призупинило діяльність та внесло непорозуміння у здійснення координації реформи на місцевому рівні, що і досі залишається остаточно нерегульованим.

Розділ 5. ІСТОРІЇ УСПІХІВ

Проект ПУЛЬС підготував кадри для впровадження децентралізаційної реформи

У червні працівники, підготовлені АМУ, були відібрані конкурсною комісією на посади координаторів 15 регіональних офісів реформ з децентралізації та розвитку, створених при Мінрегіоні. Координаторів відібрано у Волинській, Дніпровській, Донецькій, Запорізькій, Івано-Франківській, Львівській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій та Чернівецькій областях.

Усі з новопризначених працівників з 2015 року працювали в Офісах реформ, які створювала Асоціація міст України в рамках реалізації проектів ПУЛЬС та ДІАЛОГ. Така діяльність в рамках Проектів USAID заклала базис новоутворених при Міністерстві офісів та допомогла забезпечити їх досвідченими працівниками.

Нагадаємо, що на виконання пріоритетних завдань з реформування місцевого самоврядування та децентралізації влади, забезпечення системної і комплексної роботи всіх заінтересованих органів у цій сфері, Мінрегіоном спільно з міжнародними партнерами-донорами було оголошено конкурс на посади координаторів регіональних офісів реформ з децентралізації та розвитку. Такі офіси діятимуть в кожній області України.

У червні було проведено другий етап відкритого конкурсного відбору, за результатами якого і визначено переможців. В решті областей, де поки не вдалось встановити переможців, найближчим часом відбудеться засідання Комісії, на якому проведуть додатковий розгляд претендентів.

Усунені перешкоди у діяльності органів місцевого самоврядування на підконтрольній державі зоні проведення антитерористичної операції

За активного сприяння експертів ПУЛЬСу у парламенті 17.05.2016 було прийнято Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції" щодо безперешкодної діяльності органів місцевого самоврядування» №1365, який розблокував проведення реєстраційних дій щодо органів місцевого самоврядування, комунальних підприємств та установ на підконтрольній державі зоні проведення антитерористичної операції. Цим Законом також розблоковано справлення плати за користування земельними ділянками на вказаній території.

Проект Основних напрямів бюджетної політики на 2017 рік із урахуванням пропозицій, що надійшли від Національного Конгресу місцевого самоврядування України, схвалено Урядом

24 червня Кабінет Міністрів схвалив проект Основних напрямів бюджетної політики на 2017 рік У документі, зокрема враховано пропозиції експертів ПУЛЬСУ щодо запровадження середньострокового бюджетного планування, вдосконалення механізму забезпечення адресності допомоги, монетизації субсидій і пільг, посилення контролю за адмініструванням ПДФО, виконання заходів з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року та інші.

Зазначені пропозиції орієнтовані на збільшення ресурсної бази місцевих бюджетів та сприяння формуванню самодостатніх територіальних громад. Реалізація запропонованих пропозицій дозволить оптимізувати видаткову частину та розширити джерела наповнення дохідної частини місцевих бюджетів, проаналізувати обсяги пільг та доцільність їх надання, спрогнозувати необхідний обсяг цільових коштів на повне забезпечення виконання делегованих повноважень.

Врегульовано порядок проведення конкурсу органом місцевого самоврядування з призначення управителя багатоквартирного будинку.

Мінрегіон затвердив своїм наказом від 13 червня 2016 року № 150 відповідний порядок, який дозволяє реалізувати норми Закону України «Про особливості здійснення права власності у

багатоквартирному будинку». У порядку враховані пропозиції експертів ПУЛЬСу щодо проведення конкурсу за лотами, в яких можуть включатися декілька житлових будинків; виключення представників органів виконавчої влади з членів конкурсних комісій; спрощення кваліфікаційних вимог до учасників конкурсу; уточнено механізм проведення конкурсу. Таким чином органи місцевого самоврядування отримали ефективний інструмент проведення конкурсів, який в короткі строки та прозоро забезпечить виконання передбачених Законом України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» вимог.

План пріоритетних дій Уряду на 2016 рік враховує пропозиції експертів ПУЛЬСУ.

27 травня Кабінет Міністрів України розпорядженням № 418-р затвердив План пріоритетних дій Уряду на 2016 рік. Напередодні прийняття відповідного розпорядження експерти ПУЛЬСУ надіслали на адресу Кабінету Міністрів ряд зауважень та пропозицій щодо підготовки та доопрацювання відповідного акту. У затвердженому документі, зокрема знайшли своє відображення пропозиції ПУЛЬСу щодо створення умов для стабільного, передбачуваного та доступного фінансування регіонального розвитку, схвалення Концепції оптимізації системи територіальної організації влади, затвердження методики розрахунку вартості надання послуг в галузях освіти та охорони здоров'я на базовому рівні, удосконалення формули розрахунків освітньої та медичної субвенцій. Частково враховано пропозиції щодо удосконалення земельних відносин, забезпечення адресності соціальної підтримки бідних верств населення, поліпшення якості послуг, що надаються громадянам у сфері соціального захисту. Врахування таких пропозицій дозволить забезпечити зростання рівня розвитку територіальних громад і підвищення якості наданих ними послуг населенню.

Спрощено оформлення довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи

У квітні цього року органам місцевого самоврядування державною було передано повноваження з реєстрації місця проживання фізичних осіб. Відразу постала гостра проблема перегляду підзаконних актів та спрощення процедур при обліку внутрішньо переміщених осіб на яку неодноразово звертали увагу експерти АМУ та органи місцевого самоврядування. 08.06.2016 Кабінет Міністрів України прийняв постанову № 352, якою спростив процедуру видачу вказаних довідок.

Парламентський комітет підтримав позицію АМУ

11 травня Комітет Верховної Ради з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на своєму засіданні з врахуванням позиції АМУ рекомендував Верховній Раді відхилити законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (щодо внесення пропозицій по персональному складу виконавчих комітетів місцевих рад) (реєстр. № 4017), як такий, що не сприятиме злагодженій роботі виконавчих органів місцевих рад.

Плідний круглий стіл

Організований АМУ та Комітетом Верховної Ради з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування та проведений 16 травня у Верховній Раді круглий стіл «Обговорення питань правового регулювання статусу старост в об'єднаних територіальних громадах» дав матеріали для підготовки проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо статусу старости села, селища)», зареєстрованого 1 червня під № 4742, яким пропонуються шляхи усунення низки законодавчих неузгодженостей та неврегульованостей у статусі цієї посадової особи.

Парламентський комітет освіти і науки врахував пропозиції АМУ у законопроекті «Про освіту»

Комітетом ВРУ з питань науки та освіти допрацьовано проект Закону «Про освіту» (реєстр. № 3491-д) із урахуванням висновків АМУ, підготовлених експертами ПУЛЬСу, а саме: передбачено на кожному рівні повної загальної середньої освіти різні форми проведення державної підсумкової атестації, у тому числі й зовнішнє незалежне оцінювання;

передбачено територіальну доступність до закладів освіти; визначено форми освіти дорослих, зокрема післядипломну освіту; розмежовано поняття атестації та сертифікації педагогічних працівників; передбачено підставу для звільнення педагогічного працівника у разі непроходження ним атестації; забезпечено мотиваційний механізм для проходження сертифікації педагогічними працівниками; передбачено механізм виявлення порушення «академічної доброчесності» та встановлення відповідальності; узгоджено норми щодо забезпечення пільгового проїзду учнів та вихованців громадським транспортом.

Не допущено ускладнення роботи представницьких органів місцевого самоврядування
 11.05.2016 року експерти ПУЛЬСу представили позицію АМУ в Комітеті ВРУ з питань науки і освіти при обговоренні проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо призначення, звільнення, заохочення, притягнення до дисциплінарної відповідальності та звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів» (реєстр. № 3776 від 15.01.2016). Законопроект передбачав норми щодо запровадження додаткових узгоджувальних процедур представницьким органом, що призвело б до перевантаження роботи рад та надмірної політизації питання, що є недопустимим в освітньому середовищі, адже на посаду навчального закладу має призначатись керівник передусім за фаховими критеріями. Було запропоновано відхилити законопроект. Комітет підтримав позицію АМУ.

Парламентський комітет підтримав законопроект, який сприятиме ефективному використанню комунального майна

1 червня Комітет ВРУ з питань економічної політики врахував позицію АМУ та підтримав законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язковості проведення оцінки об'єкта оренди державної та комунальної власності для продовження (поновлення) договору оренди» (реєстр. №3702). Метою проекту є встановлення норми щодо недопущення користування об'єктом оренди державного чи комунального майна понад трирічний термін без переоцінки його вартості. Такі норми на думку експертів ПУЛЬСу сприятимуть ефективному використанню об'єктів оренди комунальної власності та наповненню місцевих бюджетів.

Парламентський комітет закінчив підготовку до другого читання законопроекту «Про житлово-комунальні послуги».

Експерти ПУЛЬСу протягом другого кварталу 2016 року в складі робочої групи Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства допрацьовали проект Закону «Про житлово-комунальні послуги» (реєстр. № 1581-д від 10.12.2015) до другого читання. Зокрема, експертами проекту ПУЛЬС додатково запропоновано: виключити з законопроекту покладення на органи місцевого самоврядування повноважень щодо контролю за захистом прав споживачів (як не притаманне їм, та дублююче повноваження органу державної влади); передбачити передачу від НКРЕКП до органів місцевого самоврядування повноважень з затвердження всіх тарифів на складові послуги поводження з побутовими відходами.

Парламент прийняв законопроект у першому читанні, який передбачає розширення повноважень органів місцевого самоврядування у сфері земельних відносин

19 квітня 2016 року Верховна Рада України прийняла у першому читанні законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель» (реєстр. № 4355). Законопроект розроблявся за участі експертів ПУЛЬСу. Законопроектом пропонується передати сільським, селищним, міським радам повноваження з розпорядження землями державної власності за межами населених пунктів як делеговані повноваження (крім земель оборони, земель природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення на об'єктах природно-заповідного фонду загальнодержавного значення та інших, що мають важливе значення для держави), а для об'єднаних територіальних громад встановити порядок передачі земель державної власності за межами населених пунктів у комунальну власність. Окрім цього, пропонується

надати органам місцевого самоврядування контрольні функції за використанням та охороною земель.

Права виборних осіб органів місцевого самоврядування захищено.

20 квітня Комітету ВРУ з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення врахував позицію АМУ та підтримав проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо гарантій трудових прав осіб, які займали виборні посади в органах місцевого самоврядування, у зв'язку із проходженням ними військової служби (реєстр. № 3464 від 12.11.2015). У разі прийняття цього законопроекту колишнім депутатам місцевих рад, які працювали у радах на постійній основі та були призвані на військову службу, буде гарантовано на час після їх демобілізації надання попередньої роботи (посади) або компенсаційних виплат.

Парламент прийняв законопроект у першому читанні, який запроваджує автономізацію медичних установ

Комітетом ВРУ з питань охорони здоров'я враховано позицію АМУ щодо урядового проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я» (№2309а). АМУ зверталася до Комітету з проханням відхилити зазначений проект, оскільки він містив ризики приватизації закладів охорони здоров'я. В доопрацьованій в Комітеті редакції законопроекту (№2309-д) враховано позицію АМУ, та зазначені ризики виключені. Законопроект передбачає можливість утворення та існування закладів охорони здоров'я комунальної власності як у формі комунальних установ, так і комунальних некомерційних підприємств за рішенням органів місцевого самоврядування. 22 квітня 2016 року проект 2309а-д прийнятий в першому читанні.

Впровадження реформ: історії успіху громад

Бюджетна децентралізація

Херсон. Херсонська область. Підвищення фінансової незалежності місцевого бюджету дозволило модернізувати заклади бюджетної сфери

Першими здобутками бюджетної децентралізації у 2015 році стало збільшення ресурсної бази місцевих бюджетів; питомої ваги видатків розвитку; підвищення рівня фінансової незалежності місцевих бюджетів.

Завдяки збільшенню ресурсної бази у 2015 році за рахунок перевиконання дохідної частини міського бюджету міста 13,5 млн грн було спрямовано на ремонт та реконструкцію закладів освіти, охорони здоров'я, культури та впровадження важливих місцевих програм.

Капітальний ремонт приміщень, систем опалення, покрівлі, вікон та інших споруд було виконано у приміщеннях 16 дитячих садків, 23 шкіл, 7 позашкільних закладів.

Проведено капітальний ремонт відділень у двох міських лікарнях: неврологічного, хірургічного КЗ «Херсонська міська клінічна лікарня ім.О.С.Лучанського»; ендокринологічного у КЗ «Херсонська міська клінічна лікарня ім. О. і А. Тропіних».

Облаштовано котельню на твердому паливі в поліклініці №2 КЗ «Херсонська міська клінічна лікарня ім.Є.Є.Карабелеша». Використання двох незалежних модулів (на газу і на дровах, вугіллі) дозволяє керівництву лікарні заощаджувати кошти.

Встановлення автономного опалення у школі мистецтв №1 дозволило 380 учням цього закладу не відчувати під час занять зимових холодів, що відбувалось протягом багатьох років (школа знаходиться в історичному центрі міста і була кінцевим споживачем центрального тепlopостачання).

м.Чорноморськ Одеська область. Завдяки зростанню надходжень до місцевого бюджету місто реалізує соціально важливі проекти

Міська рада інформує, що завдяки фінансовій децентралізації минулого року бюджет м.Чорноморськ додатково отримав 19,1 млн грн. За рахунок цих коштів міська влада змогла реалізувати важливі для міста проекти:

- 0 виконано ремонт покриття та оновлення благоустрою території міської гімназії №1,
- 0 проведено протизсувні заходи на морському узбережжі;
- 0 відновлено будівництво малосімейного гуртожитку для працівників закладів освіти у селі Малодолинське, яке відноситься юрисдикції міськради.

Ірпінь. Київська область. Бюджетна децентралізація сприяє соціальному та інфраструктурному розвитку

У зв'язку зі змінами до Бюджетного та Податкового кодексів України в частині бюджетної децентралізації спостерігається значне збільшення надходжень до місцевих бюджетів. Бюджет міста Ірпеня та населених пунктів, що входять до міської ради:
 2014 року - 297,3 млн грн, в тому числі бюджет розвитку 13,8 млн грн
 2015 року - 472,3 млн. грн., в тому числі .бюджет розвитку 98,7 млн грн
 Тобто, бюджет розвитку збільшився у 7 разів!

Ставши розпорядниками таких коштів, міська влада спільно з громадою реалізувала ряд важливих для міста проектів:

- проведено реконструкцію міських парків «Дубки» та «Перемога»
- виконано капітальний ремонт приміщення та створено сучасну міську дитячу поліклініку
- відкрито дві амбулаторії сімейної медицини у оновлених приміщеннях
- створено перший на Київщині гіпертензивний центр у відремонтованому і спеціально оснащеному окремому приміщенні
- відкрито дитячо-юнацький клуб "Дивосвіт" з елементами соціалізації дітей і молоді,
- реконструйовано будинок культури та центральну міську бібліотеку

За один рік побудовано доріг та заасфальтовано вулиць більше, ніж за попередні 20 років, покращено благоустрій міста - освітлено 22 вулиці, створено 25 км велосипедних доріжок, тротуари.

Реконструйований спортивний комплекс на території Ірпінської дитячо-юнацької спортивної школи перетворився на сучасний і цілісний спортивний комплекс із трьох полів: футбольного (64 x 34 м), баскетбольного (30 x 18 м) та волейбольного (24 x 15 м).

Поруч з ними розташовані тенісний корт (33 x 18 м) і гімнастичний майданчик (9 x 20 м). Реконструкція тривала чотири місяці. У спортивній школі займаються 808 учнів-спортсменів, з яких 36 входять до складу національних юнацьких, юніорських, молодіжних збірних команд України.

Розвиток ОТГ

Гніздичівська ОТГ. Львівська область. Громада першою на Львівщині розробила власний інвестиційний паспорт

Інвестиційний паспорт, оприлюднений на офіційному сайті громади, має українську та англійську версії.

Голова Гніздичівської ОТГ І.Оліяр у зверненні обіцяє, що потенційні інвестори знайдуть на території його громади надійних партнерів, вигідні пропозиції, а також підтримку влади у реалізації інвестиційних проектів. «Ми націлені на ефективний розвиток всіх напрямків бізнесу та соціальної сфери, аби забезпечити належне соціально-економічне та культурне зростання», – зазначає голова ОТГ.

Інвестиційний паспорт складається з п'яти розділів.

- I. Основні цифри та факти для інвестора (населення, кількість населених пунктів, сполучення, відстань до обласного центру та кордону), історична довідка, конкурентні переваги та економіко-географічне розташування ОТГ, а також концепція її розвитку.
- II. Інформація про підприємства, які працюють на території громади, людські та природно-сировинні ресурси, якими вона володіє.
- III. Соціальна сфера - інформація про освітні, культурні та медичні заклади на території ОТГ, а також найцікавіші культурні заходи, які відбуваються в громаді.
- IV. Описання інвестиційної привабливості Львова та Жидачівського району - інформація про великі іноземні компанії, які вже працюють у районі. Довідка про основні податки, які треба платити в Україні підприємствам, і пільги, які готова надати інвесторам Гніздичівська ОТГ.
- V. Інвестиційні пропозиції громади.

Старосинявська ОТГ. Хмельницька область. Громада залучає інвесторів до ремонту доріг
Жителі вулиці Шевченка, що знаходиться в центрі селища Стара Синява, звернулися до голови ОТГ В.Здебського з питання незадовільного стану дороги, яка вже давно не ремонтувалася.

Ремонт вулиці був виконаний спільними зусиллями влади, громади та бізнесу.

Місцева агрокомпанія забезпечила матеріали, приватний підприємець надав будівельну техніку, а селищна влада організувала та профінансувала роботи.

Як інформує прес-служба ОТГ, в подальшому влада планує реалізовувати програму ремонту та реконструкції вулиць з залученням місцевих інвесторів. У першу чергу ремонтні роботи фінансуватимуться у тих населених пунктах, де місцевий бізнес долучиться до реалізації проектів.

Почаївська ОТГ. Тернопільська область. У громаді тепер є підрозділ поліції
У Тернопільській області триває пілотний проект створення поліцейських станцій в об'єднаних громадах. У центрі ОТГ – місті Почаєві Кременецького району почала діяти поліцейська станція. Вона обслуговуватиме 27 довколишніх сіл.

Поліцейська станція працюватиме у приміщенні, яке було збудоване у 2015 році для відділення поліції. Тут несуть службу восьмеро правоохоронців: оперативний працівник та дільничні інспектори. На базі станції діятиме група швидкого реагування, що цілодобово виїжджатиме за повідомленнями та зверненнями громадян. Для цього тут є три службових автомобілі.

Почаїв став третім містом у Тернопільській області, у якому розпочала діяти станція поліції. Перші дві діють у селищі міського типу Золотий Потік Буцацького району та у селищі Вишнівець Збарзького району.

У тернопільській області планується ввести в дію ще 12 таких станцій.

Соціальна сфера

Березівська ОТГ. Сумська область. Громада підвищує рівень послуг з охорони здоров'я
Об'єднання 8 сільських рад Глухівського району в об'єднану територіальну громаду відповідно по перспективного плану формування спроможних ОТГ Сумської області, і як наслідок збільшення місцевого бюджету з 12,154 млн грн (сумарний бюджет 8 сільрад на 2015 рік) до 22,136 млн. грн. бюджету Березівської сільської ОТГ.

Отримавши додаткові кошти, а також залучивши фінансування ДФРР громада створила «Центр первинної медико-санітарної допомоги», до якого увійшли 3 амбулаторії, 3 фельдшерсько-акушерських пунктів та 3 фельдшерські пункти.

На всіх об'єктах проведено ремонт приміщень, Покращення умов фінансування дозволило залучити висококваліфікованих фахівців, і як наслідок організувати ефективне та оперативне

та доступне надання послуг з лікування та профілактики захворювань, невідкладної медичної допомоги для населення громади.

Новознам'янська ОТГ . Полтавська область. Навчальні заклади стали фінансово самостійними

Перехід ОТГ на прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом , а також можливість кожній ОТГ створювати власні відділи освіти дозволили громаді спрямувати освітню субвенцію безпосередньо в навчальні заклади.

Фінансова самостійність навчальних закладів, що працюють в об'єднаній територіальній громаді, дозволила спрямувати кошти на ті шкільні потреби, на які роками не вистачало коштів. Завдяки цьому у школах оновлено спортивний інвентар, закуплені необхідні речі для інших потреб (книги для бібліотеки, тканина на пошиття костюмів для художньої самодіяльності, спортивна форма). Також організовано безкоштовно харчування для всіх учнів початкових класів, а не тільки діти пільгових категорій.

Для вчителів збільшена надбавка до заробітної плати за престижність роботи. Школам вистачає грошей на оплату енергоносіїв.

Адміністративні послуги

Зимнівська ОТГ. Волинська область. Адміністративні послуги наближені до громадян

Після об'єднання громади і створення ЦНАПу та його філій постало питання, як надавати послуги реєстрації актів цивільного стану.

Рішенням виконкому ради ОТГ старостам у селах, які входять до ОТГ, було надано право реєструвати акти цивільного стану і виготовлені відповідні печатки виконкому.

Акти цивільного стану - народження, укладання шлюбу, смерть віднині можна реєструвати в режимі “єдиного вікна” не в центральній садибі, а в навколишніх селах, що наближає послугу до людей і підсилює позитив децентралізації. У майбутньому можливе збільшення адміністративних послуг, оскільки старости і адміністратори філіалів ЦНАПу працюють в режимі “єдиного вікна”.

Ювілейна ОТГ. Дніпропетровська область. Перша ОТГ отримала повноваження у сфері держархбудконтролю

24 травня рада Ювілейної селищної об'єднаної територіальної громади Дніпропетровської області отримала повноваження держархбудконтролю. Це перша ОТГ в Україні, яка отримала такі повноваження у рамках децентралізації.

Тепер жителі ОТГ зможуть оформляти дозвільні документи на будівельні роботи, а місцева влада контролюватиме хід будівельних робіт. Це допоможе звести до мінімуму незаконні будівництва й забезпечити надійність та комфортність новобудов.

Станом на травень вже низка населених пунктів отримали повноваження в рамках децентралізації сфери держархбудконтролю - Харків, Львів, Луцьк, Тернопіль, Херсон і Маріуполь, а також Ірпінь, Макарів та Українка, Чорноморськ, Славута, Умань, Дружківка, Лиман, Торецьк та Селидове.

Співробітництво громад

Десять громад створили об'єднану службу пожежної охорони

У Полтавській області (Семенівський район) десять громад спільно організували сучасну службу пожежної охорони, яка базується у селі Оболоні.

Для матеріального забезпечення рятувальників громади зібрали 50 тис. грн, 300 тис. грн – виділив обласний бюджет. Також допомогли грантові кошти - фонд міжнародного співробітництва GIZ допоміг придбати новий пожежний автомобіль.

У подальших планах – організувати в селі Оболоні комунальне підприємство, яке б забезпечувало найрізноманітніші потреби десяти громад, які приєднались до програми міжмуніципального співробітництва.

Розділ 6. ПЛАН НА НАСТУПНИЙ КВАРТАЛ

ОР 1: Законодавство на підтримку децентралізаційної реформи відображає позицію ОМС

- Розробка стратегій розвитку галузей та законодавчих карт
- Проведення Галузевих форумів
- Розробка законодавства
- Моніторинг законодавства
- Надання консультацій ОМС із застосування законодавства
- Участь у роботі парламентських комітетів
- Проведення засідання МДО «За розвиток місцевого самоврядування»
- Проведення засідань регіональних платформ
- Участь у засіданнях Уряду
- Співпраця з міністерствами
- Участь у засіданнях галузевих робочих груп
- Презентація результатів соціологічного опитування

ОР 2: Ресурси місцевого самоврядування збільшились

- Формування системи соціальних стандартів та нормативів фінансового забезпечення в освіті, охороні здоров'я, соціальному захисті населення
- Початок роботи над Муніципальним фіскальним реєстром
- Проведення досліджень
- Напрацювання методології для бюджетного калькулятора
- Проведення засідань Шкіл з проектного менеджменту

ОР 3: Спроможність зацікавлених сторін збільшилась

- Проведення регіональних практикумів із застосування законодавства
- Проведення практикумів із розробки законодавства та адвокати (спільно з Парламентським офісом місцевого самоврядування)
- Проведення фахових майстерень
- Запуск діяльності з бібліотеками
- Створення каналів інформування громадськості і інструментів взаємодії зі ЗМІ
- Створення продуктів для ЗМІ
- Поширення інформаційних меседжів
- Запуск нового порталу АМУ з проектними компонентами
- Проведення заходів з нетворкінгу для регіональних консультантів
- Проведення заходів Децентралізаційного марафону
- Просування марафону у ЗМІ (радіо, телебачення, друковані та електронні ЗМІ)
- Збір історій успіху і кращих практик